

PEYGAMBERLER GÜZELİ

HZ. YUSUF VE ZÜLEYHA

MUSTAFA NECATİ BURSALI

Çelik YAYINEVİ

10. BASKI

PEYGAMBERLER GÜZELİ

HAZRET-İ YÛSUF (A.S) VE ZÜLEYHA

Çelik YAYINEVİ

ÇELİK YAYINEVİ
İstanbul 2014

© Mustafa Necati Bursalı
© Çelik Yayınevi

Kültür Bakanlığı Sertifika No: 14710
ISBN: 978-975-6457-88-0

Editör
Zekeriya Çelik

Mizanpaj
Adem Şenel

Kapak Tasarım
Yunus Karaaslan

Baskı-Cilt
İmak Ofset
Ser. No : 12531
Merkez Mh. Atatürk Cd. Göl Sk. No: 1 Yenibosna - İSTANBUL
Tel : 0212 656 49 97

ÇELİK YAYINEVİ
Ticarethane Sk. No: 19/A Cağaloğlu - İstanbul
Tel: +90 (212) 511 28 11 (pbx) Faks: +90 (212) 511 28 12
www.celikyayinevi.com

PEYGAMBERLER GÜZELİ

HAZRET-İ YÛSUF (A.S) VE ZÜLEYHA

MUSTAFA NECATİ BURSALI

Çelik YAYINEVİ

Mustafa Necati Bursalı

1941 yılında Samsun'un Kavak ilçesinin Alaca köyünde doğdu. Küçük yaşta öksüz kaldı. İlkokulu ve hafızlığını aynı köyde bitirdi. Merzifon ve İstanbul'da Kur'an-ı Kerim hıfzı çalıştı. Başta Hacı Sami Efendi olmak üzere zamanın büyüklerinden icazet aldı. İstanbul'da ilk dinlediği üstat Abdurrahman Gürses oldu. Hat sanatına ilgi duyarak Hamit Aytaç'tan icazet aldı. 1965'te Osman Reis Camii imam hatipliğine tayin edildi. İmamlıkla beraber yazı hayatı da başladı. 23 sene dört ay bu camide imam hatiplik yaptı. Orada da, yazılarında da, insanlara İslamiyet'in güzelliğini, saadetin ancak burada bulunabileceğini anlattı. Gençliğin felaket çukurundan saadet caddesine çıkması için çaba harcadı. İnsanlara günlük hayatımızda bizi bunaltan pek çok şeyin çözümünün peygamber ve ailesini örnek almakta ve islamı yaşamakta olduğunu anlatmaya çalıştı. 1988'de emekliye ayrıldı. Yazı ve şiirleri Yeni Asya ve Yeni Nesil gazetelerinde, Beyan ve Eğitim Bilim dergilerinde çıktı. 1965 yılından bu yana 50'den fazla eser yazdı. 28 Eylül 2009 tarihinde İstanbul'da Sarıyer Yeniköy'deki evinde vefat etti.

Yayınevimizdeki Eserileri

- Adâb-ı Muaşeret Edeb Yâ Hû!
- Alemlere Rahmet Hz. Muhammed (A.S)
- Allah Aşkını Seçenler
- Aşere-i Mübeşşere Cennetle Müjdelenen On Sahabe
- Bilal-i Habeşi
- Güzel Ameller Büyük Sevaplar
- Hz. Âişe
- Hz. Ali
- Hz. Amine
- Hz. Ebubekir
- Hz. Fatıma-i Zehrâ
- Hz. Hatice-i Kübrâ
- Hz. Meryem ve Hz. İsa
- Hz. Osman
- Hz. Ömer
- Hz. Yusuf ve Züleyha
- İslâm İhsân Söz Sohbet
- İstanbul ve Anadolu Erenleri
- Onlar Nasıl Kuldu
- Peygamber Aşıkları
- Peygamberler Tarihi
- Velilerin Dilinden Tasavvufi Hikayeler Nur İplikler

Güzel ki, hem ne güzel.
O'nu süslemiş ezel!

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ 9
YÛSUF (ALEYHİSSELÂM) 13
HAZRET-İ YÛSUF'UN CİHAN BAHÇESİNE
GELİŞİNDEKİ SEYİR 16
YÛSUF'UN BİR KARDEŞİ OLUYOR 24
YÛSUF HALASI NEZDİNDE 25
KISSALARIN EN GÜZELİ 28
HAZRET-İ YÛSUF'UN RÜYASI 30
ALINAN KARAR 34
HAZRET-İ YÛSUF ALEYHİSSELÂM'IN DUASI 51
GERİDE OLANLAR 53
HAZRET-İ YÛSUF'UN KUYUDAN ÇIKARILMASI 56
EĞER KÖLE OLSAYMIŞIM 59
ALLAH'IN RESÛLÜ VE ÇOCUKLAR 60
İNSANLAR İÇİNDE FERASETİ YÜKSEK ÜÇ KİŞİ 63
SARAY HAYATI 63
ZÜLEYHÂ 64
ZÜLEYHÂ'NIN RÜYASI 66
HEM SUÇLU, HEM GÜÇLÜ 76
KANAYAN ELLER 79
YÛSUF ALEYHİSSELÂMIN DUASI 84
ZİNDAN 86
İKİ GENÇ 89
İMÂNA DAVET 91

HÜKÜMDARIN RÜYASI... 97
ZİNDANDAN SARAYLARA... 104
TAÇ VE TAHT... 108
ZÜLEYHÂ MURADINA ERİYOR... 110
BİLLUR SARAY... 118
HAZRET-İ YÛSUF'UN ŞAN VE ŞÖHRETİ... 120
BABA HUZURUNDALAR... 126
İKİNCİ YOLCULUK... 129
RİCA... 138
HÂLÂ YÛSUF MU?... 147
TASIN DEDİKLERİ... 151
SON NEBİDEN MİSAL..., 156
CENNET KOKULU GÖMLEK... 157
YÛSUF'UN KOKUSUNU DUYUYORUM... 159
HAZRET-İ YA'KUB'UN GÖZLERİ AÇILIYOR... 161
VUSLAT... 164
EY YÛSUF'UM... 169
BİR ARADA GEÇEN YILLAR... 171
YA'KUB ALEYHİSSELÂMIN VEFATI... 173
YILLAR NASIL GEÇTİ?... 175
HAZRET-İ YÛSUF'UN VEFATI... 182
EN GÜZEL SON... 186
KISSALARIN EN GÜZELİ... 189

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

ÖNSÖZ

Güzelliği yaratan, peygamberleri ile Kâinatın binasını ma'mur eden, dünya gelinine çeki düzen veren, Âdem'in nesli dizisini süsleyen, iyi huyları veren, can cevherini ten kutusuna koyan Yüce Allah'a hamd olsun. Benzeri, ortağı, dengi ve misli olmayan Allah'ı tesbîh ederim!..

Şefaat cevherinin hazinesi, Peygamberlik makamının şahı, ilim ve irfan bahçelerinin servi, iki cihanın saadet güneşi Hazret-i Muhammed Mustafa'ya salât ve selâm olsun...

Güzelliği ve güzel kıssası dillerde destanlaşan Sıddîk Nebî Hazret-i Yûsuf'un üzerine de salât ve selâm olsun...

O Nebî ki, O'nun kıssası gönül yakıcı ve ciğer dağlayıcı bir güzellik arzetmektedir...

O Nebî ki, kardeşler eliyle kuyulara atılan, az bir bahaya satılan ve zindanlarda çile doldurandı...

O Nebî ki, Allah, Züleyhâ'nın zülfünün ucunu kıvırıp O'nun ayağına zincir yaptı...

O'nu, bu eşi, emsali görülmedik güzelin elinde imtihan süzgecinden geçirdi. Gerçeklik cevherinin sarrafı Hazret-i Yûsuf, güzelliğiyle o güzelin elinden kaçtı...

Ne var ki, gömleğinin eteği de o güzelin elinde yırtılıverdi...

Cenâb-ı Yûsuf, kapkaranlık kuyuda iken de, Züleyhâ'nın sürür evinde iken de hep çırpındı:

— Ey ezel mumunun fitilini yakan, ebedi bezmin toplantısını aydınlatan Allah, dedi; dertliyim, inlerim, hacetim var, meded eyle!..

Allah, sevgili kulu ve Peygamberi Yûsuf'un canını Züleyhâ'nın pençesinden kurtarmıştı. Fakat, bu defa da O'nu zindan bekliyordu. Zindan derdi çeken Yûsuf (aleyhisselâm), sabır mumunu yakmıştı. Sabrının, Hakk'a sadâkatin, güzel huyun ve vefanın mükâfatını elbet görecekti...

Sabretti ve zindandan saraylara geldi...

Şimdi hâkimiyet yüzüğü elindeydi. Bütün Mısır ülkesine mâlikti. Hazinelere sahipti. Ne var ki, sultanlar gibi yaşamıyordu. Kul olduğunu bir an unutmuyordu. Ve kül gibi yaşıyordu. Herkese merhametle, adaletle, insafla muamele ediyordu...

O'nun hayatından alınacak pek çok dersler var. İşte bu sebeple elinizdeki kitabı hazırladık...

Kıssaların en güzeli olan Hazret-i Yûsuf ve Züleyhâ'nın hayatı ibret gözlerine hakikat salkımlarını tutacaktır.

Şöyle ki:

Hazret-i Yûsuf pırıl pırıl bir genç olduğu ve gençliğinin en câzib ânında bulunduğu bir devrede Züleyhâ'nın tekliflerini şiddetle reddetti. Züleyhâ ise ay parçası kadar güzel ve gül kadar narindi. O, gülü koklamak yerine yüreğine dikenler batırmayı tercih etti ve zindana razı oldu...

Hazret-i Yûsuf (aleyhisselâm) Efendimiz'in şahsında iffet ve ismeti, vefa ve sadâkati, sabır ve Hakk'a bağlılığı, iyilik ve güzellikle emretmeyi, af ve bağışlamayı, adaletle hükmetmeyi, devlet idaresine ait ince tecellîleri görmekteyiz...

Bu güzel kıssada idarecilerimiz için de alınacak dersler vardır. Hazret-i Yûsuf, o güzel inci, Nebiyy-i Zîşan, bütün hazinelere mâlik olduğu halde üç günde bir yemek yiyordu. Kendisine:

— Ey güneş yüzlü Yûsuf, dediler; bütün hazinelere mâlik olduğun halde niçin üç günde bir yemek yiyorsun?..

Hazret-i Yûsuf ılık gözlerini kaldırdı da dedi ki:

— Benim karnım tok olsa, açların hâlini nasıl anlayabilirim? Ben böyle yapmasaydım, bu parlak cevheri nereden elde edecektim?..

Evet, o güzellik timsali Peygamber de devlet idare etti. Ama nasıl?.. Bugün de devletler idare ediliyor, fakat ne türlü?..

Hazret-i Yûsuf bu dünyadan şan ve şerefler bırakarak ayrıldı. Bize O'nun güzelliği gibi, güzel kıssası, ibret için Kur'ân-ı Kerim'de zikredildi. O taht ve taca mâlikken ölümü arzu etti.

Bilelim ki, Yüce Allah Yûsuf gibi güzeller az yaratmıştır. Âleme nice Züleyhâ gibi güzeller gelmiştir ki, kabir balığı onu Yûsuf misâli yutuvermiştir...

Bu cihan bahçesinde nice selviler yetişmiştir ki, ecel yeli onu kökünden koparıp atmıştır...

O halde yolculuk var . Kabrin arkası için bugünden tedarikte bulunmak gerek...

Ne yapacaksan tez yap, yarın yaparım deme.

Nice yarınlar geçti, bir baksana âleme!..

O güzel ve Sıddîk Peygamberin şefaatini umuyorum. Kusurlarım ve günâhlarım için önce Allah'tan, sonra Cenâb-ı Yûsuf'tan af bekliyorum. Çünkü O, kendisini kuyuya atan kardeşlerini bağışlamıştı.

Buradaki sohbetimi Şeyh Sadi'nin şu niyazı ile bitiriyorum:

— "İlâhî! Sen bilirsin ki, ben kaadir değilim. Kaadir Sensin. Ben kim oluyorum?..

— "İlâhi! Kulun ve peygamberin Yûsuf (selâm O'nun üzerine olsun) birçok belâlar gördü, zindanlara girdi. Fakat derecesi yüksek, hükmü revân olduğu vakit sureti gibi siretinin de güzelliği icabı olarak kardeşlerinin fenalıklarına bakmadı. Onların

cüz'î paralarını onlara geri verdi, onları affetti, "Size bugün serzeniş yoktur!" dedi. Ben de bugün suçlu, sermayesiz olarak huzuruna geldim. Senden af bekliyorum. Af buyur, ey Aziz olan Allah.

Sana lâyık tâatim, ibâdetim yok...

Ancak senin lütfuna güveniyorum. Senin affına umutlanıyorum.

İlâhî!.. Huzuruna sermaye getirmedim, ümit getirdim.

Allah'ım, beni afvinden ümitsiz etme!.."

❁ ❁ ❁

Ben, tevbe Kâbe'sinde çırpınan kuşlardanım.
Can sarayı nice bin dertle dolmuşlardanım.
Yâ Rab! Ümit geceme bir kutlu sabah lütfet,
Hikmetinin mumuna meftun olmuşlardanım!..

9 Kasım 1983
MUSTAFA NECATİ BURSALI

"Allah, emrinde gaalibdir. (İrâdesi geri çevrilemez).
Fakat insanların çoğu bunu bilemezler."
(Sûre-i Yûsuf: 21)

YÛSUF (ALEYHİSSELÂM)

Söze nereden ve nasıl başlasam ki?..

Hazret-i Yûsuf (aleyhisselâm) ki, güzellik cihanında bir inci sultandı. Ya'kub evlâdının en güzeli ve en ekmeliydi. Güzelliği dillerde destan olduğu gibi, başına gelen hâdiseler de en güzel kıssalardan biridir...

Yüce ve Kerîm olan Allah, O'nu büyük bir imtihan süzgecinden geçirmiş ve O'na güzelliğiyle beraber sultanlık da bahşetmişti.

Hazret-i Yûsuf (aleyhisselâm) üç Nebinin neslinden gelmek şerefine de mâlik... Yani neseb cihetiyle de eşsiz...

Bir gün, Sonsuzluk Nebîsi'ne sordular:

— Ey Allah'ın Resulü! İnsanların en hayırlısı kimdir?

Kâinât'ın Efendisi buyurdular ki:

— **Etkâhüm! = En ziyâde takva sahibi olanıdır!**

Sahâbîler:

— (Ey Allah'ın Resulü), dediler; bunu sormuyoruz! ..

Bunun üzerine, Allah'ın Sevgilisi, topyekûn zaman ve mekânın ve ins'ü cinnin Peygamberi şöyle buyurdular:

— O halde Halîlullah'ın oğlu, Nebiyyullah'ın oğlu, Nebiyyullah'ın oğlu Nebiyyullah Yûsuf'dur! [1].

Hadîs-i şerifte de görüleceği gibi, Allah'ın Resulü, Yûsuf (aleyhisselâm) un pak nesebini **(Nebiyullah'ın oğlu Nebiyyullah Yûsuf'tur.)** diyerek Hazret-i Yûsuf'un üç peygamberin neslinden geldiğini bildirmişlerdir...

Burada Nebiyyullah'ların yerine isimlerini koyarsak şu hakikat meydana çıkacaktır:

a) Yûsuf b. Ya'kub,

b) Ya'kub b. İshak,

c) İshak b. İbrahim el-Halîl...

Son Peygamber'e gelinceye kadar peygamberler içinde en güzeli Hazret-i Yûsuf'tu.

Güzel Yûsuf neseb itibariyle de son derece şerefli bir zât. Kendisinin de peygamberler zincirine dâhil olması şeref üstüne şeref.

Cemâlinin güzelliği yanında Hazret-i Yûsuf'un gönlü de içi inciler dolu bir denizdi. Yüksek bir ahlâkın sahibi bulunuyordu. Rüya ilmine âşinâ idi. Herkese karşı şefkat ve merhamet hisleriyle doluydu. Dünya riyasetini dahi son derece güzel ifâ etmişti...

Elbette O bir peygamberdi... Allah'ın sevgili ve seçkin kuluydu. Bu sebeple O'nun başından geçen hâdiseler insanlığa ibret olsun diye Kur'ân-ı Kerim'de müstakil bir sûre olarak inzal buyurulmuştu...

İlâhî hikmet icabı, belâlar O'nun başına sanki bir yağmur gibi yağmıştı. Ne var ki, o güzel yaradılışlı güzel peygamber sabır ve metanetle bütün belâları saadet cevherine çevirmişti. Çünkü sabır aydınlığın anahtarıydı...

Sen ki istersen murat,

Sabır ipine el at!..

---

1 Müslim, c. 10, s. 187. Sönmez Neşriyat.

Evet, sabırla zehirler şeker şerbetine döner. Sabır acıdır, fakat meyvesi tatlıdır... İşte bütün bunları Hazret-i Yûsuf'un hayatında göreceğiz. Hazret-i Yûsuf gönül gönül çırpınarak Yüce Rabbine sığındı. Rabbi de O'na belâları kolaylaştırdı. Sonra O'na kuvvet, izzet ve saltanat bahşetti.

HAZRET-İ YÛSUF'UN CİHAN BAHÇESİNE GELİŞİNDEKİ SEYİR

Cenâb-ı Yûsuf (aleyhisselâm), Hazret-i Ya'kub'un oğlu idi. Hem de en çok sevdiği bir oğul...

Hazret-i Yûsuf'un dünya bahçesine gelişi de birçok hadiselerin seyrinden sonra vuku buldu.

Şöyle ki:

Ya'kub ve Iys annelerinin karnında ikizdiler. Vakit tamam oldukta Ya'kub evvel çıkmayı murad etti. Ne var ki, Iys O'na bu izni vermedi ve dedi:

— Eğer benden evvel çıkarsan vâlidemin karnında deprenirim ve O'nu öldürürüm!..

Ana rahmindeki Ya'kub ne yapabilirdi ki... Kardeşine müsaade etti, Iys O'ndan önce çıktı. Ya'kub da geriye kaldı. Bu sebeple Iys'e isyanından dolayı **Iys,** Ya'kub'a da O'nun ardından geldiğinden **Ya'kub** adı verildi.

Ya'kub ve Iys, babalarının sıcak bakışları altında büyüdüler, Iys'i babası, Ya'kub'u da annesi çok seviyorlardı, Iys, av işinde hüner sahibiydi. Ya'kub da koyun güdüyordu.

Hazret-i İshak (aleyhisselâm) artık ihtiyarlık çağına merdiven dayamış ve gözlerinin nuru sönmüştü. Artık göremiyordu. Bir gün, Iys'i karşısına aldı ve:

— Ey yavrucuğum, dedi; bana av eti yedir ve bana yakın ol da ceddim Hûd'un bana ettiği hususî duayı sana ben de edeyim!..

Malumdur ki, peygamberlere kabul olunan bir duâ verilmiştir. Her peygamber o duayı dünyada iken yapmış ve Allah'tan hâcetini dilemiştir. Kâinâtın Efendisi ise kendisine bahşedilen bu mübarek duayı dünyada yapmamış, kıyamet gününe ümmeti için saklamıştır. O duâ ile şefâati tecelli edecektir.

Iys babasının yanından ayrıldı, doğru dağların yolunu tuttu. Anası Ya'kub'un koyunlarından bir koyunu kesip kızarttı ve Hazret-i İshak'ın önüne koydu:

— Efendi, dedi; oğlun kızartmayı getirdi, O'na duâ et!..

Hazret-i İshak (aleyhisselâm), bu eti Iys'in zannetti. Ellerini ulvîlik âlemlerine kaldırıp:

— Ey Rabbim, ey Rabbim, dedi; bu yemeği getirenin zürriyetinin enbiyâ ve mülûk olmasını nasip buyur!..

Hazret-i İshak'ın duası Arş'a yükselmişti bile... Iys geç kalmıştı, nefes nefese mübarek babasının huzuruna geldi ve dedi:

— Babacığım, istediğin avı getirdim!..

Hazret-i İshak'ın dudakları bir yay gibi gerildi, durumu anlamış bulunuyordu. Bu tecelliye gülümsedi ve:

— Yavrucuğum, dedi; kardeşin seni geçti. Ne var ki, seni mahrum edecek değilim. Sana da bir duam kaldı. Gel onu da sana edeyim...

Iys, başını önüne eğip mırıldandı:

— Peki baba!..

Hazret-i İshak (aleyhisselâm), derhal ellerini kaldırdı ve gönül gönül çağladı:

— Zürriyetin toprak kadar çok olsun, yavrucuğum!..

Yüce Allah O'nun duasını kabul buyurdu. O'na bir nesil ihsan etti. Bütün Rumlar Iys'in **"Rum"** ismindeki oğlundan türeyip çoğaldılar...

❁ ❁ ❁

İshak (aleyhisselâm) kendisine Ken'ân'ı yurt edinmişti. Hazret-i İsmail (aleyhisselâm) da Mekke'de mekân tuttu...

Hazret-i İshak ömür günlerinin ufkuna gelmiş bulunuyordu. 180 yaşına baliğ olmuştu. Her nefs ölüme mahkûmdu. Elbet O da ölecekti. Ölümü yaklaşınca Iys'in hased ederek Ya'kub'u katletmesinden korktu. Ya'kub'a emir verdi:

— Oğlum, Şam'a, dayının yanına göç et. Çünkü Iys'in sana bir zarar eriştirmesinden korkuyorum!..

Hazret-i İshak korkusunda haklıydı. Yemek hâdisesinde Iys fena halde öfkelenmiş, Ya'kub'u öldüreceğine yemin etmişti...

Hazret-i Ya'kub, bu emir üzerine Şam diyarının yolunu tuttu... Dağlar, çöller, vadiler aştı. Ve bir gün kendisini dayısının kapısı önünde buldu Kapının tokmağını tutup vurdu:

— Tak, tak, takk!..

İçeriden seslendiler:

— Kim o?

Hazret-i Ya'kub cevap verdi:

— Benim, dayı!.. Ya'kub bin İshak...

Kapı derhal açıldı. Dayısı kollarını açıp Ya'kub'u kucakladı:

— Hoş geldin, ey Ya'kub!..

Ve Ya'kub'u içeri aldı...

Hazret-i Ya'kub'un dayısı **Leyyâ bin Nâhûr** isminde bir zâttı, iki kızı vardı. Çiçek gibi taze, su gibi duru iki kız...

Büyüğünün ismi **Lâyâ,** küçüğünün ismi de **Râhîl...**

Tabiî ki Hazret-i Ya'kub da onları gördü. Gördüğü anda da gönlünde bir şeyler kıpırdadı. Derhal harekete geçti:

— Dayıcığım, dedi; kızlarından birini bana nikâhla!..

Dayısının dudakları bir yay gibi gerildi ve dedi:

— Ey Ya'kub, bir şeye mâlik misin?

Hazret-i Ya'kub'un dünya malı olarak bir şeyi yoktu. Boynunu büküp:

— Âh, dedi; mal olarak bir şeye mâlik değilim!..

— O halde kızımın mihrini nerden vereceksin?

— Sana hizmet ederim!..

— Ne kadar?

— İstediğin müddet!..

— Yedi sene hizmet mukabilinde bu iş olur!..

Hazret-i Ya'kub kızların küçüğünü arzuluyordu. Bu sebeple:

— Dayıcığım, dedi; bana Râhîl'i nikahlarsan sana yedi sene hizmet ederim!..

Leyyâ bin Nâhûr kaşlarını çattı ve dedi:

— O seninle benim aramda bir anlaşmadır!..

Ya'kub ahde vefa gösterdi. Zaten yapacak

bir şey de yoktu. Dayısı ona kızların büyüğü 'Lâyâ'yı nikahladı...

Ya'kub üzülmüştü. Ne var ki, üzülmek derde çâre değildi.

— Âh, dedi; bana hîle ettin, ben Râhîl'i istemiştim!..

Dayı, bu defa daha çetin bir teklif yaptı:

— Ey Ya'kub! Büyük dururken biz küçüğü nikahlamayız. İstersen yedi sene daha hizmet yaparsın, sana O'nu da veririm!..

Ya'kub'un başına sanki gökler bütün ağırlığı ile inivermişti. Çilenin biri bitmeden bir diğeri başlamak üzereydi...

O devirde iki kız kardeşin bir nikâh altında bulunması caizdi. Ancak bu hüküm Hazret-i Mûsâ (aleyhisselâm) devrinde kaldırıldı.

Ya'kub yine hizmete koyuldu... Zaman ırmağı akıp gidiyor, yıllar birbirini kovalıyordu... Böylece bir yedi sene daha geride kaldı. Yedi sene tamam olunca da Râhîl'i nikahladı...

Dayısı kızlarını yeğenine verirken onlara hizmetçi olmak üzere birer de câriye hediye etmişti. Birinin ismi **Zülfe,** diğeri **Belhe...**

Ya'kub'un Lâyâ'dan 6 oğlu, bir kızı dünyaya geldi. İşte bunlar ileride Hazret-i Yûsuf'un başına birçok işler açacaklardı...

Hazret-i Ya'kub, Râhîl'i kendi nikâhına aldı ama Râhîl'in çocuğu olmuyordu... Bu hicran Râhîl'i için için yakıyordu... Bir gün içindeki devasız derdi Ya'kub'a açtı:

— Ey Ya'kub, dedi; ne hikmettir ki, benim çocuğum olmuyor. Ablam ise sana nice çocuklar verdi. O'nu kıskanmaya başladım. Çâreme bak!..

Hazret-i Ya'kub, küçük zevcesinin bu sözlerine fena öfkelendi:

— Â kadın, sana çocuk verecek Yüce Allah'tır. O'na sığın!..

Râhîl kanadı kırık kuşlar gibi çırpındı. Gözleri yaşlarla dolu dolu oldu. Tâ gönlünün derinliklerinden gelen bir hisle sesini yükseltti:

— Ey Ya'kub, o halde babamın bana düğün hediyesi olarak verdiği cariyemle evlen. Umarım ki O'ndan bir çocuğun olur. Ben de O'nu kendi evlâdım gibi sever, içimdeki hasret ateşini söndürürüm!..

Böylece **Zülfe** de Ya'kub'a verilmişti. Hazret-i Ya'kub'un Zülfe'den de iki oğlu oldu: **Dân, Yağsâlî...** isimlerini verdiler...

Dân: Dâvayı gören mânâsına geliyordu. Artık Râhîl'in sevincine diyecek yoktu. Tıpkı bir su gibi çağlıyor ve neşe içinde âdeta uçuyordu:

— Ben, diyordu; ablamla bir güreşe tutuştum ve O'nu mağlûp ettim!..

İkinci çocuğun ismini de bu mânâya gelen bir isimden seçmişti.

Râhîl gayrete gelmişti. Bu vadide ablası ile yarış halindeydi. Efendisine bu defa da diğer cariyeyi verdi. **Belhe** de zamanı ge-

lince bir çocuk doğurdu. Râhîl yine gönül gönül çırpınıyordu ve şöyle diyordu:

— Bu çocuk uğurludur!..

Ve mini mini çocuğunun adını uğurlu mânâsına gelen **"Câd"** koydu. Allah takdir edince neler olmaz ki... Belhe bereketli bir kadındı. Nice zaman sonra da ikinci oğlu dünyaya geldi. Râhîl, bu yavrunun da adını mutlu anlamına gelen **"Aşir"** koydu....

Günler birbiri ardınca akıyor, Yüce Allah, kulu Ya'kub'a çocuklar ihsan ediyordu. Niçin Râhîl'e de etmesindi... Râhîl, O'nun kapısından başka sığınılacak bir kapı olmadığını anladı ve yanık gönüllerle Yüce Rabbine iltica etti:

— Rabbim, Rabbim, dedi; bir avuç nedametle huzuruna geldim, beni ümitsiz etme!.. Bana da bir çocuk ihsan buyur!..

Râhîl'in yanık gönülle yaptığı niyazlar boşa gitmedi. Azîz ve Celîl olan Allah O'nun imdadına yetişti ve O'na ismi, güzelliği ve kıssası dillerde destan olacak bir çocuk ihsan buyurdu.

Râhîl, Hazret-i Yûsuf gibi bir inci sultanının annesi olmuştu... Sevincinden kuşlar misali uçuyor, yüzünü gözünü topraklara sürüyor, Yüce Allah'a şükranda bulunuyordu... Dilinden de inciler saçılıyordu:

— Benim Yüce Rabbim elbet bana bir çocuk daha bağışlayacaktır! Âdem'in nesli dizisini süsleyen Allah beni mahzun eder mi?

Ve mini mini yavrusunun ismini **"Yûsuf** koydu... **"Yûsuf'**, üresin mânâsına geliyordu...

Ne kadar da güzel bir yavruydu... Yûsuf dünyaya geldiğinde Hazret-i Ya'kub 91 yaşında bulunuyordu.

Güzel Yûsuf'un annesi şimdi bir başka dünyalarda yaşıyordu sanki. Mini mini Yûsuf'unu kucağına alıyor:

— Ey kutlu, ey kokusu güzel Yûsuf'um, diyordu; benim hicran gecemi hayırlı sabahlara sen ulaştırdın. Seninle nasıl övünmem ki?..

Hazret-i Ya'kub, en sevdiği zevcesinin de dünyaya nur yumağı gibi bir çocuk getirdiğini görünce mesrur oldu ve dedi:

— Yüce Allah bana bir evlât daha ihsan buyurdu. Artık babamın ülkesine döneyim!..

Kendi kendine bu kararı verdikten sonra dayısının kapısını çaldı:

— Güm, güm, gümm!..

Dayısı seslendi:

— Ne var, ne oluyor?

Ya'kub cevap verdi:

— Görüşmemiz lâzım, dayıcığım!

— Buyur, o halde görüşelim!..

Hazret-i Ya'kub kapıdan içeri süzüldü. Dayısı gözlerini dikmiş O'na bakıyordu. Sordu:

— Bir şey mi oldu, ey Ya'kub?

Hazret-i Ya'kub'un dudakları kıpırdadı:

— Dayıcığım, artık babamın diyarına dönmek istiyorum!.. Bana izin ver, zevcelerimi ve çocuklarımı alıp gideyim. Nice yıl hizmetinde bulundum, yetmez mi?

Leyyâ bin Nâhûr:

— Ey Ya'kub'um, dedi; ben seninle mutlu oldum! Seninle her saadeti taddım. Bir devlet arıyordum, benim devletim sen oldun!.. Yüce ve Kerîm olan Allah seninle benim malımı arttırdı. Seninle her köşeme bereket yağdı... Toprağım cevhere döndü, sürülerim ziyâdeleşti. Eğer ücretini az buluyorsan, söyle istediğini vereyim... Yeter ki beni terk etme!..

Dayısından duyduğu bu sözler Hazret-i Ya'kub'un gönlünü hoş etmişti. Şimdi O'na acıyordu da... Bu hoş adamın gönlünü kırmak da istemiyordu. Bir müddet başını iki elleri arasına alıp düşündü. Sonra ışıklar dolu gözlerini dayısının gözlerine dikti ve dedi:

— Ey şifâ, hastayı terk etme diyorsun! Madem öyle, senden bir istekte bulunacağım. Eğer münasip görürseniz yine çobanlık eder, sürülerinizi beklerim!..

Leyyâ bin Nâhûr'un yüzünde saadet elmasları nokta nokta gezindi:

— Söyle, dedi; ne istiyorsun?

— Sürülerin hepsini toplayalım. Sürüde bulunan benekli, noktalı ve kara koyunlarla keçileri bir tarafa ayıralım. Benekli, noktalı ve kara koyunlarla keçiler benim hizmetime karşılık olsun. Beyazlar da sana kalsın..

— Ey Ya'kub, kabul ettim!..

— Ben de şimdilik gitmekten vazgeçtim!.. Bundan sonra sürüler birbirinden ayrıldı. Ve Ya'kub yine dayısının hizmetine koyuldu... Yine nice zamanlar akıp gitti, nice günler geride kaldı. Bir gün Ya'kub'a nida erişti:

— Ey Ya'kub!.. Artık atalarının ülkesine dön!..

Hazret-i Ya'kub derhal sefer için hazırlığa girişti. İşler tamam olunca da yola revan oldu ve Hazret-i İshak (aleyhisselâm) vatanı olan Ken'ân'a hicret eyledi. Orada kardeşi Iys ile karşılaştı, iki kardeş birbirleriyle hasretle kucaklaştı ve aradaki kırgınlık böylece ortadan kalktı...

YÛSUF'UN BİR KARDEŞİ OLUYOR...

Hazret-i Ya'kub baba vatanına geldiğinde en sevdiği zevcesi Râhil, Bünyâmin'e hâmile oldu. Günü tamam olunca da **Bünyâmin** dünyaya geldi. Ne var ki, ecel de Bünyâmin'le beraber geldi. Râhil, henüz kırkı dolmadan öteler âlemine göçüvermişti... O vakit cihan güzeli Yûsuf iki yaşında idi. Çile devri tâ bugünden başlıyordu. Artık sevgili annesi dünyada yoktu. Hazret-i Ya'kub'un gönlü şimdi Yûsuf'u yumak yumak şefkat iplikleriyle sarıyor, O'na öksüzlüğün acılarını duyurmamak için çırpınıyordu...

Hazret-i Ya'kub (aleyhisselâm) un 12 oğlu vardı. Bunlar şu isimleri taşıyordu:

Yahuda, Rubin, Şemun, Lavi, Yeşşuhuz, Zebulun, Zevena, Teftuna, Kevza, Uşir, Yûsuf, Bünyâmin[2]

Yûsuf ile Bünyâmin **Râhil'den** olma, diğerleri de başka annelerden olmaydı...

Yûsuf ile Bünyâmin, Ya'kub'un evlâtları içinde en küçükleri idi. Yûsuf güzellikte ve sevimlilikte eşsizdi. Efsane çapında bir güzelliği vardı. Hazret-i Ya'kub bilhassa Yûsuf'u herkesten daha çok seviyordu. Bütün kardeşlerin de sevgilisiydi Yûsuf...

Ay yüzlü, gümüş bedenli, misk kokulu bir çocuktu Yûsuf. Göz o güzeli görsün de sevmesin, hayran olmasın mümkün mü?..

2 M. Hamdi Yazır, a. g. esr.. 1/499.

YÛSUF HALASI NEZDİNDE...

Hazret-i Yûsuf ile Bünyâmin anneden öksüz kalmışlardı. Ölüm, her sevgiliyi birbirinden ayırıyordu. O güzel yavruları da annelerinden ayırmıştı...

Evet:

Her nefse ki ölümü takdir etmiştir Ezel,
Hakk'ın sevdası ile ölüvermek ne güzel!..

Hak sevdası ile ölüvermek elbette güzeldi. Fakat geride öksüzlerin boynu, bükük kalmıştı...

İşte bu demde Hazret-i Yûsuf'u halası yanına aldı. O güzel yavruya bakmaktan, O'nun hizmetine koşmaktan son derece haz duyuyordu. Haz duyulmayacak bir çocuk değildi ki Yûsuf... Yûsuf'un olduğu yere sanki güneşler doğuyordu. Yüzünde hakikat nurları pırıldıyordu. Bu ışık dolu yüz, kimin can cevherini yakıvermezdi ki...

Güzel Yûsuf günden güne büyüyor, bir taze çiçek gibi etrafa misk kokular saçıyor ve halasının aklı uçuyordu. Yûsuf'u elinden alırlarsa ne yapacaktı?.. Bunu düşünmek bile O'na çetin bir eza veriyordu. Çok geçmeden de korktuğu felaket başına geldi. Bir gün, Hazret-i Ya'kub geliverdi:

— Artık, dedi; Yûsuf'umu götüreceğim!..

Kadının yüreği göğsünü delip dışarı fırlayacak gibi atmaya başladı. Yûsuf'un ayrılığına dayanamayacaktı.. Bu sebeple Yûsuf'un biraz daha kendi yanında kalmasının çarelerini aradı ve nihayet buldu da...

Hazret-i Ya'kub (aleyhisselâm) da, mübarek dedesi Hazret-i İbrahim'den kalma gümüş bir kemer vardı. Dededen kaldığı için manevî kıymeti pek yüksekti. Hazret-i Ya'kub daha evvel bu kemeri muhafaza etmesi için, (Yûsuf'un halası olan) kızkardeşine emânet etmişti. Kemer şimdi O'nun muhafazasındaydı..

Kadın düşündü: Bu kemerden istifade etmeli ve Yûsuf'u bir müddet daha yanında alıkoymalıydı. Bunun da çaresi hileye baş vurmaktı.

Hazret-i Ya'kub (aleyhisselâm) un şeriatına göre, eşyası çalınan bir kimse, o eşyayı çalanın üzerinde bulur veya çalan kimseyi bulup bu işi onun yaptığını isbat ederse; o kimseyi bir sene kendi yanında hizmetçi gibi alıkoyabiliyordu.

Yûsuf'un halası için bu hüküm bir saadet ipiydi. Artık bu ipe tutunmak ve Yûsuf'u elinden kaçırmamalıydı...

Hazret-i İbrahim (aleyhisselâm) den emânet kalan gümüş kemeri, Yûsuf'un iç gömleğinin üstünden beline bağladı. Dış elbisesini de üstüne giydirdi ve dedi:

— Haydi, güzel Yûsuf'um, sokağa çık da arkadaşlarınla oyna!..

Nur yumağı Yûsuf sevinç içinde yolunu tuttu, Ne bilebilirdi ki halasının babasına oynadığı oyunu... Yûsuf sokaklarda koşa dursun, hala derhal kemerin kaybolduğunu ilân etti.

Plânın birinci kısmı tamamiyle uygulanmıştı. Şimdi ikinci ve en önemli kısma geliyordu sıra... Hemen Yûsuf'un üzeri arandı ve gümüş kemer O'nun belinde bulundu... Bu hâle göre Yûsuf, halasının kemerini çalmış durumuna düşmüştü... Kadın, Ya'kub'un şeriatına göre, bir sene daha Yûsuf'a mâlik olacaktı.[3]

3 M. Vehbi, c. 7. s. 2563. Ö. N. Bilmen, a. g. esr., 111/1593.

Gerçi güzel Yûsuf henüz mükellefiyet çağına gelmemişti. Suçlu sayılmasına imkân da yoktu. Ne var ki, halasının yaptığı bu hile, Hazret-i Ya'kub'un da hoşuna gitmişti... Gerçekten sevgi ve muhabbetten ileri gelen bir hisle bu hileye başvurulmuştu... Hazret-i Ya'kub tatlı tatlı gülümsedi:

— Â kardeşciğim, dedi; gönlümü hoş ettin. Yûsuf bir sene daha yanında kalsın!..

Kadıncağızın sevincine diyecek yoktu. Yûsuf'u bağrına basıp ipek saçlarını tel tel okşadı...

❁ ❁ ❁

Hazret-i Ya'kub (aleyhisselâm), Yûsuf'a karşı derin bir muhabbet besliyordu. Çünkü öksüzlüğün ne demek olduğunu, acı ve hicranın gönülde açtığı yarayı biliyordu.

Öksüz, şefkat ve sevilmeye muhtaçtı... Zaten Yûsuf, âlemde öyle bir şaşılacak güzeldi ki, O'nu sevmemek imkânsızdı... Ya'kub'la Yûsuf, o iki sevgiliydi ki, bu sevgi yüzünden dertlere düşeceklerdi...

İşte Hazret-i Ya'kub'un Yûsuf ve Bünyâmin'i diğer evlâtlarından daha ziyâde sevmesi, öbür oğulları üzerinde fırtınalar koparıyordu.

Aslında Hazret-i Ya'kub onlara karşı da şefkat ve merhametle muamele ediyordu. Yûsuf ve Bünyâmin'e gösterdiği yakın alâka hem küçük olmaları, hem de öksüzlükleriydi. Yetimin başını okşamak kadar güzel ne vardı...

Ne var ki, Yûsuf'un ağabeyleri bu inceliği anlamıyorlar ve Yûsuf'u kıskanıyorlardı. Ben ne desem bilmem ki?

— Ey ateşten, azaptan korkan gönül!

Sakın hased etme!..

KISSALARIN EN GÜZELİ...

Yûsuf (aleyhisselâm) Efendimiz kendileri güzel olduğu gibi kıssaları da en güzel... Hem o kadar güzel ki, Yûsuf'un başından geçen hâdiseler Kur'ân-ı Kerîm'de apayrı bir sûre olarak insanlığın can kulağına duyurulmaktadır.

Nasıl mı?

Şöyle:

— Muhammed (sallallahü aleyhi ve sellem) e sorun bakalım.

Al-i Ya'kub Şam diyarından Mısır'a niçin göç ettiler ve Yûsuf kıssası nedir?..

Müşriklerin ulları derhal varlığın sebebi olan Cenâb-ı Peygamber (sallallahü aleyhi ve sellem) in mübarek huzuruna geldiler;

— Sen, dediler; bize Al-i Ya'kub'un halini ve Yûsuf'un kıssasını haber ver! Bunların mâhiyeti nedir?

İşte bu münasebetle Allah'ın Resulüne Yûsuf sûresi nazil oldu. Yüce ve Kerîm olan Allah buyurdu ki:

— **"Elif, lâm, râ. Bunlar, hakkı açıklayan Kur'ân'ın âyetleridir. Biz, bu kitabı anlayasınız diye, Arabca bir Kur ân olarak indirdik."**[4]

4 Sûre-i Yûsuf: 1, 2.

Sahâbîlerden Übeyy bin Kâ'b (radıyallahü anh) den rivayet edildiğine göre Kâinatın Efendisi bu sûre hakkında şöyle buyurmuşlardır:

— **"Hizmetçilerinize Yûsuf sûresini öğretiniz. Zira herhangi bir Müslüman onu yazıp ehline ve kendi hizmetçisine öğretirse Allah Teâlâ onun sekerât-ı mevtini kolaylaştırır. Hiçbir Müslümana hased etmemeye de kuvvet verir."** [5].

Gerçek odur ki, Yûsuf (aleyhisselâm) un başına gelen hâdiseler insanlık için ibret alınacak hallerdendir. Aklının gözü olan, irfan nuruna eren her insan can ve gönülden titreyerek ömür günlerini Hakk'm tâatinde geçirir.

Allah'a kulluk ve itaat etmek, köleyi sultanlığa, sultanı da köleliğe nasıl düşürmüştür?

Bütün bunlar Yûsuf sûresinde en parlak bir şekilde insanlığa sunulmaktadır.

Belâlara sabır... Hem de en güzel bir sabır, Hazret-i Yûsuf'un şahsında bir pırıltı halinde tecelli etmektedir...

Ayet-i kerimede **"Arabca bir Kur'ân"** buyuruluyor ki, bu da Arabî lisanının, lisanların en güzeli ve en şereflisi olduğuna delâlet eder...

Kâinât'ın Fahri buyurmuşlardır ki:

— **"Arab'a muhabbet ediniz. Zira ben Arabîyim. Kur'ân-ı Kerim Arabî, Cennet ehlinin lisanı da Arabi'dir."** [6]

5 Hazret-i Yûsuf, Ramazanoğlu Hacı Sami Efendi.

6 Taberânî.

HAZRET-İ YÛSUF'UN RÜYASI...

Güzel Yûsuf cihan bahçesinde bir hakikat fidanı gibi büyüyordu. O kadar tatlı, o kadar sevimli, o kadar nurlu bir çocuktu.

Hazret-i Ya'kub, nur yumağı yavrusunun serpilip geliştiğini gördükçe saadetinden uçacak gibi oluyordu. Yûsuf sıcak kumlar üzerinde zıpladıkça Hazret-i Ya'kub'un da yüreği heyecan kasırgaları ile doluyordu.

Hazret-i Yûsuf cihan denilen bu bahçeye geleli yedi sene olmuştu. Şimdi yedi yaşında tatlı bir çocuktu. Bir geceydi... Yatağına uzanmış derin bir uykuya dalmıştı. Müthiş bir rüya gördü. Onbir yıldızla Güneş ve Ay kendisine secde ediyorlardı... Uykudan yaralı bir keklik gibi sıçradı ve babasının huzuruna koştu. Kur'ân-ı Kerim bu hâdiseyi şöyle dile getirir:

— **Bir vakit Yûsuf babasına şöyle demişti:**

— Babacığım, ben, rüyamda onbir yıldızla Güneş'i ve Ay'ı gördüm. Gördüm ki, bana secde ediyorlar."[7].

Yedi yaşında bir çocuğa yıldızların, Güneş ve Ay'ın secde etmesi elbette büyük bir alâmetti.

Ne var ki, henüz bu işin meydana çıkarılması ve duyurulması tehlikeliydi. Çünkü kardeşleri O'nu kıskanıyorlardı ve rüya ta-

7 Yûsuf sûresi, âyet: 4.
Bazı eserlerde Hazret-i Yûsuf'un 12 yaşında iken rüyayı gördüğü, bazılarında da 17 yaşında olduğu kaydedilir. Her şeyin en iyisini Allah bilir!..

birini de biliyorlardı. Bu rüyaya vâkıf olurlarsa hasedleri daha da artacaktı.

Hazret-i Yûsuf'un gördüğü yıldızlar hangileriydi?

Bir gün, Yahudilerden biri Allah Resûlü'nün yüksek huzuruna geldi ve dedi:

— Ey Müslümanların Peygamberi! Bana haber ver. Yûsuf'un gördüğü yıldızlar hangi yıldızlardı?

Varlığın sebebi olan Cenâb-ı Peygamber (sallallahü aleyhi ve sellem) bir ân sükût ettiler. Derhal Cebrail (aleyhisselâm) geldi ve Allah'ın Resulü'ne o yıldızları bir bir haber verdi...

Kâinatın Fahri, Yahudiye sordular:

— Eğer sana bu yıldızları haber verirsem,

Müslüman olur musun?

Yahudi titrek bir sesle atıldı:

— Evet!..

Allah'ın sevgilisi, topyekûn zaman ve mekânın Peygamberi buyurdular:

— (Yûsuf'un gördüğü yıldızlar şunlardır):

1 — Cereyan,

2 — Târık,

3 — Zeyyâl,

4 — Kabis,

5 — Amûdan,

6 — Felik,

7 — Mısbah,

8 — Darûh,

9 — Fera,

10 —Vesâb,

11 — Zâlketifeyn...

Allah Resûlün'den bu isimleri duyan Yahudi sevinçle sesini yükseltti:

— Vallahi söylediğin isimler doğru isimlerdir!..[8]

❁❁❁

Hazret-i Yûsuf, rüya ânında kardeşlerini yıldız suretinde görmüştü. Şüphesiz bunda bir hikmet vardı. Muhterem babaları da Güneş şeklinde tecellî etmişti. Ay da vâlidesiyle te'vil edilmişti...

Bu rüya, güzel Yûsuf'un pek parlak bir istikbale nâiliyete işaretti, ileride cümleye sultan olacağı anlaşılıyordu.

Hazret-i Ya'kub, nur yumağı yavrusundan bu rüyayı dinleyince Yûsuf'un istikbalde çok yüksek bir şerefe nail olacağını anladı. O'nu siyânet maksadiyle gönlü gayrete geldi. Âdeta gönül kanatlarını açıp Yûsuf'unu can yuvasında muhafaza etmek istiyordu...

Hazret-i Ya'kub'un bu hâlini Kur'ân-ı Kerîm'den takip edelim:

— "Yûsuf'un babası dedi ki: "— Yavrum, rüyanı kardeşlerine anlatma; sonra sana bir hile kurarlar. Çünkü, şeytan insana açık bir düşmandır.

İşte bu rüyan delâlet ettiği gibi, Rabbin seni seçecek ve sana rüya tâbirini öğretecektir. Bundan önce atalarının İbrahim'e ve İshak'a, Allah nimetini tamamladığı gibi; hem sana, hem Ya'kub ailesine de tamamlayacak... Gerçekten Rabbin Alîm'dir, Hakîm'dir." [9]

Yukarıda da zikrettiğimiz gibi Hazret-i Ya'kub (aleyhisselâm), oğulları içinde en ziyade Yûsuf'u seviyordu.

Onda daha başka bir hüsün ve kemâl tecellî ediyordu. Bu hüsün, bu kemâl, bu tatlılık ve bu güzel istikbal hep Yûsuf'un şânında pırıldayan renklerdi...

---

8 Hazret-i Yûsuf. Ramazanoğlu Hacı Sami Efendi.

9 Yûsuf sûresi, âyet: 5, 6

Hazret-i Yûsuf'da tecellî eden güzellik ve fezâil ve görmüş olduğu rüya, O'nun uluvv-i kadrini bir Güneş gibi gösterip duruyordu.

Hazret-i Ya'kub elbette Allah'ın bir peygamberiydi. Diğer oğullarına karşı da merhamet ve şefkatle muamele ediyordu. Ne var ki, Yûsuf ve Bünyâmin en küçükleriydi. Üstelik öksüzdüler. Anneleri gerçek hayata geçmiş, dünyayı terk etmişti...

İşte Hazret-i Ya'kub'un Yûsuf'un üzerine titreyişinde bunun da tesiri vardı..

Hazret-i Ya'kub (aleyhisselâm), peygamberliğinin bidayetinde, oğullarını bir yere toplamış ve onlara hakikatin altın oluğundan billurlar sunmuştu. Kur'ân-ı Kerîm, Ya'kub'un oğullarına nasihatini bize şu âyet-i celîle ile haber vermektedir: Ya'kub dedi ki:

— "Ey oğullarım, şüphe yok ki, Allah, râzı olduğu İslâm dinini sizin için seçti. O halde siz, ancak Müslüman olarak can verin."[10]

Oğullar, babalarının bu sözlerine hep birden cevap verdiler:

— Peki baba!..

Hazret-i Ya'kub (aleyhisselâm) un oğulları kuvvetli kimselerdi. Ellerine aldıkları bir işin üstesinden geliyorlardı. Maddî durumları da pek güzeldi, güzel bir aile hayatı yaşıyorlardı... Ne var ki, Yûsuf'a karşı babalarının gösterdiği şefkat, merhamet, sıcaklık, sevgi ve muhabbet, onların yüreğine bir mızrak gibi kakılıyordu. Artık yavaş yavaş kıskançlık alâmetleri göstermeye başlamışlardı bile...

10 Bakara sûresi, âyet: 132

ALINAN KARAR...

Yûsuf'un bir saadet incisi gibi Hazret-i Ya'kub'un gönlünde yer etmesi, Bünyâmin hariç diğerlerini fena halde kıskandırıyordu. Nihayet öyle bir hâle geldiler ki, hasetleri yüzünden huzurları, neşeleri, sevgileri, rahatları kaçtı ve artık çalışmaz oldular...

Kafa kafaya verip dediler:

— Babamız niçin iki küçük kardeşimizi bizden daha çok seviyor?

— Bir küçük çocuk Onun gönlünü kazanıyor da biz nasıl kazanamıyoruz?

— Annemiz ayrı...

— Hayır, hayır!.. Sebep sade bu değil...

— Ne öyleyse?

— Yûsuf'un güzelliği ve istikbâli..

— Peki şimdi ne yapmak gerek?

— İşte bütün mesele bu!.. Ne yapmak gerek?

Ya'kub (aleyhisselâm) un evlâtlarının o demdeki hâlini Kur'ân-ı Kerim şöyle beyan eder:

— Kardeşleri aralarında şöyle demişlerdi: "— Yûsuf ve kardeşi, babamıza bizden daha sevgilidir. Halbuki biz, kuvvetli bir topluluğuz. Doğrusu babamız açıkça yanılmaktadır." [11].

11 Yûsuf sûresi, âyet: 8.

Hazret-i Ya'kub'un kıskanç oğulları, mübarek babalarının bir Peygamber-i Alişân olduğunu elbette biliyorlardı. Ne var ki, O'nun Yûsuf ve Bünyâmin'e karşı gösterdiği muhabbet ve teveccühü içtihat hatası olarak telâkki ediyorlardı.

Böyle olunca da kendi görüşlerini evlâ sayıyorlardı. Bilmiyorlardı ki, babaları mazur idi. Bir Peygambere hatâ isnadı zaten düşünülemezdi. Öyleydi de, hased dumanı idrak gözlerini kör etmişti. Artık akıl ve mantık kuşu bir demir kafes içindeydi. O kafesi kırıp iyinin ve güzelin dalına konamazdı ki...

Hasedçinin nefesi, alev saçar, ateş keser...

Hasedçi, âdeta bir gam ve dert hammalıdır ki, ona, dünya azabı ve belâ yükü olarak kendi ateşi kâfidir.

Hasedçi, kendi öz eliyle tutuşturduğu hasret cehenneminin alevleriyle parıl parıldır... Onu söndürecek su, ancak takva ve kâmil bir imândır...

Nefis tarlasına, şeytan eliyle ekilen bu fesat tohumları bir defa boy verdi mi zehirli bir kıymık gibi beyin zarına saplanır. Ve bundan sonra hasetçiye dünya günleri ateş şimşekleri gibi yakıcıdır...

Bu hususta Allah'ın sevgilisi, topyekûn zaman ve mekânın ve bütün insanlığın Peygamberi buyuruyorlar ki...

— "Sakın hased etmeyiniz! Zira hased, ateşin odunu yediği gibi sevâbları yer!" [12].

—"İnsanlar, hasedleşmedikçe daimî bir hayr ü bereket ve saadet içinde kalırlar."[13]

Yine buyururlar ki:

— "Üç şey, bütün günâhların kaynağıdır:

1. **Kibir... Şeytan ondan helak oldu.**
2. **Hırs... Hazret-i Âdem o yüzden cennetten çıkarıldı.**
3. **Hased... Dünyada ilk cinayet hased sebebiyle işlendi..."**

12 Ebû Dâvûd. c. 4. s. 380.

13 Taberânî

Evet,hased âfeti göze bir duman gibi otururşa insana hakikati göstermez... Hased, yüreğe şeytan eliyle çakılan yaman bir kazıktır ki, sahibini cinnet derekelerine yuvarlar...

Resûl-i Ekrem (sallallahü aleyhi ve sellem) bir başka hadîslerinde de şöyle buyurmuşlardır:

— "Allah'ın verdiği nimetlerin de düşmanları vardır. Bunlar da Allahü Teâlâ'nın kendi fazlından verdiği kimselere hased eden, onları çekemeyenlerdir." [14].

İşte kardeşlerinin Hazret-i Yûsuf'a hased etmeleri de böyle bir nimetin kendilerinde olmayışındandı... Yûsuf güzelliğiyle gönülleri titretiyor, ak çiçekli bir gül dalı gibi cihan bahçesinde boy veriyordu... Ya'kub (aleyhisselâm) da o nezih gülü koklayıp duruyordu. Bu ise, diğer oğullarının kıskançlık damarını kamçılıyordu.

Nihayetsiz olan mülkün seyyidi ve Kevser havuzunun sahibi buyuruyorlar ki:

— "Üç şey vardır ki, hiç kimse ondan kurtulamaz: Kötü zan, uğursuz sayma ve hased." [15].

— "Üç şey de helak edicidir: İtaat olunan cimrilik, uyulan nefsânî arzu ve kişinin kendini beğenmişliği." [16].

— "Geçmiş ümmetlerin hastalığı size de sirayet etti. O, hased ve düşmanlıktır." [17].

Sahâbîlerden Enes b. Mâlik (radıyallahü anh) den: Allah'ın Resulü ile beraber oturuyorduk. Buyurdular ki:

— Şimdi size cennetliklerden bir adam çıkagelecektir!..

Gözlerimizi kapıya diktik. Bir de baktık ki, Ensâr'dan, abdest suyu sakalından damlayan ve ayakkabılarını sol eline almış bir adam çıka geldi... Ertesi gün olunca Kâinatın Fahri yine:

---

14 Taberânî, İhya, c. 3, s. 422.

15 İbn Ebi'd-Dünyâ, Ebû Hüreyre'den.

16 Beyhakî, Enes b. Mâlik'den.

17 Tirmizî, Hazret-i Zübeyr'den rivayet etmiştir.

— Size, dedi; **şimdi cennetliklerden bir adam çıkagelecektir!..**

Yine gözlerimizi yola diktik. Aynı adam çıka geldi. Üçüncü gün olunca Allah'ın Resulü yine aynı sözü tekrar etti ve yine aynı adam ilk hâli gibi çıkageldi... Nebiler Sultanı kalkınca, Abdullah bin Amr o adamın peşine takıldı ve O'na dedi ki:

— Ben babamla münâkaşa ettim, üç gün O'nun yanına girmeyeceğime yemin ettim, ister misin, bu zaman zarfında senin yanında konuk olayım.

Adam:

— Evet, dedi; burada kalabilirsin!..

— Hazret-i Enes (radıyallahü anh) dedi ki:

Abdullah başından geçenleri şöyle anlattı:

— Üç geceyi onunla beraber bir arada geçirdik. Ne var ki, gece kalktığını, fazladan bir ibâdet yaptığını görmedim. Ancak sabah namazına kadar uyandıkça Yüce Allah'ı zikretti ve tekbir getirdi. Onun hayırdan başka bir şey söylediğini işitmedim. Üç gün geçince sanki O'nun amelini küçük görür gibi:

— Ey Allah'ın kulu, dedim; babam ile benim aramda bir ayrılık ve ihtilâf yoktur. Fakat Allah'ın Resûlü'nün senin için **"Şimdi size cennetliklerden bir adam çıkagelecektir!"** dediğini işittim. Üç defasında da sen çıkageldin. Ne türlü bir amel işliyorsun anlamak için de senin yanında kalmaya murad ettim. Fazla bir amelini görmüş de değilim. Seni, Allah Sevgilisi'nin söylediği mertebeye ulaştıran nedir?

Adam:

— Demek, dedi; onun için burdasın?

— Evet!

— İşte gördüğünden başkası değildir...

— Hayret edilecek bir şey...

— Ancak bir husus daha var.

— Nedir o?

— Ben Müslümanlardan hiç kimseye kalbimde bir hîle ve kin tutmam. Allah'ın verdiği herhangi bir hayırdan ve nimetten dolayı hiçbir kimseye asla hased etmem!..

— İşte, ey kutlu adam!. Seni o dereceye ulaştıran budur!..[18].

❁ ❁ ❁

Hasedin ne büyük bir âfet olduğu hadîs-i şeriflerle de bizlere haber verilmektedir. Târihî hâdiseler dahi ibretle doludur.

Hased oku, insanın yüreğine saplandı mı imân kuşu nasıl kanatlanıp dost diyarına uçabilir ki?..

Bana değil nefsine karşı sürdür öfkeyi, Onu terbiye etmek, düşmanla cenkten iyi!..

Çünkü nefs daima kötülüğü emredendir. O kötülük çengeli akıl şahininin ayağına takılınca artık ne göz görür, ne vicdan sızlar, ne de yürekte acıma hissi kalır.

Hazret-i Yûsuf'un kardeşleri de hased kıskacına aklın ayağını kaptırmışlardı... Yûsuf'u ortadan kaldırmaktan başka çare düşünemiyorlardı. Beyinlerinde zehirli bir kıymık vardı ve o zehir cinnete dönüşmüştü...

İşte bu demde cinnet nöbetleri kalblerini bürüyordu.

Kafa kafaya verip konuştular:

— Yûsuf'u babamızdan isteyelim.

— Bize emanet etmez ki...

— Bir çaresini buluruz!

— Peki Yûsuf'u nereye götüreceğiz?..

— Kıra götürür, işini görürüz...

— Nasıl?

— Öldürürüz!..

18 Ahmed b. Hanbel, İhya, c. 3, s. 420.

Ağızlarından bu kelimeler dökülebilmişti. Hepsi de donuk ve hissiz gözlerle birbirlerine bakıştılar. İçlerinden birisi itiraz etti:

— Bu dediğiniz asla olacak şey değildir!..

Ona karşı haykırdılar:

— Yûsuf'u babamızdan ayırmanın başka çaresi yok!..

Nur ve hüner kaynağı Kur'ân-ı Kerîm, bu hâli de şöyle anlatır:

— **"Yûsuf'u öldürün, yahud O'nu uzak bir yere atın ki, babanızın sevgisi yalnız size bağlı kalsın ve ondan sonra tevbe edip sâlih bir kavim olasınız."** [19].

Kardeşlerin içinde akl-ı selîm ile düşünebilen Yahuda, bu ölüm fermanına karşı çıktı:

— Olamaz!.. Adam öldürmek pek büyük bir günâhtır. Ve o ölecek olan bir de sizin kardeşiniz olursa...

Çılgın gözlerle Yahuda'ya baktılar:

— Ey Yahuda, dediler; bize mâni mi olmak istersin?

— Evet!.. Cinayet işleyecekseniz mâni olurum!..

— Başka O'ndan nasıl kurtulalım?

— Onu bir kuyuya atarsınız. Biri gelip kurtarır ve yitik mal olarak alır!..

— Güzel dersin, ey Yahuda!..

— İşte bu olur ve biz Yûsuf'dan kurtuluruz!..

❁ ❁ ❁

Yine Kur'ân-ı Kerimden takip edelim:

— **"İçlerinden bir söz sahibi** (Yahuda) **de şöyle dedi: "— Yûsuf'u öldürmeyin de, bir kuyu dibine bırakın ki, bir yolcu kafilesi O'nu yitik mal olarak alsın. Eğer yapacaksanız böyle yapın!"** [20].

---

19 Yûsuf sûresi, âyet: 9.

20 Yûsuf sûresi, âyet: 10.

Hikmet sahipleri ve arifler demişlerdir ki:

— Hazret-i Ya'kub (aleyhisselâm), Yûsuf'un rüyasından sonra O'nun büyük bir istikbâle sahip olduğunu görünce, O'nun babasına ve dedesine vâris olacağını anladı. Anlamasıyla beraber O'na karşı sevgi ve muhabbeti bir kat daha ziyâdeleşti...

Hazret-i Ya'kub, nur yumağı yavrusunu her saat bağrına basıp sevdi; kimbilir gönlünden ne inciler döktü? Belki de şöyle dedi:

— Ey kutlu, ey kokusu güzel Yûsuf! Sen vaktin Hızırı'sın. Her geminin imdadına yetişen sensin!.. Kardeşlerin şaşkın bir beden, sense bu âleme akılsın!..

Ya'kub (aleyhisselâm) un, Yûsuf'u yumak yumak sevgi ve şefkat ipleriyle sarması ve O'nun etrafında bir pervane gibi dönmesi diğer evlâtlarının gönül sazını inletti ve hased damarını harekete geçirdi...

Yine denilmiştir ki:

— Kalbinde Yûsuf'u daha ziyade sevdiği için Azîz ve Celîl olan Allah, Ya'kub'u hasret ateşiyle mübtela kılmıştır ki, bela ağır basıp da o muhabbetin yerini Allah muhabbeti istila etsin... Elbette ki Sultân-ı muhabbet, memleketinde şerik kabul etmez...

Ya'kub'un Yûsuf'u kucağına alıp:

— Ey iki gözümün nuru, ey şifâ, ey güzelliği gönül kapan Yûsuf'um, diye sevmesi, muhabbet-i İlâhiyye'nin gayretine dokunmuştur. Ve gerçekten Ya'kub bu sevda ile iki gözünden olacaktır. Yine de Yûsuf'unun eliyle Yüce Allah Onun gözlerinin nurunu Ya'kub'a iade edecektir... İleride bunları hep göreceğiz!..

✿ ✿ ✿

Büyük kardeşleri artık Yûsuf'un can fidanını dünya bahçesinden kopartmak istiyorlardı. Onu babalarından isteyip götüreceklerdi, bir daha da geri getirmeyeceklerdi...

Bir gün babalarının huzuruna vardılar. Hoş hoş diller döktüler. Peygamber babanın güzel gönlünü bu işe razı etmenin çaresini aradılar.

Yine âyet-i celîleden devam edelim:

— "Sonra babalarına dediler ki:"

— Ey babamız, sen bize Yûsuf'u neye inanmıyorsun? Doğrusu biz O'nun için hayır isteyicileriz.

Yarın, O'nu bizimle beraber (gezintiye) gönder de gezsin oynasın, muhakak biz O'nun koruyucularıyız." [21].

İşte Hazret-i Ya'kub'un korktuğu başına gelmişti. Mübarek yüzü birden sarardı. Başını iki elleri arasına alıp derin düşüncelere daldı. Yûsuf'a bir zarar erişeceğinden yüreği titriyordu. Yûsuf, kendi koruyucu kanatları altına alırsa deva bulmaz bir derde müptela olacaktı. Ilık gözlerini kaldırıp oğullarına baktı:

— "Dedi ki: "— **O'nu alıp götürmeniz, cidden beni endişeye düşürür. Siz kendisinden habersiz bulunurken O'nu kurt yemesinden korkarım!"** [22].

Hazret-i Ya'kub, oğullarına demek istiyordu ki:

— Ey benim oğullarım!.. Yûsuf'u benden alıp kırlara götürmeniz şüphesiz ki, beni mahzun eder. Onun benden uzakta olması kalbimi kanatır. O'nun firakına dayanamam... Siz ondan gafil bulunduğunuz bir demde başına bir felâket gelmesinden ve O'nu kurtların kapmasından korkarım.

Rivayete göre: Hazret-i Ya'kub bir rüya görmüştü. Kendisi bir dağın başındaydı. Yûsuf'u da sahrada gördü. On kurt birden Yûsuf'a hücum ettiler. Yusuf kurtların arasında kayboldu...

Belki de bu rüya sebebiyledir ki;

— Oğullarım, dedi; O'nu kurt kapmasından korkuyorum!..

---

21 Yusuf sûresi, âyet: 1 1,12.

22 Yûsuf sûresi, âyet: 13.

İnsanın hasmına ipucu telkin etmesi elbette muvafık olmaz. Ne var ki, Hazret-i Ya'kub kendi oğullarına bir açık kapı bırakmıştı. Çünkü onlar kurtların insan yiyeceğini bilmiyorlardı... **"Yûsuf'u kurt yemesinden korkarım!"** demekle oğullarının hilelerine bahane telkin edilmişti.

Varlığın sebebi olan Cenâb-ı Peygamber (sallallahü aleyhi ve sellem) Efendimiz buyururlar ki:

— "Belâ ağızdan çıkan söze bağlıdır." [23].

Yine o rahmet Peygamber buyuruyorlar: — **"İnsanlara telkin-i hüccet etmeyiniz. Onlara ip ucu vermeyiniz, sonra yalan söylerler. Bakın Ya'kub** (aleyhisselâm)ın **oğulları, kurdun insan yediğini düşünmezken, Hazret-i Ya'kub onlara, "O'nu kurt gelip yemesinden korkarım!" diyerek telkinde bulunduğu için, onlar da "Yûsuf'u kurt yedi" dediler."** [24].

Kaza ve kader kalemi bir defa işledi mi artık hiçbir şeyin çaresi de olmaz... Ne ki, her zaman tedbirli olmak gerekmektedir... Bu babda bir şey demek gerekirse ben ancak şunu derim:

Bu müthiş tecellîden titrer, ürperir derim; Beni bir avcı gibi kovalar hep kaderim!..

İşte kader eğesi Ya'kub (aleyhisselâm) dili üzerine sürülmüştü. Artık ne yapabilirdi ki?... Oğullarına kullanabilecekleri bir ipucu vermiş oluyordu...

Oğulları yine dil döktüler. Yalvardılar, rica ettiler, teminat verdiler ve Yûsuf'u O'ndan ayırmak için her çareyi denediler:

— "Dediler ki:"

— Biz kuvvetli bir topluluk olduğumuz halde onu eğer kurt yerse artık şüphesiz ki, biz elbette hüsrana düşmüş kimseleriz." [25].

---

23 Keşfü'l-Hafâ, c. I, Hadîs: 926.

24 H. B. Çantay, c 1, s. 347. Dip not: II.

25 Yûsuf sûresi, âyet: 14.

Hazret-i Ya'kub'un yüreği yanıyordu. Daha şimdiden hicran okları ciğerinin zarına saplanmıştı bile... Ne var ki, oğullarının yemin etmelerine, yalvarmalarına dayanamıyordu. Onların bu derece kötü niyetli olduklarını düşünemiyordu...

O demde onların nefis tarlasına hased tohumu ekilmiş ve acı bir meyva meydana gelmişti. Artık hep nefs atı üzerinde gidiyorlar, güzeli, iyiyi, doğruyu, gerçeği hiç görmek istemiyorlardı...

Alevden bir kıskaçtır, şeytan ve nefs tuzağı,
Allah'a teslim ol ki, yakın eder uzağı!..

❁ ❁ ❁

Bir sabahtı... Güneş ak tepeli dağların ardından başını yeni uzatıyordu. Her tarafta gürül gürül bir çağlayış vardı. Kuşlar, böcekler, sular ayrı bir dilden konuşuyordu. Yûsuf'un on kardeşi gözlerini oğuşturarak uykudan uyandılar ve dediler:

— Bugün Yusufu babamızdan ayıralım. Artık içimizdeki dert dağa döndü. Bir an evvel ondan kurtulalım!..

Hep birden haykırdılar:

— Ondan kurtulalım ve babamızın sevgisini biz kazanalım!..

Bu karar üzerine yataklarından fırlayıp babalarının kapısına geldiler ve çaldılar:

— Tık, tık, tık!.. Hazret-i Ya'kub seslendi:

— Ne oluyor, ne istiyorsunuz? Cevap verdiler:

— Yûsuf'u istiyoruz, ey babamız! Kırlara gidiyoruz, sürülerimizi otlatacağız!..

Bu esnada Hazret-i Yûsuf uyuyordu. Hazret-i Ya'kub bir kere daha eğilip Yûsuf'un güzel yüzüne baktı. Ne kadar tatlı idi, ne masum bir duruşu vardı... Uyandırmaya kıyamadı:

— Yavrularım, dedi; kardeşiniz uyuyor!..

Hep bir ağızdan seslendiler:

— Uyandır!.. Çünkü güneş yükselirse etrafı sıcak basar ve zahmet çekeriz!..

Hazret-i Ya'kub (aleyhisselâm), ellerini Yûsuf'un saçlarına uzattı. Bu saçlar güvercin tüyü kadar yumuşaktı... Bir ipeği, bir kadifeyi okşadığını sandı. Saçlarında bir elin gezindiğini hisseden Hazret-i Yûsuf yavaş yavaş gözlerini açtı... Babasını başucunda gülümser bir halde görünce O da gülümsedi:

— Ey benim babam, dedi; bir şey mi oldu?

Hazret-i Ya'kub'un dudakları kıpırdadı:

— Evet, yavrucuğum!.. Kardeşlerin kapıda seni bekliyorlar. Hemen hazırlan... Onlarla kırlara gideceksin...

Hazret-i Yûsuf yatağından sıçradı. Güzelce hazırlandı... Artık Hazret-i Ya'kub O'nun gidişine izin veriyordu. Çünkü kardeşleri O'na bir zarar eriştirmeyeceklerine dair söz vermişler, hatta yemin bile etmişlerdi.

Hazret-i Ya'kub, Yûsuf'a:

— İki gönlümün nuru oğlum, dedi; bedenini şu kapta yıka. Çünkü bu kab, ceddimiz İbrahim'e kurbanlık koçla beraber Cebrail'in getirdiği bir kaptır.

Yûsuf (aleyhisselâm) denileni aynen yaptı. Yine Hazret-i Ya'kub, Yûsuf'un saçlarının taranmasını, Cebrail'in Hazret-i İsmail için Cennetten getirdiği sürme ile gözlerinin sürmelenmesini ve güzel kokular sürünmesini emretti.

Ay yüzlü, gümüş bedenli Yûsuf yıkandı, saçlarını taradı, kokular süründü, sürmelendi ve bir hakikat fidanı olarak babasının karşısına dikildi. Hazret-i Ya'kub ıslak gözlerle O'na baktı. Kollarını açıp:

— Ey kutlu Yûsuf, dedi; gel de seni bir daha kucaklayıp öpeyim!..

Yûsuf mübarek babasının kollarına atıldı. Hazret-i Ya'kub O'nu gözlerinden öptü, öptü... Saçlarını tel tel okşadı. Şimdi için için ağlıyordu. Firkat şimşeği bu anda yüreğine düşüvermişti...

Rivayet edilir ki:

— İbrahim (aleyhisselâm) ateşe atılacağı demde elbisesini soymuşlardı da Cebrail Ona Cennet'ten bir gömlek getirmişti, İbrahim O'nu İshak'a vermişti. İshak da Yakub'a emanet etmişti. Hazret-i Ya'kub o gömleği getirip Yûsuf'un boynuna bir muska gibi taktı:

— Haydi, çocuklarım, dedi; güle güle gidiniz!..

Ve Yûsuf'u tâbir caizse düşmanlarının pençesine teslim etti...

On kardeşin gözünde şimdi çılgın bir ışık pırıldıyordu. Kıs kıs gülüyorlardı...

Hemen Yûsuf'a sokuldular. Babamız görsün diye O'nu omuzlarına aldılar, sevdiler, izzet ve ikramda bulundular... Hazret-i Ya'kub yaşlı gözlerle onlara bakıp duruyordu. Kafile gözden kayboluncaya kadar da baktı...

Gözden uzak bir noktaya gelince ve artık babaları tâ uzaklarda kalınca derhal Yûsuf'u yere attılar ve haykırdılar:

— Ey yalancı rüya sahibi!..

Hazret-i Yûsuf'un gözleri hayretle açıldı, dudakları bir yay gibi gerildi:

— Eyvah size, dedi; babamıza verdiğiniz sözü ne çabuk unuttunuz!...

Kah kah güldüler:

— Nerde sana secde ettiğini gördüğün yıldızlar? Haydi gelip de seni bizim elimizden kurtarsınlar! ..

Hazret-i Yûsuf yine nasihat etti:

— İleride pişman olacağınız bir işi bugün yapmayınız!....

Hep birden başına üşüştüler ve tekmelemeye başladılar. Hazret-i Yûsuf çaresizdi: Kardeş bildiği insanlar şimdi canavara dönmüşlerdi. Yine de bu kadar zillete düşeceklerine inanamıyordu. Sıra ile kardeşlerine iltica etmeye başladı:

— Beni bunlardan sen kurtar!..

O böyle dedikçe daha çok eziyet ediyorlar, hakarette bulunuyorlar ve o saadet incisini dövüyorlardı...

Yûsuf'un gözleri şebnem damlası gibi yaşlar akıtıyordu. Yûsuf hıçkıra hıçkıra ağlıyordu. Ne var ki, bu ağlayışlar ötekileri daha da hırçınlaştırıyordu... Bir kere nefis tarlasına şeytan eliyle hased tohumu ekilmiş ve zehirli hayat mahsulleri baş göstermişti... Hased, bir ruh kanseriydi ki, deva bulunamazdı... Hased, zehirli bir kıymık gibi onların beyinlerine saplanmıştı...

Dünyayı sardı bugün ölülerin dehşeti.
Hangi kelime var ki, anlatsın bu vahşeti.

O inciyi şimdi yerlerde sürüklüyorlardı... Yûsuf'un canı fena halde yanmıştı... İnliyordu!..

— Ey gözümün nuru babam!. Sana verdikleri sözü ve senin onlara vasiyetini ne çabuk unuttular? Yaptıklarını bir görsen ki, oğluna yapılan bir köle evlâdına yapılmaz!..

Robil isimli kardeş büsbütün çılgınlaşmıştı. Yûsuf (aleyhisselâm)u kaldırıp yere çarptı ve mübarek göğsüne çıkıp öldüresiye bastırdı. Yûsuf nefes bile alamaz bir hâle gelmişti. Güzel yüzü topraklara sürülüyordu, gözünün yaşları kumları ıslatıyordu.

Bir diğer kardeş Levi pençelerini sıkıp Yûsuf'un boynuna uzandı. Ve şiddetle çekti. Bu hareketiyle O'nun boynunu kırmak istiyordu. Hazret-i Yûsuf son bir gayretle en büyükleri olan Yehuda'ya bağırdı:

— Ey Yehuda, Allah'tan kork!.. Beni öldürmek isteyene mâni ol!.. Çünkü benim intikamımı Allah sizden alacaktır!..

İçlerinde en merhametlileri Yehuda idi... Vicdanında bir sızıntı duydu ve haykırdı:

— Durunuz!..

Avaz avaz bağırdılar:

— Sen bu işe karışma!..

Yehuda çılgın kardeşlerine ters ters baktı:

— Siz, dedi; O'nu öldürmemek üzere bana söz vermediniz miydi?

— Evet, vermiştik!..

— O halde bu yaptığınız nedir?

— Ondan başka nasıl kurtuluruz?

— Öldürmekten daha hayırlısını size söyleyeyim mi?

— Söyle!

— Onu bir kuyuya atınız!..

— Pekâlâ!.. Dediğin gibi olsun!..

Böylece Hazret-i Yûsuf ölümden kurtulmuştu...

Onu alıp kuyunun başına götürdüler..

❁ ❁ ❁

Hazret-i Yûsuf'un atıldığı kuyu Ürdün civarında bir yerdedir. Hazret-i Ya'kub'un menziline de üç fersah mesafede idi. Ya'kub (aleyhisselâm) un yurdu Ürdün'ün Ken'an iliydi. Medyen de o havalidedir [26].

Bu kuyuyu Şeddad Ürdün'ün iman esnasında kazdırmıştı. Ağzı dar, dibi geniş bir kuyu idi...

Nihayet Hazret-i Yûsuf'u yutacak kuyunun başına geldiler. Hazret-i Yûsuf kardeşlerinin elbiselerine yapışıyor, eteklerini tutuyor:

— Âh, diyordu; babamı kandırdınız!.. Yüreğinizde hiç mi acıma hissi yok!..

Fakat kim dinler!.. İtip kakıyorlardı yine o mübarek ve nezih kardeşi...

---

26 Çantay, 1/347. Dip not: 13.

İş sadece itip kakmakla kalsa yine iyi...

Bir yere tutunmasın diye ellerini bağladılar. Üstünden gömleğini de soydular... Yûsuf çırpınıyordu:

— Ne olur, diyordu; ey kardeşlerim, gömleğimi verin, ölürsem bana kefen olur, sağ kalırsam sırtıma giyerim!..

Deli deli bağırdılar:

— Sus!.. Burada bizim dediğimiz olur!..

Gerçekten de şimdilik onların dediği oluyordu. Fakat Allah'ın dediği neydi?

O da elbet biraz sonra tecellî edecekti...

Nihayet Yûsuf'un çıplak tenine ip bağlayıp kuyunun dar ağzından aşağı sarkıttılar... Kuyuda su vardı, düşüp ölsün diye ipi kesiverdiler. Hazret-i Yûsuf kuyunun dibinde bir taşa tutunarak boğulmaktan kurtuldu.

Kardeşlerim belki insafa gelirler diye yukarılara baktı. Ne ki, insafın zerresi bile onların semtine uğramıyordu. Nihayet son bir ümitle seslendi:

— Ey kardeşlerim, Allah'tan korkmaz mısınız? Beni ne hâle koydunuz!..

— Ölmemiş!.. Başına taş atalım!..[27]

Yine Yehuda onlara mâni oldu...

Şimdi güzel Yûsuf kuyunun derinliklerinde korkulu dakikalar geçiriyordu. Bir kula ki Allah dosttur, bütün dünya düşman olsa ne gam...

Yûsuf'un imdadına da Yüce Allah Cebrail'i gönderdi. Cebrail'e ferman buyurdu:

— Kuluma yetiş!..

Sultan melek gökler âleminden bir anda Yûsuf'un yanına geldi. Yine bu ânı da Kur'ân-ı Kerîm'den takip edelim:

27 Rûhu'l-Beyân: 2/146.

— "Nihayet vaktâ ki onu götürdüler, O'nu kuyunun dibine bırakmayı elbirlik kararlaştırdılar. Biz de kendisine: "And olsun ki sen onlara, hiç farkında değillerken, (bir gün) bu işlerini haber vereceksin." diye vahy ettik."[28].

Müfessirlerden bir çoğunun beyanına göre **(Yûsuf)** aleyhisselâm'a Peygamberlik bu zaman verilmiştir. **(Hasan Basri)** Hazretleri —**"Velem-mâ beleğâ eşüddehû..."** âyetinin ifade ettiği **"Rüşd"** devrinde de kendisine risâlet verilmiş olduğunu söyler [29].

❁ ❁ ❁

Azîz ve Celîl olan Allah'ın fermaniyle gelen Cebrail (aleyhisselâm) kuyuda Hazret-i Yûsuf'u teselli etti. Onu bir taş üzerine oturttu.

Ona Cennet yemekleri yedirdi. Ve sularından içirdi. Hazret-i İbrahim'den İshak'a, İshak'tan Ya'kub'a ve Ya'kub'dan Yûsuf'a intikal eden bir gömlek vardı. Cennetten getirilmiş gömlekti bu... Hazret-i Yûsuf bunu bir muska gibi göğsünde taşıyordu... Kardeşleri kuyuya atarken sırtındaki gömleği almışlardı. Fakat bu mukaddes emaneti Yûsuf'un boynundan almak hiçbirinin aklına gelmemişti... Cebrail (aleyhisselâm) bu gömleği kabından çıkarıp Yûsuf'a giydirdi [30]. Ve Ona:

— (Ey Yûsuf, dedi;) Bunun üzerine sinmiş cennet kokusu, hangi derde temas etse, Allah'ın izniyle şifâ olur.[31]

Yûsuf'un yüzü güldü... Rahat bir nefes aldı, yalnız olmadığını anladı. Allah O'nunla beraberdi...

Büyük velîlerden Hasan Basrî Hazretleri'nin beyanına göre Hazret-i Yûsuf o demde 12 yaşında bulunuyordu... Hazret-i Ya'kub O'na ancak 40 sene sonra kavuşabilecekti... İlâhî kader...

---

28 Yûsuf sûresi, âyet: 15.

29 Çantay: 1/348, dip not: 14.

30 M. Vehbi,4/2473.

31 M. Hamdi Yazır...

Yûsuf'un atıldığı kuyu, korkunç bir kuyu idi. İçinde yılanlar, akrepler, türlü zehirli böcekler vardı... Hazret-i Yûsuf'un belki de bir mucizesi tecelli ediyordu. Böcekler birbirlerine şöyle diyorlardı:

— **Yerlerinizden dışarı çıkmayınız!.. Çünkü bugün kuyuya bir Peygamber gelmiştir!..**

O anda bir yılan Hazret-i Yûsuf'a hışladı. Hazret-i Cibril, ona:

— Sus ve yerine çekil! dedi...

Yılan sustu ve bir daha sesi çıkmaz olduğu gibi neslinden gelenlerin de sesleri çıkmaz oldu...

HAZRET-İ YÛSUF ALEYHİSSELÂM'IN DUASI

Cenâb-ı Yûsuf kuyuya atılınca gönül gönül çırpınarak Yüce Allah'a şöyle niyaz etdi:

— "Ey gâib olmayan şâhid!..

Ey uzak olmayan yakın!

Ey mağlûb olmayan gâlib!..

(Ey Allah!) içinde bulunduğum sıkıntıdan beni selâmete çıkar.

Bana bir kurtuluş kapısı aç! (Beni mahzuniyet gölünden saadet iklimine al!)...

Tefsirlerin beyanına göre, Hazret-i Yûsuf (aleyhisselâm) kuyuda üç gün kaldı. Göklerin sultan meleği Hazret-i Cibril O'na şu duayı tâlim buyurdu:

— "Ey her türlü sıkıntıyı kaldıran, ey her duaya icabet eden, ey her türlü kırıkları saran, ey her türlü zorluğu kolaylaştıran, her kimsesizin, her garibin sahibi, her yalnızın munisi olan Allah'ım!..

Ey kendinden başka ilâh olmayan Rabbim!..

Seni (noksan sıfatlardan) **tenzih ederim, tesbîh ederim.** (Şânın Yücedir).

(Ey Âdem'in nesli dizisini süsleyen Allah'ım! Dertliyim, inlerim, hacetim var, meded eyle!).

İçinde bulunduğum sıkıntıdan bir ferahlık,

Belâdan bir kurtuluş kapısı açmanı senden dilerim!..

İlâhî!.. Muhabbetini kalbime öyle bir yerleştir ki, yâdı kalmasın...

(Ey adı ihsan hazinesinin tılsımı olan) **Rabbim, beni muhafaza et! Ey merhametlilerin en merhametlisi,** (Sana iltica ediyorum!) [32].

Rivayet edilir ki, Hazret-i Yûsuf o kör kuyuya atılınca Yüce ve Kerim olan Allah'ı en güzel isimleriyle zikretmeye başladı... Melekler Cenâb-ı Yûsuf'un zikrini işittiler:

— Ey can bahçesinde cevherler yaratan Rabbimiz, dediler; güzel bir ses işitiyoruz, bize biraz izin ver de dinleyelim.

Azîz ve Celîl olan Allah buyurdu ki:

— "Ey Melekler! Vaktiyle siz dememiş miydiniz ki: **"Biz seni hamdinle tesbîh ve noksanlıklardan tenzih etmekte olduğumuz halde, orada fesad çıkaracak ve kanlar dökecek kimse mi yaratacaksın?"** [33].

Yüce Allah, kulu ve Peygamberi Hazret-i Yûsuf ile meleklere karşı övünüyordu. Zaten O'nun sânı pek yücedir. İşte benim böyle has kullarım da var, demek istiyordu...

Nazlı melekler güzel Yûsuf'un etrafını kanatlarıyla çevrelediler. Hazret-i Yûsuf onlarla ünsiyet peyda eyledi... Ve bu arada Hazret-i Yûsuf'allah'ın vahyine mazhar olmuştu. Allah O'nun şânını yüceltmiş, O'na risâlet vermişti...

Allah'ın zikriyle dili ıslak bulundurmak ne güzel şeydi.

Evet:

Gönül ve kalb mideni Allah zikriyle doyur,

Melekler der ki sana: "Haydi Cennet'e buyur!"

---

32 Rûhu'l-Beyân: c. 2. s. 147.

33 Bakara sûresi, âyet: 30.

GERİDE OLANLAR...

Güzel Yûsuf'un kıskanç kardeşleri şimdi işin birinci kısmını bitirmişler, geriye en mühim kısmı kalmıştı...

Hazret-i Yûsuf artık kuyunun derinliklerindeydi ve kendi âlemindeydi. Güneş yavaş yavaş dünya ufuklarını terk ediyor, gecenin siyah örtüsü dünya üzerine bir çarşaf gibi inmeye hazırlanıyordu. Biraz sonra karanlık her tarafı perde perde saracaktı...

Cenâb-ı Yûsuf'un ağabeyleri bir kuzu keserek, O'nun kanını Yûsuf'un gömleğine bulaştırdılar. Gömlek kıpkırmızı oldu. Kan lekeleri damla damla gömleğe sinmişti. Kafa kafaya verip:

— Haydi, dediler; babamıza dönelim!..

Ve ellerinde bu kanlı gömlek olduğu halde ağlaya ağlaya yola koyuldular. Gözyaşları akıtarak mübarek babalarının huzuruna çıktılar. Ağlamayı, inlemeyi güzel de yapıyorlardı. Yine babalarını kandıracaklarını sanıyor olmalıydılar...

Bu hali de Kur'ân-ı Kerim'den çizgisi çizgisine takip edelim:

— **"Akşam olunca ağlaya ağlaya babalarına geldiler.**

— **Ey babamız, dediler, hakıykaten biz gittik. Yarış edecektik. Yûsuf'u da eşyamızın yanında bırakmıştık.** (Bir de ne görelim) **O'nu kurt yemiş. Biz doğru söyleyenler olsak da** (biliyoruz ki) **sen bize inanıcı değilsin.**

Bir de üstüne yalan bir kan (bulaştırılmış olan) **gömleği getirdiler.** (Hazret-i Ya'kub) **dedi ki: "Hayır, nefisleriniz**

sizi aldatıp (böyle büyük) **bir işe sürüklemiş. Artık** (bana düşen) **güzel bir sabırdır. Sizin anlatmakta olduğunuz şeye karşı yardımına sığınılacak, ancak Allah'dır."** [34].

Tefsirlerin beyanına göre, Hazret-i Ya'kub, oğullarının ağlayarak geldiklerini görünce:

— Ey oğullarım, dedi; ne var, nedir bu haliniz? Yoksa koyunlarınıza bir hal mi oldu?

Oğulları yüzlerine masum bir ifade takınarak cevap verdiler:

— Ondan daha büyük bir şey!..

Hazret-i Ya'kub öfkelendi ve sesini yükseltti:

— O nedir? Yûsuf nerededir?

Bu defa Ya'kub (aleyhisselâm)un ciğerini yakacak, yüreğini sızlatacak haberi verdiler:

— Ey babamız, biz gittik, yarış edecektik...

Ne var ki, Yûsuf'u kurt yemiş!..

O anda Hazret-i Ya'kub'un üstüne sanki bütün gökler çökü vermişti. Feryada başladı...

Feryat ki, ne feryat!..

Yûsuf için ağlanmaz mı? Öyle bir güzelin ayrılığına nasıl dayanılır ki? Firkat şimşeği Hazret-i Ya'kub'un gönül iline düşüvermiş ve o gönüle yaman bir âfet salmıştı... Hazret-i Ya'kub ağlıyordu. Yaşlı gözlerini kaldırıp:

— Hani, dedi; Yûsuf'umun gömleği!..

Yalan bir kana bulanmış gömleği babalarına verdiler:

— İşte, ey babamız!..

Hazret-i Ya'kub gömleği alıp yüzüne, gözüne sürüp ağladı. Hatta yüzü gömleğin kanından kıpkırmızı olmuştu [35].

Oğullarının kendisine yalan söylediklerini derhal anladı. Dedi ki:

---

34 Yûsuf sûresi, âyet: 16, 17, 18.

35 Çantay, 1/349.

— Bugüne kadar bu kurt gibi yavaş huylu bir kurt görmedim! Oğlumu yemiş de sırtındaki gömleği yırtmamış [36].

Çünkü gömlekte ne bir diş yarası, ne de bir yırtık vardı. Kurt yemiş olsaydı elbette gömlek parçalanacaktı... Yûsuf'un öldüğüne de inanmadı:

— Hayır, dedi; nefsiniz size böyle bir iş yaptırmıştır!..

Sabır, evet o aydınlığın anahtarıdır. **"Her kimin tabiatında sabır yoksa; Allah ona kâmil bir imân vermemiştir."**

Hazret-i Ya'kub da güzel bir sabır ile Yüce Allah'ın yardımını diliyordu. Zaten O'ndan başka sığınılacak kapı yoktu ki...

Yûsuf'u kuyuya atan kardeşler babalarının bu halinden bile ibret almıyorlar ve o mübarek insanı hâlâ kandıracaklarını sanarak ağlayabiliyorlardı...

Hani vaktiyle kocasıyla kavga eden bir kadın ağlaya, inleye gelip kadı Şüreyh'in huzuruna çıkmıştı:

— Âh, kadı efendi, demişti; çareme bak!..

Şâ'bî, kadı Şüreyh'e:

— Ey Ebâ Ümeyye, dedi; bu kadının mazlum olduğunu zannediyorum. Görmüyormusun ki, nasıl ağlıyor!..

Kadı tatlı tatlı tebessüm edip dedi ki:

— Yûsuf'un kardeşleri de zâlim oldukları halde ağlayarak babalarına geldiler. Bu ağlamalarına bakarak hüküm vermek doğru olmaz. Ancak sarih bir hakikate bakarak hükmetmelidir...

Nitekim Hazret-i Ya'kub da oğullarının ağlamalarına inanmadı. Bütün gönül kapılarını Cenâb-ı Hakk'a açıp O'na sığındı, O'ndan yardım diledi ve dedi:

"Ben dökülüp saçılmamı, perişanlığımı, hüznümü kimseye değil, ancak Allah'a arz u şevkâ ederim." [37].

Biz dahi herân o Kerim olan Allah'a iltica eder ve şöyle deriz:

Kerem yağmurunu dök, ver devlet bahçeme su; Ey Rabbim, senden eser: Güneş, Ay, gül kokusu!

---

36 Çantay, 1/349 dip notlar.

37 Yûsuf sûresi, âyet: 86.

HAZRET-İ YÛSUF'UN KUYUDAN ÇIKARILMASI

Ya'kub oğullarının en güzeli, Allah'ın seçkin kulu, risalet verdiği Peygamberi üç gündür kuyunun dibinde sabırla bekliyordu. Can Yûsuf'unu elbette bu kuyudan bir kurtaran olacaktı. Yüce Allah'ın inayet eli O'nu kuyunun derinliklerinden alıverecekti. Hazret-i Yûsuf ellerini Allah'ın hacet kapısına açmış yalvarıyordu... Nasıl yalvardığı yukarıdaki dualarla gösterilmişti... Yûsuf (aleyhisselâm), kuyunun derinliklerinde çırpman gönülle yalvaradursun...

İşte uzaklardan bir kervan görünmüştü bile... Medyen tarafından gelip Mısır istikametine giden bir yolcu kâfilesiydi bu. Ken'an kuyusu civarına gelince oracıkta konakladılar...

Kur'ân-ı Kerim bu ânı da şöyle tesbit eder:

— **"Bir yolcu kafilesi gelip sakalarını** (kuyu başına) **yolladılar. O da kovasını saldı:** "A, müjde!" **dedi.** "İşte bu bir civan!" **Onu bir ticaret malı diye sakladılar. Allah ise ne yapacaklarını pekâlâ bilici idi. Onu değersiz bir bahâya, birkaç dirheme sattılar. Onlar bunun hakkında rağbetsizdiler."** [38].

Şimdi Hazret-i Yûsuf için yepyeni bir devir başlayacaktı. Kafilenin sucusu olan Mâlik'i arkadaşları su için kuyunun başına gönderdiler:

38 Yûsuf sûresi, âyet: 19, 20.

— Koş ey, Mâlik, suyumuzu getir!..

Mâlik nefes nefes kuyunun başına gitti ve kovayı suya saldı. Bir an nefeslenip çekmeye başladı. Fakat o da ne? Kova her zamanki halinden çok daha ağırdı. Mâlik çektikçe kova da O'nu zorluyordu. Çünkü Hazret-i Yûsuf kovanın ipine sıkıca tutunmuştu...

Mâlik yeniden gayrete gelip asıldı. Bir de ne görsün? Ay yüzlü güzel mi güzel bir çocuk!..

Kovanın ipini sımsıkı kavramış, ışık ışık bir gözle bakınıp duruyordu. Mâlik hayretle ürperdi, neredeyse bir çığlık atacaktı. Birân gözlerini bu güzeller güzeli çocuğa dikip baktı:

— Sen, dedi; kuyuda ne arıyordun?..

Hazret-i Yûsuf boynunu büküp:

— Kader, dedi; kaderin ağından kim kurtulabilir ki?

Mâlik hem şaşırdı, hem sevindi. Böyle bir güzel çocuğa kavuştuğu için sevinmişti. Fakat çocuğun kuyudan çıkması O'nu hayrete düşürüyordu.

Nihayet su ile birlikte Yûsuf'u da kafilenin yanına götürdü [39].

Güzel Yûsuf'un kardeşlerinden Yehuda her gün O'na yiyecek getiriyordu. O gün de getirmişti. Bir de başını uzatıp kuyuya baktı ki kimsecikler yok... Derhal diğer kardeşlerine varıp haber verdi:

— Yûsuf'u kuyudan almışlar!..

İlkin başlarına yıldırımdan bir kamçı inmiş gibi sarsıldılar ve haykırdılar:

— Olamaz!.. Kim kurtarır, kim alır?

— Az önce burada bir kafile vardı. Onlar kurtarmış olacaklar...

— O halde peşlerine koşalım!..

— Evet, koşalım ve Yûsuf'u satalım!..

39 M. Vehbi, VI/2478.

Ve kafilenin ardınca koşup biraz ileride gitmekte olan kervana yetiştiler ve dediler:

— Bu, bizim kölemizdir. Bırakıp gitmiş... İsterseniz satın alın! [40].

Yûsuf (aleyhisselâm) hiç ses çıkarmıyordu. Tevekkül ve teslimiyetle bekliyordu. Tekrar insafsız ağabeylerinin eline düşmektense bu hâle sabır etmeyi daha uygun buluyordu...

Kervandakiler kendilerini naza çekiyorlardı:

— Bizim köleye ihtiyacımız yok!.. Ne var ki, ötekiler ısrar ediyorlardı:

— O'nu size çok ucuza vereceğiz!..

Ve çok az bir şeye güzel Yûsuf'u sattılar. Kafile de Mısır yolunda gözden kayboldu...

Şimdi Hazret-i Yûsuf'un ömür günlerinde bir başka devir başlıyordu:

— Kölelik!..

İlâhî cilveye bakınız ki, bu devrinde de güzel Yûsuf bir başka çilenin kıskacında hayatını sürdürecekti!

40 Çantay, c. 1/349, dip not: 23.

EĞER KÖLE OLSAYMIŞIM...

Bir gündü... Hazret-i Yûsuf çocukluk günlerinin en neşeli ve sevinçli demlerini yaşıyordu.

Eline bir ayna geçti...

Karşısına geçip cemâline baktı... Güzellik ki, dille nasıl anlatılsın... Sanki bir işve fidanı, sanki altın başaklı bir lâle... Kendi güzelliğine hayret etti...

Hayret etmekle kalmadı, şöyle dedi:

— Eğer köle olup da satılsaymışım, bahâ yetmezdi!..

Tabiî ki henüz bir çocuktu. Kendisinden böyle bir zelle zuhur edivermişti...

Yüce Allah da O'nu kölelikle mübtelâ kıldı. Ve çok az bir bahâya satıldı...

İbn-i Abbas (radıyallahü anh) dan rivayete göre yirmi dirheme satıldı.

Ne var ki, Yûsuf (aleyhisselâm) kölelerin en şereflisiydi. Bahâ biçilmez bir güzeldi...

ALLAH'IN RESULÜ VE ÇOCUKLAR...

Asr-ı saadet günlerinden biriydi... Kâinatın Efendisi mescidden çıkmışlardı. Mini mini çocuklar yolunu kestiler ve dediler:

— Ey Allah'ın Resulü, Hasan ve Hüseyin'e verdiğin gibi bize de bir şey vermezsen seni bırakmayız!..

Varlığın sebebi olan Cenâb-ı Peygamber güneşler gibi tebessüm buyurdular ve Hazret-i Bilâl'e emir verdiler:

— Koş yâ Bilâl!.. Eve git, ne bulursan al getir de nefsimi bunlardan satın alayım!..

Bilâl (radıyallahü anh) derhal koştu... Allah Sevgilisi'nin hanesinden sekiz kadar ceviz alıp getirdi:

— Buyurunuz, ey Allah'ın Resulü!..

Rahmet Peygamberi cevizleri çocuklara taksim etti ve kendisini onlardan kurtardı:

— Çocuklara buyurdu; kardeşim Yûsuf'u kıymetsiz bir fiyata sattılar. İşte beni de sekiz cevize satın aldınız!..

Evet! Ay yüzlü güzel Yûsuf'u satanlar, O'nu kıymetsiz bir bahâya verdiler. Kafile, Yûsuf'u da alarak Mısır istikâmetinde yola revân oldu. Ya'kub (aleyhisselâm) un büyük oğullan kah kah gülerek kervanın gözden kaybolmasını beklediler ve sonra geri döndüler...

Şimdi Hazret-i Yûsuf Mısır diyarındaydı...

O demde Mısır'a Amalika kavmi hâkimdi. Mısır tarihinde **"Niksoslar"** diye bilinen bu kavim, Arabistan'ın Yemen taraflarından gelmiş; Kıptî sülâlesinden gelen Firavunları mağlûp ederek, Mısır'ın hâkimiyetini eline geçirmişti. Hükümdarlarına **"Melik"** deniliyordu. Bunlar, 400 sene Mısır'da hüküm sürdükten sonra, saltanat tekrar Kıptîlere geçmiş ve devlet reisleri tekrar Firavun diye anılmaya başlamıştı...[41]

Hazret-i Yûsuf'un hayatında artık bir başka safha başlayacaktı. Güzel ve nazlı Yûsuf burada bir köle gibi satılacak, bu çileyi de çekecekti...

Zamanın Meliki, **Reyyan bin Velid** isimli biriydi. Başvekillik ve Maliye Nazırlığı işlerine bakan zâtlar da **"Aziz"** unvanıyla yâdolunuyordu. Zamanın Azizi ise, akıllı, dirayetli, ferasetli bir kişi olan **Kıtfîr** isminde bir zât idi...[42] Beyzavî'nin beyanına göre bu zât, Hazret-i Yûsuf'a imân etmiş ve O'nun zamanında ölmüştür...

Mısır köle ve esir ticaretinin yapıldığı bir merkezdi. Hatta esirler için ayrı pazarlar bile kuruluyordu, işte Hazret-i Yûsuf'u kuyudan kurtarıp Mısır'a getirenlere yeni bir fırsat doğmuştu. Dediler ki:

—Yûsuf'u süsleyip esir pazarına götürelim!..

Ve zaten güzelliği gönüller yakan Yûsuf'u süsleyip çarşıya götürdüler. Yûsuf'u gören gözler hayret ve dehşetle açıldı. Fiyat yarışı başlamıştı. Yûsuf'un fiyatı artıyor, artıyor, bir türlü neticeye varılamıyordu. Müzayede tam üç gün boyunca devam etti...

İlâhî hikmete bakınız ki, Yûsuf ile Züleyhâ'nın karşılaşmasını takdir buyurdu. Şöyle ki:

O gün Mısır Azizi Kıtfir bir evlâtlık almak üzere pazara çıkmıştı. Birden gözü ay yüzlü Yûsuf'a takıldı. Gönlüne tarifi imkânsız bir sevinç dalgası düştü...

41 M. Hamdi Yazır, IV/2875.

42 M. Hamdi Yazır, IV/2853; Çantay, c. I, s. 349.

Derhal koştu. Yûsuf koşulmayacak bir güzel değildi ki... Zaten O'nu almaya artık kimsede takat kalmamıştı. Şimdi bütün gözler Aziz'in üzerindeydi. Aziz avını yakalamak isteyen bir şahin gibi ileri atıldı ve dedi:

— Ağırlığınca altın vererek O'nu ben alıyorum!..

Ve güzeller güzeli Yûsuf'u aldı...

❁ ❁ ❁

Derler ki: Hazret-i Yûsuf'un müzayedesine bir ihtiyar kadın da katılmıştı. Elinde sadece iki tutam iplik vardı:

— Â kadın, dediler; böyle bir inciye iki tutam iple sahip olunur mu?

İhtiyar kadın acı acı tebessüm etti ve dedi:

— Alınmayacağını ben de biliyorum!.. Ne varki, bütün sermâyem işte bu. Âşıkın gönül yarasından başka nesi olur ki?..

Yûsuf'un mümtaz kıymetini anlayan Mısır Azizi şimdi pek sevinçliydi. Ay gibi pırıldayan bir gence mâlik olmuştu. Kıtfir, ferâsetiyle, Cenâb-ı Yûsuf'un baha biçilmez kıymetini hemen anlamıştı. Konağına gelince hanımına dedi ki:

— Buna iyi bak!.. Yanımızda makam ve mevkiini şerefli tut; umulur ki bize faidesi olur veya O'nu evlâtlık ediniriz!..

Züleyhâ kara kara gözlerini dikip Yûsuf'un ay yüzüne baktı. Gönlü birden kaynar su halinde dalgalandı. Ona karşı sıcak bir hisle doldu ve onu bir evlât gibi karşıladı...

İNSANLAR İÇİNDE FERASETİ YÜKSEK ÜÇ KİŞİ

Sahâbîlerden İbn-i Mes'ûd (radıyallahü anh) demiştir ki:
— İnsanlar içinde ferâsetiyle meşhur olan üç kişiden birisi, **Aziz-i Mısır'dır** ki, ferâsetiyle Hazret-i Yûsuf'u bildi ve zevcesine O'na iyi muamele etmesini tavsiye etti.

İkincisi, **Hazret-i Şuayb'ın kızıdır** ki, Hazret-i Musa'yı bildi ve babasından O'nu ücretle çalıştırmasını istedi. Onun çalışmasına mukâbil olarak da, en hayırlı ücretin kendisi olduğunu beyan etti...

Üçüncüsü, **Hazreti Ebû Bekir** (radıyallahü anh) dir ki, Hazret-i Ömer'in hilâfete liyakatini bildi ve O'nu kendi yerine halife olarak intihab etti [43].

❁ ❁ ❁

SARAY HAYATI

Hazret-i Yûsuf'un yüzü ne kadar güzelse, ahlâkı da o kadar güzeldi. Gün geçtikçe de bir nazlı fidan gibi boy veriyordu. Sedef, sanki O'nun gülümseyen dudaklarıydı da dişleri de sedefin içindeki inciler... Dudakları sanki bal akıtan bir kevserdi. Alnı sanki gümüş bir levha, zülüfleri de kıvrım kıvrım bükülen altın tellerdi...

---

43 M. Hamdi Yazır, PV/2853, Çantay, c. I, s. 349, dip not.

Dudakları, öyle güzeldi ki adetâ mercana, akika benziyordu. O'nun güzelliği, Allah'ın bahşettiği bir güzellikti işte...

Yûsuf gün geçtikçe daha da güzelleşiyor, O'nu görenler adetâ kendinden geçiyordu... O'na bütün bunları lütfeden Allah'dı. Ahlâkı, iffeti, zekâsı da hiç kimselerde yoktu...

Günler birbiri ardınca akıp gidiyordu. Zaman ırmağı hikmet çağıltılarıyle ömür duvarının dibinden geçiyordu. Hazret-i Yûsuf'un erginlik çağı gelmiş bulunuyordu. Cenâb-ı Hakk'ın ihsanları Yûsuf'un gönül bahçesine bir inci yağmuru gibi iniyordu. Allah O'na ilim, hikmet, ma'rifet ihsan etti. Rüya tâbirlerini öğretti. Kendinden önceki peygamberlerden gelen haberlerin, doğru te'vil ve tercihlerini de lütfetti. Hazret-i Yûsuf artık insanlar arasında hakemlik yapıyor; herkes Onu sevip sayıyordu. Cenâb-ı Yûsuf'un ömür günleri izzet ve saadetle pırıldıyordu.

Bu saadet dolu günler bakalım ne kadar sürecekti?..

ZÜLEYHÂ

Cihanın güzeli Yûsuf'un başına Züleyhâ'nın attığı zehirli ağ... Bu akrep kıskacından kurtulmak da her kişinin kârı değil, Yûsuf gibi er kişinin kârıdır...

O hâli de Kur'ân-ı Kerîm anlatsın:

— **"O'nun bulunduğu evdeki** (kadın) **O'nun nefsinden murâd almak istedi, kapıları sımsıkı kapadı ve: "Sana söylüyorum** (ey Yûsuf), **beri gel" dedi. O ise: "Allah'a sığınırım, doğrusu o** (kocan) **benim efendimdir. O, bana güzel bir mevki vermiştir. Hakıykat şudur ki zâlimler asla felah bulmaz" dedi"** [44].

Hazret-i Yûsuf ile Züleyhâ'nın dillere destan olan maceraları bu andan itibaren başlamış oluyordu. Biri Allah'ın Peygamberi ve sevgili kulu, diğeri gönlünü sevda sellerine kaptırmış Züleyhâ...

---

44 Yûsuf sûresi, âyet: 23.

Züleyhâ'da kader rayları üzerinde ömür trenini yürütüyordu. Kader, Yûsuf ile O'nun karşılaşmasını dilemişti. Çünkü, Yûsuf (aleyhisselâm) büyük bir imtihandan geçirilecekti...

Nasıl mı?

Şöyle:

Nasıl ki, Hazret-i Yûsuf o zamanki insanların en güzeli ise, Züleyhâ'da kadınların en güzeli idi. Hem de o kadar dehşetli ve gönül yakıcı bir güzel...

Âlemde öyle şaşılacak güzeldi ki, kaşları yay gibiydi. Can padişahının kapısında bekleyen iki kapıcıyı andırıyordu âdeta... Ağzı, otuz iki inciyi dizmiş bir sedef kutusuydu. Can cevherini, ilâhî kudret bu sadef kutunun içine koymuştu. O'nun yüzünü bir kere gören iştiyak ateşiyle yanıp yakılıyordu...

Züleyhâ güzeldi, sade güzellikle de kalmıyordu. Mağrib sultanı Taymus'un kızıydı. Saraylarda, gül bahçelerinde büyümüş, peri gibi güzeller Onun hizmetinde bulunmuştu...

ZÜLEYHÂ'NIN RÜYASI

Bir geceydi, saraylarındaki odasında ipek yataklar içinde derin bir uykunun kollarındaydı Züleyhâ...

Ne kadar zaman geçti bilinmez. Rüyasında öyle bir güzel genç gördü ki, aklı başından gitti. O'na sordu:

— Sen kimsin? O da cevap verdi:

— Mısır Aziziyim!..

Züleyhâ çırpınan gönülle yataktan sıçradı. Etrafına şaşkın şaşkın bakındı... Hiç kimsecikler yoktu... Demek ki, bu bir rüya idi... Ama müthiş bir rüya... Unutmak istedi. Ne var ki, unutamadı. Rüyasında gördüğü gencin aşkı gönül ocağına düşmüştü bir kere... Şimdi gündüzü olmayan bir hicran gecesinin içinde yüzüyordu ...

Hâli, tavrı, rengi, neşesi, her şeyi tamamiyle değişti.

Kimseye de bir şey diyemiyordu. Uzun zaman gönül âfetinin derdiyle yaralı keklikler gibi çırpındı ve hâlini herkesten gizli tuttu. Bu, ne güne kadar gizli kalabilirdi ki...

Etrafında pervane gibi dönen hizmetçiler Onun başına bir iş geldiğini anladılar ve aralarında konuştular:

— Sahibemize nazar değmiş!..

— Hayır, hayır!.. Sihre tutulmuş...

— Ne o, ne bu! O'nu cin çarpmış olacak!..

— Aşk hâlidir.

— İşte en doğru söz bu!..

— Peki, nasıl öğreneceğiz?

Ve Züleyhâ'nın hâlini araştırmaya koyuldular. Sonunda aşkın pençesine düştüğünü anladılar...

Çünkü aşk ızdırabı can kuşunu kanatsız bırakır. Züleyhâ'da kanatsız bir kuş gibiydi bu anda...

Can bahçesine gam fidanı dikilmişti. Ten mülküne de dert tohumu ekilmişti. Gözyaşı ve gönül yanışı O'nun yoldaşıydı...

Züleyhâ, henüz dünya gözüyle bir kere olsun yüzünü görmediği birine gönlünü kaptırmıştı... Bu şimşekler yuvası gönül alevler içinde yanıyordu. Ne var ki, O'nun kime âşık olduğunu kimse bilmiyordu. Hattâ kendisi de kimi sevdiğini bilemiyordu. Sadece bildiği bir şey vardı. Rüyada gördüğü genç:

— Ben, demişti; Mısır Aziziyim!..

Gönül iline âfet salan belki de O'ydu...

Komşu memleketlerin melikleri Züleyhâ'ya tâlib oldular. Züleyhâ, hepsini geri çevirdi. Bu arada Mısır Azîzi de Züleyhâ'nın dillere destan güzelliğini duymuştu. Talihini denemek istedi ve Züleyhâ'yı babasından istedi. Züleyhâ teklifi sevinç ve saadetle kabul etti. Çünkü rüyada Mısır Azîzi'nin nâmını duymuştu.

Bütün hazırlıklar tamam oldu. Babası hiçbir fedâkârlıktan kaçmayarak Züleyhâ için altınlar, servetler döktü. Ve O'nu bir cihan gelini gibi hazırlayıp Mısır'a gönderdi... Gönderirken de hizmetçi ve cariyelerini de beraber göndermeyi ihmal etmedi...

Züleyhâ'yı götüren kervan Mısır'a vardı. Mısır Azizi de bütün servetini bu yola dökmüştü. Nice pırlantalar, nice inciler, nice akla hayâle gelmez ziynetler Züleyhâ için alınmıştı.

Züleyhâ, Aziz'in konağından içeri adımını attı...

Aziz sevinç ve saadetinden uçarak Züleyhâ'yı karşıladı.

Züleyhâ kara kara gözlerini kaldırıp Aziz'e nazar edince rüyada gördüğü gencin o olmadığını anladı... Sanki gökler bütün öfkesiyle Züleyhâ'ya yıldırımlar yağdırıyordu.

Ne büyük ümitlerle gelmişti... Ne tatlı hayâller kurmuştu, yaralı keklikler gibi nasıl çırpınmıştı...

Demek ki bunların hepsi beyhûdeydi...

Sesini çıkarıp bir şey diyemiyordu ama, gönlünden belki de şu mısralar dökülüyordu:

Biz bu kara talihten çoktan şekva ederiz,
Öyle bir mecnûnuz ki, aşktan şekva ederiz!..

Şimdi firkat şimşeği Züleyhâ'nın yüreğine düşmüştü... Başına topraklar saçacaktı, lâkin buna da imkân bulamıyordu... Sadece döğünüyordu. İşte o an umulmadık bir şey oldu. Kulağında bir ses çınlıyordu:

— Mahzun olma, ey Züleyhâ!.. Maksûduna burada ereceksin!..

"Züleyhâ hatiften bu müjdeyi işitince sevincinden secde-i şükrâne baş koydu." [45].

İşte İlâhî kader nice zaman sonra Hazret-i Yûsuf ile Züleyhâ'yı Mısır Azizi'nin konağında karşı karşıya getirdi. Daha evvelce de belirttiğimiz gibi, Züleyhâ Yûsuf'a ilkin şefkatle bakmıştı. Ne var ki, güzellik güneşi Cenâb-ı Yûsuf bir hakikat fidanı gibi büyüyüp serpildikçe Züleyhâ'nın aklı da başından uçmaya başlamıştı...

Yûsuf'un güzelliği ne akıl, ne idrâk bırakıyordu...

Allah'ın seçkin kulu ve Peygamberi Yûsuf, köşkün bahçesinde ibâdet ederdi. Gününü üçe bölmüştü. Bunlar da, namaz, istiğrak, zikir ve tesbîhdi. Gönül dudakları hep Allah'ın zikriyle ıslaktı, gözleri de yaşlı idi. Tefekkür iklimlerine dalıp gidiyordu...

45 Rûhu'l-Beyân: 2/154.

Can cevherini ten kutusuna koyan Allah O'nu nereden nereye getirmişti. Arkada gözü yaşlı bir baba ve kendisine kasdeden kardeşler vardı. Kader ve kaza ömür defterine kimbilir neler yazmıştı?..

Bir gündü. Züleyhâ O'nu kıstırıp kendi nefsini O'na arzetti. Yûsuf'un gözleri hayretle açıldı ve çırpındı:

— Ben böyle bir şeyden Allah'a sığınırım!..

Allah'ın Peygamberi yeni bir imtihan süzgecinden geçiriliyordu. Çilenin bir başkası başlamıştı şimdi...

Ne yapmalıydı?..

Bir kuş gibi sıçrayıp Züleyhâ'nın elinden kurtuldu. Her zaman ibâdet ettiği bahçeye gitti... Züleyhâ hırsından dudaklarını kemiriyor ve titriyordu. Avını elinden kaçırmış bir kaplan gibiydi adetâ...

Cariyelerinden biri sokulup dedi ki:

— Ey sahibem! Yûsuf için hususi bir ev hazırla, kıymetli eşyalarla tezyin et ve bir kere de talihini orada dene!..

Bu teklif Züleyhâ'nın da hoşuna gitmişti. Derhal güzel bir konak yapılması için emirler verdi. O'na öyle bir oda hazırladılar ki, belki de misli yoktu. Evin tezyin işi bitince Züleyhâ, Aziz'in karşısına dikilip:

— Gel, dedi; evimi gör!..

Aziz, hanımının ardısıra gidip odaya girdi...

O da ne? Bugüne kadar böyle tezyin edilmiş bir yer görmemişti. Gözlerini duvarlarda gezdirip haykırdı:

— Ey Züleyhâ, bunu nasıl başardın?.. "Züleyhâ tatlı tatlı güldü:

— Gönül neler yaptırmaz ki?..

— Bunun adı **"Sürür Evi"** olsun!..

— Öyle olsun!..

❁ ❁ ❁

Bir müddet sonra Aziz çıkıp gitti. Züleyhâ derhal Yûsuf'u davet etti. O'nu istemediği halde birçok ziynetlerle donattı. Kendisi de bütün ziynetlerini takındı...

Yüzü ay gibi parlıyordu... İki gözü arasında parlayan bir de beni vardı... Saçlarını da dört bölük taradı, inci ve yakutlarla süsledi... Gönüllere velvele veren bir afet oluvermişti. Aklınca, Yûsuf (aleyhisselâm) efendimizi ağına düşürecek ve muradına nail olacaktı...

Hazret-i Yûsuf'u odadan odaya götürdü. Her geçtikleri kapıyı da kilitlemeyi ihmal etmiyordu,

Şimdi başbaşa kalmışlardı. Yine çirkin teklifini yaptı:

— Sana söylüyorum, beri gel!..

Yûsuf (aleyhisselâm), çırpınan alevler gibi dalgalandı:

— Hayır, dedi; ben böyle bir ihaneti yapamam!.. Ben korkarım!..

Züleyhâ kıs kıs güldü ve dedi:

— Kimse yok, ey Yûsuf, neden korkuyorsun?..

Hazret-i Yûsuf'acı acı tebessüm etti:

— Kimse yok ne demek? Yüce Allah bizi görmez mi sanırsın? Hem senin kocan, beni satın alıp bu makama yükseltti. O benim efendimdir. Allah saklasın. Bu iyiliğe karşı böyle ihanet olur mu?..

Hazret-i Yûsuf, o güzellik sahibi, o gönlü inci dolu Hak elçisi demek istiyordu ki:

— Â kadın! Ben bir köleyim. Sen ise bir azizin zevcesisin. Bir azizin hanımı nasıl olur da kendi kölesine tenezzül eder?..

Bu sözleriyle Züleyhâ'nın kadınlık gururunu kırmak ve O'nun şerrinden kurtulmak istiyordu. Ama nafile!..

Züleyhâ artık akıl ve mantıkla düşünebilecek bir halde değildi. Yûsuf (aleyhisselâm) un söyledikleri bir kulağından girip öbüründen çıkmıştı. O hep nefsinin ve şeytanın emrindeydi artık.

Bir başka odanın kapısını daha açıp içeri süzüldü.

Oda ki, ne oda?..

Her tarafından ihtişam ve pırıltılar akmakta... Her köşesi ipek ve kadifelerle müzeyyen... Gözü ve gönlü büyüleyici manzara...

Kapının eşiğine durup yine seslendi:

— Ey Yûsuf! İşte bu odayı senin için hazırladım!..

Hazret-i Yûsuf çetin bir imtihan süzgecinden geçiriliyordu. İmtihanın en dehşetli ânı idi. Yine de o güzel dudakları bir yay gibi gerildi ve dedi:

— Ey Züleyhâ! Sen beni harama davet ediyorsun. Ben Ya'kub evlâdı olayım da bu cürmü işleyeyim, işte buna imkân yok. Sen bana zillet ve hüzün elbisesi giydirmek istiyorsun. "Sürür Evi" diye isimlendirdiğin bu evin hüzünler, feryâdlar evi ve cehennemin bir köşesi olmasından korkarım...

Gam durağı bu cihanda sürür ne gezer?..

Yûsuf (aleyhisselâm)un hikmet dolu sözlerini Züleyhâ duymuyordu bile... Nefs ve hevâ atına binmişti bir kere...

Nefs, âh o kanlı belâ: Kara timsahlara eş, her lâhza etmededir îmânım ile güreş!..

Bu anda o hep nefsinin hevâ davulunu çalıyordu. Zaten nefsin çiftesini yiyen kimsede hayır ümid etmemelidir.

Züleyhâ yine konuşmaya başladı:

— Ey Yûsuf! Ne derin, ne güzel gözlerin var!

Hazret-i Yûsuf hikmet cevherleri saçıyordu yine:

— O gözlerdir ki, en evvel cesedimden yere akacak!..

— Peki, o güzel yüzün?..

— Toprak onu yiyecek!..

— Ya tutam tutam saçların?

— Saçlarım da toprağa dökülüp zerre zerre dağılacak...

— Ey Yûsuf... İşte ipek döşek!..

— Cennetin döşeği senin ipeğinden daha yumuşaktır!..

— Gözlerim senin muhabbetinle sarhoştur... Ne olur bir an yüzüme nazar et!..

— Ey Züleyhâ! Efendin senin hüsn ü cemâline herkesten daha lâyıktır. Sen bütün bu güzelliğini O'na sakla!.. Şunu bil ki, ben Allah'a sığınırım!..

❁ ❁ ❁

Züleyhâ bilecek miydi?

Hayır!.. Şimdi o tıpkı demir kafesinden kurtulmuş bir kaplanı andırıyordu. Cenâb-ı Yûsuf'un iffet perdesini param parça etmek için canavar pençesini uzatmıştı. Dehşetli bir andı... Yine Kur'ân-ı Kerîm'den takip edelim:

— "O (kadın), **and olsun, O'na niyyeti kurmuştu. Eğer Rabbinin bürhânını görmemiş olsaydı** (belki Yûsuf da) **O'nu kasd etmiş gitmişti. İşte biz O'ndan fenalığı ve fuhşu bertaraf edelim diye böyle** (bürhân gösterdik). **Çünkü O,** (tâatde) **ihlâsa erdirilmiş kullarımdan dı."** [46].

O an Hazret-i Yûsuf için en çetin bir andı...

Karşısında bütün cazibesiyle ve bütün fitnesiyle güzel bir kadın vardı. Ve bu kadın nefsinin esiri olmuştu. Aynı zamanda hırslı ve atılgandı. Ne var ki, Yûsuf'u bir cıva gibi elinden kaçırmıştı. Bir türlü muradına eremiyordu.

Cinnet nöbetlerinin en korkunç demlerindeydi. Hazret-i Yûsuf fena bir tuzağa düşürülmüştü... Züleyhâ bütün cazibe ve fitnesiyle, nefis ve şeytan bütün hîle ve desisesiyle ve beşerî duygular bütün yakıcılığıyla O'nun aleyhindeydi. Fakat O bir Peygamberdi. Allah'ın hıfz ve emânı O'nun üzerindeydi... Züleyhâ saldırdıkça O kaçıyor, kaçıyordu...

46 Yûsuf sûresi, âyet: 24.

"Eğer Rabbinin bürhânını görmese idi..."

Bu bürhânın ne olduğu hususunda, müfessirler tarafından çeşitli rivayetler zikredilmiştir. Rivayetlerden biri de, Ken'an'da bulunan muhterem babası Ya'kub, bir anda Yûsuf'un karşısında tecellî edivermiştir [47].

Ahmed bin el-Mübârek diyor ki: Ümmî mürşidim **(Abd'ül Aziz ed-Debbağ)a,** "Yûsuf (aleyhisselâm) un o kadına kasd ve niyyet ettiği şey ne idi?" diye sordum. Derhal şu cevabı verdi:

— 'Onu dövmekti!..

— Peki, bazı müfessirlerin bu bâbda zikrettiklerine ne dersiniz?

— Hepsini reddederim!

— Sebep?

— Sebep şu ki: Peygamberlerin ma'sûmiyeti.. Eğer onların dediği gibi olsa peygamberlerin ma'sûmiyeti nerede kalır? Velîye bir feth vaki olduğu zaman Allah onun yetmiş iki damarını söküp atar ki, onların bir kısmından yalan, bir kısmından kibir, kiminden riya, kiminden dünya mehabbeti, kiminden de şehvet ve zina sevgisi vesaire gibi kötülükler neş'et ediyordu. Veliyyullah hakkında keyfiyyet böyle olunca ya ismetle yaratılan, zâtı ancak bu suretle neş'et eden bir peygamber hakkında nasıl olmak lâzım geleceğini düşün..." [48].

❁ ❁ ❁

Bir başka rivayet de şöyle:

O anda Hazret-i Yûsuf evin bir köşesinde **"Zinaya yaklaşmayın!"** diye yazılı olduğunu gördü. Melek O'na geldi ve dedi:

— Süfehânın fiiline meyletmeyesin! Çünkü sen Enbiyâ divanında yazılısın!..

Odanın tavanı yarılıp Hazret-i Ya'kub orada belirdi, parmağını ısırıyor ve Yûsuf'u gizlice korkutuyordu. Bir de yanında bir adam peyda oldu:

---

47 M HamdiYazır, IV/2872.

48 H. Basri Çantay, 1/250, dip not: 34.

— Ey Yûsuf, dedi; sağ tarafına nazar et!

Yûsuf (aleyhisselâm) sağ tarafına bakınca, muazzam ve heybetli bir yılan gördü... O zât yine:

— İşte, dedi, bu yılan zina edenin yarın karnında olacaktır!..

Hazret-i Yûsuf hakkında siyânet-i İlâhiyye böylece tecellî etti. O Allah'ın Elçisiydi, yüzünün güzelliği yanında içi de pırlantalardan daha duru idi. Elbette iffetsizlik edemezdi. Şimdi Züleyhâ'nın tuzağından ve pençesinden kurtulmanın çârelerini düşünüyordu. Boynu bağlı ceylân kendi kendine bir yere gidemez ki... Yûsuf'da nereye baksa kendisine bir çıkış yolu göremiyordu...

Züleyhâ'nın **"Sürür Evi"** dediği bu odada bir de putu vardı. Putun üstünü tamamen örtmüştü. Cenâb-ı Yûsuf bu hâli görüp sordu:

— Onun yüzünü niçin örttün, ey Züleyhâ?

Züleyhâ, kara kara gözlerini yere indirip:

— Şunun için örttüm ki, dedi; beni musibet ânında görmesin. O hâlimle görürse haya ederim, utanırım!..

Hazret-i Yûsuf'acı acı baktı:

— Âh, dedi; her kim seni şu anda görse, selâmet gününün sabahı ona akşam olur. Sen ki, işitmeyen, görmeyen, hissetmeyen, hiçbir kudrete sahip olmayan bir taş parçasından utanırsın da, ben, beni yaratan, ten kutusuna can cevherini koyan, türlü nimetleriyle merzûk eden ve her ân beni görüp duran Rabbimden haya etmem mi?..

Senin arkadaşlığına, senin gibi uğursuz gerek. Fakat senin gibi ihanet eden nerede bulunur?..

Hazret-i Yûsuf Rabbinin bürhânını görünce, Züleyhâ'nın da pençesinden kurtuluş olmadığını anlayınca bir şahin gibi kapıya koştu. Çünkü O'na tabib sabır emrediyordu, Züleyhâ ise haris bir nefsdi. Haris nefse ise şeker lâzımdı...

Bu şekeri Züleyhâ'ya kırdırmayacaktı. Bu sebeble olanca çevikliği ile kapıya koştu...

Bu dehşet ânını da Kurân-ı Kerîm anlatsın:

— **"İkisi de kapıya koştular. O** (kadın) **bunun gömleğini arkasından boylu boyunca yırttı. Kapının yanında** (kadının) **efendisine rast geldiler.** (Kadın) **dedi ki: "Zevcene kötülük etmek isteyenin cezası zindana atılmaktan, yahud acıklı bir azâbdan başka ne olabilir?"** [49].

Hazret-i Yûsuf fena bir anda yakalanmıştı. Masumdu... Fakat, bu dehşet ânını nasıl atlatacaktı... Başından aşağıya adetâ kaynar su dökülmüştü. Sanki gökler bütün ağırlığı ile omuzuna binivermişti. Güzel yüzü birden buruş buruş oldu. Mahcubiyetinden kıpkırmızı kesildi... Ne yapabilirdi ki?..

49 Yûsuf sûresi, âyet: 2.5.

HEM SUÇLU, HEM GÜÇLÜ...

Züleyhâ şu anda mücrimdi. Âşıklık, mâşûkluk ortaya gelince efendilik, kölelik diye bir nesne de kalmaz. Nazlı köle yumruk vurucu olur. Züleyhâ, yeni bir yumruk yemek istemiyordu. İnkârın ve ihanetin yoluna sapacaktı.

Nitekim Aziz'in gür sesi her tarafı çınlattı:

— Benim ehlime kötülük etmek isteyen kimdir?..

Züleyhâ, mâsûm bir tavır takındı, öfke ile ağlama arası bir sesle cevap verdi:

— Ben yatağımda uyuyordum. Bu Yûsuf geldi, elbisemi açtı ve nefsimden kâm almak diledi!..

Hazret-i Yûsuf mahcubiyetinden eriyivermişti. Aziz, gözlerini Yûsuf'a dikip:

— Ey delikanlı, dedi; sana yaptığım ihsandan dolayı göreceğim karşılık bu mu? Beni mahzun etmemeliydin!..[50]

Bir kölenin haddini aşıp sahibesine tasalluta kalkışması ölüm demekti. O köle başı ile oynamış sayılırdı.

Ne var ki, Züleyhâ yine ilerisi için hesaplar yapıyordu. Ve zaten bir tecavüz de vâki olmadığı ve Yûsuf'u da çok sevdiği için, O'nun öldürülmesini değil zindana atılmasını talep etmişti.

50 Rûhu'l-Beyân: 2/157.

Hazret-i Yûsuf, ılık gözlerini yere dikip kendi nefsini müdafaa ediyordu:

— Hayır, diyordu; bu asla vâki değildir!..

Yemin de etmiyordu. Çünkü doğru söz yemin istemezdi. O'nun doğruluğuna Yüce Allah şâhiddi. Melekler de şâhiddi. Elbet Rabb-i Kerîmi Onu bu dehşet ânından da kurtaracaktı:

— "(Yûsuf): **"O, kendisi, dedi, benim nefsimden murâd almak istedi." O'nun yakınla rından bir şâhid de şehâdet etti ki: "Eğer gömleği önünden yırtıldıysa** (kadın) **doğru söylemiştir, bu ise yalancılardandır.** (Yok) **gömleği arkasından yırtıldıysa** (kadın) **yalan söylemiştir. Bu ise doğru söyleyicilerdendir."**[51].

Azîz ve Celîl olan Allah Yûsuf'u hiçbir zaman yardımsız bırakmamış, Yûsuf da Rabbini anmaktan bir nefes hâli olmamıştı. Cenâb-ı Yûsuf yine bu en dehşetli anda Rabbine iltica ediyordu. Çünkü Hazret-i Yûsuf bir güneşti, güneş, hiçbir zaman kıymetini kaybetmez. Onun kıymeti de kaybolmayacaktı. Zira Allah O'nunla beraberdi...

Ve Yûsuf (aleyhisselâm)un burada bir mucizesi tecelli etmekteydi. O da şâhidlik yapan adamın sözleri ve gömleğin arkadan yırtılmasıydı... İş sade bununla da kalmıyordu. Cenâb-ı Yûsuf'allah'dan temiz ve pâk olduğuna dâir delil inzal etmesini niyaz ediyordu.

Züleyhâ'nın dayısının oğlu olan üç veya dört aylık bir çocuk vardı. Çocuk beşikte yatıyordu. O dem Cebrail (aleyhisselâm) nazil olup bu çocuğu beşiğinde oturttu ve ona:

— **Ey çocuk, dedi; Yûsuf'un müberrâ olduğuna şehâdet et!**

Allah'ın izniyle çocuk kalkıp yürüdü Aziz'in önûne kadar geldi ve dedi:

---

51 Yûsuf sûresi, âyet: 26, 27.

— Yûsuf tamamiyle masumdur! O, efendisine karşı hiçbir zaman ihanet etmedi!..

Cenâb-ı Yûsuf'un ay gibi yüzü yeniden parlayıverdi. Çünkü efendisi de O'nun ihanet etmediğini görüp duruyordu...

Bir çocuk nasıl konuşur, nasıl yürür?

Allah nasıl ki, peygamberlerinin eliyle taşı konuşturursa çocuğu da öyle konuşturur. Hazret-i Musa'nın elinde asâ nasıl ki yaman bir ejderha oluyorsa, beşikteki sabî çocuk da kalkıp öyle yürüyor. Daha bunun gibi niceleri, niceleri vardır...

Burada da işi halledecek ancak îmândır...

Haydi çık fezalara, bu yükü akla çektir,
Fakat îmânsız akıl, kanatsız bir böcektir!..

❁ ❁ ❁

— **"Vaktâ ki** (Züleyhâ'nın kocası) **Yûsuf'un gömleğinin arkadan yırtılmış olduğunu gördü: "Şüphesiz ki bu, siz** (kadınlar)ın **fendinizdendir. Çünkü sizin fendiniz büyüktür!" dedi."** [52]

Sonra o dehşet ânından sıyrılıp yüzü pırıldayan Yusuf'a döndü ve O'na tatlı bir lisanla şöyle dedi:

— **"Yûsuf, sen bundan** (bu mes'eleyi söylemekten) **vaz geç!** (Ey kadın) **sen de günâhına istiğfar et. Çünkü sen cidden günahkârlardan oldun!"** [53].

52 Yûsuf sûresi, âyet: 28.

53 Yûsuf sûresi, âyet: 29.

KANAYAN ELLER

Allah'ın Peygamberi ve has kulu Hazret-i Yûsuf Rabbinin izniyle temize çıkmıştı. Hasudun gözü çıksın, onun gözünde hünerler ayıp görünür. Yûsuf ve Züleyhâ'nın hâdisesi çabucak duyulmuştu. İnsanlar Yûsuf ile o kadar meşgul oluyorlardı ki, kendilerini düşünmek akıllarına gelmiyordu.

İşte bundan olacak ki Mısır kadınları akıllarını oynatacak gibi oldular. O nazlı, o işve fidanı Züleyhâ bir köleye gönül kaptırsın... İnanılacak şey değildi.

Ne var ki, Züleyhâ güzelliğin kurbanı oluvermişti:

— Ey gönülleri alan güzel, diyordu; benim ayıbımı arayanlar ne oldu?

Züleyhâ'ya yine yeni bir gayret gelmişti. Kendisini ayıplayan kadınlara bir ders verecekti ki, âlemde eşi bulunmasın. Saraylı kadınlara yaman bir şamar vurmak istiyordu. Çünkü saraylı beş kadın dillerini Züleyhâ'nın aleyhinde oynatmışlardı. Kılıç yarası zamanla iyi olurdu da, dil yarası asla şifâ bulmazdı. Zaten insanların başına dilleri sebebiyle çok belâlar gelmiştir.

Züleyhâ, **"Sürür Evi"** dediği sarayını yine süsledi. Her tarafta ihtişam tütüyordu.

Güzellik sahibi tavus salına salına nasıl gezerse, Züleyhâ'da sarayında öyle nazla, işve ile geziyordu. "Ben, diyordu; gülüm solmadan demet yapmalıyım. Güneş sararınca batması da ya-

kındır. Gülüstanım taze iken şu kadınlara bir kılıç darbesi vurayım!.."

Züleyhâ nihayet dediğini yaptı.

Billur sarayına beş saraylı ve 35 kadar da eşraftan hanımları davet etti.

Kadınlar gürül gürül ihtişamlı salona doldular...

Masaların üzeri ayva, elma, nar gibi bıçakla kesilen meyvelerle doluydu. Ve her bir kadın için de birer keskin bıçak konmuştu. Hanımlar masaların başına oturdular, leziz yemeklerini yediler. Artık meyveler yenecekti.

Züleyhâ, ipek böceği gibi ibrişimler içinde gülümsüyordu. Dedikoducuların nefesini keseceği an gelmişti...

Âlemde saadet, Yüce Allah'ın lûtfiyledir. Kol kuvvetiyle elde edilemez ki... Kanadı kopuk kuş meleğe nasıl erişir? Çünkü kanat olmayınca yerden göğe uçmak mümkün değildir...

Züleyhâ şimdi çifte kanada mâlik bulunuyordu. Cenâb-ı Yûsuf'u en nadide elbiseleriyle tezyin etmişti. Yûsuf (aleyhisselâm) zaten ayın on dördü gibi pırıl pırıl parlıyordu...

Onun şaşılacak güzelliği, Allah'ın bir lûtfu idi. Sahâbîlerden İbn-i Abbas (radıyallahü anh) Yûsuf (aleyhisselâm) u rüyada görmüş ve şöyle anlatmıştır:

— Tebessüm ettiğinde dudaklarından nur parlıyordu. Konuştuğu an nurların pırıltıları her tarafa yayılıyordu...

Rûhu'l-Beyân (2/159) tefsirinde deniliyor ki:

—"Hazret-i Yûsuf Mısır sokaklarında gezerken yüzü güneş gibi parlardı. Allah'ın Âdem'i ilk yarattığı gündeki hâline benzerdi. Yûsuf'un anası Râhil ve ninesi Sâre de müstesna bir güzellikte idiler..."

Varlığın sebebi olan Cenâb-ı Peygamber (sallallahü aleyhi ve sellem) buyurmuşlardır ki:

— "Allah'ın gönderdiği peygamberlerin hepsi de güzel yüzlü ve güzel seslidirler. Sizin Peygamberinizin yüzü de onların hepsininkinden güzel, sesi de onların hepsininkinden güzeldir!" [54].

Şüphesiz peygamberlerin en güzeli ve sultanı Allah'ın Sevgilisi Hazret-i Muhammed (aleyhisselâm) dir...

Beyaz olarak güzellik Hazret-i Yûsuf'a tahsis olunmuştu. Ne var ki, O bu bâbta Kâinatın Efendisine erişememiştir. Rahmet Peygamber buyurdular ki:

— "Kardeşim Yûsuf benden beyazdı. Fakat ben O'ndan daha güzelim!"

İşte Züleyhâ, Yûsuf'un güzelliğiyle düşmanlarının can damarını kesecekti...

Hani hikmet sahipleri ne demişlerdir:

— "Yüz ok attın, yüzü de boşa gitti. Akıllı isen bir at, fakat hedefe isabet ettir!"

Züleyhâ'nın attığı ok da hedefe isabet edecekti... Misafirlerinin eline keskin bıçakları verdi:

— Haydi ey terazide altını olan hanımlar, dedi; meyvelerinizi yeyiniz!..

Hanımlar ellerine birer meyve alıp kesmeye koyuldular.

İşte o andır ki Züleyhâ Cenâb-ı Yûsuf'a seslendi:

— Ey Yûsuf! Çık karşılarına... Senin şaşılacak güzelliğini görsünler de turunç kesecek yerde kendilerinden geçip ellerini kessinler!..

Allah Elçisi Yûsuf nazla, safa ile bulunduğu yerden çıkıverdi. Tıpkı bulutların arasından doğan güneşe benziyordu. Küt küt adımlarla yürüdü ve kadınların karşısına dikiliverdi...

Şimdi hayret sırası saraylı ve Mısırlı kadınlardaydı...

Hayret, dehşet, ibret!..

---

54 Râmûzu'l-Ehâdîs.

Sanki ecel dikeni ayaklarına batıvermişti. Kendilerinden öyle bir geçtiler ki, o şaşkınlıkla meyvelerin yerine kendi ellerini kesiverdiler. Her güzel kadının kucağı damla damla kanla dolmuştu. Onlar yine de bu kanlı elleri görmüyorlardı.. Gözleri Yûsuf güneşinin doğduğu ufuktaydı çünkü... Bir acı da hissetmiyorlardı, bakıp kalmışlardı... Baktıkça da:

— Ey huri yüzlü, diyorlardı; bizde bu talih yoktu. Bu devlet nereden esti...

Züleyhâ'nın dediği olmuştu. Muradına ermişti işte;

— Ey beni ayıplayanlar, dedi; ne oldu size?

Hasudun gözüne hünerler ayıp görünür...

Gözü Yûsuf'u doya doya seyreden kimseyi kıskanırım. Bir de diyorum ki, kimse O'nu görmeye doyamaz!.. Siz Onu bir an görmekle ellerinizi kestiniz, bakın şu hâlinize!..

Kadınlar bir nefes kendi ellerine nazar ettiler ki, o nermin elleri kesip doğramışlar da haberleri bile olmamış...

Dediler ki:

— **"Allah'ı tenzih ederiz, bu bir insan değildir. Bu, ancak kerîm bir melektir."**

Bu hâdiseyi Kur'ân-ı Kerim şöyle zikreder:

— **"Şehirdeki birtakım kadınlar da dediler ki:**"Vezirin karısı nefsine yaklaşmak istiyormuş.

Ona olan aşkı, kalbinin içine nüfuz etmiş. O hanımı görüyoruz ki, çıldırmış besbelli."

Hanım (Züleyhâ), **şehirdeki kadınların kendisini ayıpladıklarını ve dedikodu yaptıklarını işitince, onlara davetçi gönderdi. Onlar için dayalı döşeli bir sofra hazırladı ve her birine bir bıçak verdi. Sonra Yûsuf'a:** "Çık: karşılarına", **dedi. Kadınlar O'nu görünce, kendisini çok büyük bir varlık olarak gördüler ve şaşkınlıklarından elle-**

rini kestiler. Allah'ı tenzih ederiz, bu bir beşer değildir. Bu, ancak kerîm bir melektir, dediler." [55].

O devirlerde bir köleyi insan yerine bile koymuyorlardı. Bu sebeple Züleyhâ'nın kölesine gönül vermesi şaşılacak şeydi. Asıl şaşılacak şeyi ise Züleyhâ onlara bu hâdise ile gösteriyordu...

Artık Züleyhâ muradına ermişti. Ermişti de yine de Yûsuf'suz edemeyeceğini biliyordu. Başını bir kaplan gibi kaldırıp kara kara gözlerini kadınların kıskanç gözlerine dikti:

— "Onlara şöyle dedi: "— İşte kendisi hakkında beni ayıplamış olduğunuz adam budur. Yemin ederim ki, ben O'nun nefsine yaklaşmak istedim de O, nâmuskârlık göster (ib reddet) **ti."**

Yine yemin ederim ki, eğer emrimi yerine getirmezse, muhakkak zindana atılacak ve elbette zelillerden olacaktır."[56].

Züleyhâ demek istiyordu ki:

— "Ey kadınlar! "Öfke ile elini kılıca götüren kimse yazık oldu diye nedametle elini ısırır!" İşte nedametle el ısırma sırası sizde... Fakat ben, yemin olsun ki gönlümün yarasına çâre bulamam. Yûsuf benim davetime icabet edecek de değildir. Böyle olunca da ben bir ömür boyu O'nun sevdası ile yanıp duracağım!.. Aşka karşı aklın hükmü yoktur. Aşk arslaniyle cenk etmek çok defa insanı başından eder. Zaten aşk yoluna başını veremeyen de âşık olamaz ki..."

55 Yûsuf sûresi, âyet: 31.

56 Yûsuf sûresi, âyet: 32.

YÛSUF ALEYHİSSELÂMIN DUASI

O ismet timsali ve güzellik güneşi Yûsuf (aleyhisselâm) efendimiz anladı ki Züleyhâ'nın şerrinden kurtulmak imkânsız, O'nun için iki yol vardı; ya Züleyhâ'nın muradını verecek, ya da zindana atılacaktı.

Cenâb-ı Yûsuf ismet perdesini nasıl yırtabilirdi? Nefs ve hevânın arslanına binmekle belki bir miktar yol alınır. Fakat o arslan üstündeki adamı bir yerde mutlaka parçalar. Nefis arslanının kanlı dişlerine iffet eteğini parçalatmak akıllı kimselerin işi olamazdı. Yûsuf'un sığınacağı bir tek kapı vardı. Yüce Allah'ın hacet kapısına ellerini kaldırdı...

"Yûsuf dedi ki: "— Ey Rabbim! Bunların beni yapmaya çağırdığı işi yapmaktan, zindan bana daha sevimlidir. Eğer bu kadınların hilesini benden gidermezsen, ben onlara meyl ederim ve câhillerden olurum!" [57].

Hak kapısının tokmağını tutan mahrum olur muydu hiç?.. Cenâb-ı Yûsuf'da mahrum olmayacaktı. Melekler O'nun gönül sızısiyle yaptığı duayı duyunca ağlaştılar. O anda Cebrail (aleyhisselâm) yücelikler katından yeryüzüne indi. Hazret-i Yûsuf'a geldi:

— Ey Yûsuf, dedi; Rabbin sana selâm ediyor. Sabretmeni emir buyuruyor, şüphesiz ki sabır kurtuluşun anahtarıdır, akıbeti de senâ edilmeye lâyıktır!..

---

57 Yûsuf sûresi, âyet: 33.

İrfan nuruna mâlik bazı hükema demişlerdir ki:

— Hazret-i Yûsuf öyle diyeceğine **"Rabbim, afiyet daha sevimlidir!"** dese idi Allah Onu zindana değil, afiyete nail edecekti. Fakat günâhlardan necat bulunca Allah için uğradığı musibetlere aldırmadı.

"Rabbim, zindan bana, beni davet ettikleri şeyi irtikâb etmekten daha sevimlidir." dedi, zindana gitti...[58].

Ne diyelim?

Seni sevene Rabbim, karanlıklar uzakta, Sevginden mahrum kalbler ateşten bir tuzakta!

İsmet timsâli Yûsuf (aleyhisselâm), can cevherini zindanın rutubetli taşları üzerine atmaya razıydı. Fakat Züleyhâ'nın billur saraylarında gözü ve gönlü yoktu...

Züleyhâ bir alevlenmiş ateşti ki, kendisiyle beraber Yûsuf'u da yakmak istiyordu. Aslında O da namuslu ve iffetli bir kadındı. Bugüne kadar kocasına ihanet etmemişti. Güzeldi, huri yüzlü ve kara gözlüydü. Ne var ki, kendisinden daha güzel biriyle karşılaşmıştı. Aşk da akla galebe çalmıştı. Başı kesik bir mum gibi yanıyordu. Bu sebepledir ki, îmân kâbesini yıkmaya kalkışmıştı.

Nar çiçeğine benzeyen yüzü artık gülmeyi unutmuştu. Kudret gecesini andıran kaşları çatıktı. Misk dudakları büzülüvermişti. Dertliydi:

— Ey Yûsuf, ey güzellik cevherinin hazinesi, diyordu; ben ney gibi gönlümün hevasına uydum. Aşk akla üstün geldi, akıl aynası tozlandı. Arzu incimin kilidi de açılmak bilmiyor!..

58 Rûhu'l-Beyân: 2/165.

ZİNDAN...

Gönül derdiyle yanıp yakılan Züleyhâ, Yûsuf'un nefsinden murad alamayacağını kesin olarak anlamış bulunuyordu. Yûsuf'un bir müddet zindana atılmasını kocasından istedi. Böylece Yûsuf'un akıllanarak kendisine evet diyeceğini ümit etmekteydi. Zaten Cenâb-ı Yûsuf'da Rabbinden niyaz etmişti.

"Bunun üzerine Rabbi O'nun duasını kabul etti de onların tuzaklarını kendisinden savdı. Çünkü O, hakkıyla işitenin, her şeyi bilenin tâ kendisidir.

Sonra, gördükleri bütün delillerin ardından mutlaka O'nu bir zamana kadar zindana atmaları (reyi) **onlara zahir oldu."** [59].

Leylâ'nın zülfünün ucunu kıvırıp kederli Mecnûn'un boynuna zincir yapan Allah, sevgili kulu ve Peygamberi Hazret-i Yûsuf'u da Züleyhâ'dan kaçırıp zindana koymuştu...

Zindana girmekle duasının kabul olduğunu gören Cenâb-ı Yûsuf, güzelliğiyle kara zindanlara da güneş oluvermişti. Her an Allah'a kullukta ve ibâdet halindeydi...

Hattâ zindan kapısından içeri girerken başını eğmiş, **"Bismillah!"** diyerek ilk adımını atmıştı. Zindan halkı hemen O'nun etrafını çevre çevre sardı. Hazret-i Yûsuf'un mübarek gözlerinden şebnem damlası yaşlar akıyordu.

---

59 Yûsuf sûresi, âyet: 34, 35.

Meleklerin Sultanı Cebrail (aleyhisselâm) geldi:

— Ey Yûsuf, dedi; niçin ağlıyorsun? Zindanı sen istemiştin...

Yûsuf (aleyhisselâm) ılık gözlerini kaldırıp dedi ki:

— Ey Cibril! Ağlayışımın sebebi şudur ki, zindanda namaz kılabileceğim bir yer yok...

— Ey Allah Elçisi! Dilediğin yerde namaz kıl!.. Rabbin zindanın içinde ve dışında kırk arşın yeri senin için temiz ve pâk eylemiştir...

Hazret-i Yûsuf, bu İlâhî tecellîden pek haz duydu. Dilediği yerde Rabbine ibâdet ediyordu...

Zindan hayatı, Hazret-i Yûsuf hakkında, Züleyhâ'nın zannettiği ve umduğu gibi olmamıştı. Cenâb-ı Yûsuf, o yaradılışı güzel Hak Elçisi, zindanı da gün yüzüyle aydınlatmıştı. Gönül kapısı her mazluma açıktı, irşad vazifesini orada da görüyordu.

Mısır Azizi'nin üç zindanı vardı. Hazret-i Yûsuf, **"Sicnü'l-Âfiye"** denilen zindana konmuştu. Bu zindan Melik'in köşkü karşısındaydı. Züleyhâ, Yûsuf (aleyhisselâm)u hapsetmek murad edince buraya göndertmişti. Mısır Azizi de, Yûsuf'un masum olduğunu bildiği halde kendilerini halkın dilinden ve töhmetten kurtarmak için o masumun bir müddet hapsini muvafık görmüştü.

Yûsuf'un emsalsiz güzelliği her karanlığı ışık diyarına döndürüyordu. İşte zindan da şimdi bir irfan iklimi oluvermişti...

Yûsuf (aleyhisselâm)ın firkatinden Züleyhâ'nın gönlü duman duman tütüyordu. O kadar, o kadar ki, canına bile kıymak istediği anlar oluyordu. Ne var ki, cariyeleri O'nu teselli edip:

— Ey sahibemiz, diyorlardı; sabret! Sirke küpü sabır sayesinde bal küpüne dönecektir...

Züleyhâ'nın can cevheri firkat şimşeğinin darbeleri altında eriyip duruyordu. Ne sabrı kalmıştı, ne kararı. Böyle demlerde sabır da kâr etmiyordu. Bir geceydi. Câriyesiyle gelip zindanın uzağında durdu, gözlerini dikip ilerilere baktı...

O da ne?

Allah'ın sevgili kulu ve Peygamberi Hazret-i Yûsuf seccadesi üzerinde Rabbına ibâdet ediyordu.

Yûsuf'u uzaktan seccade üzerinde gördü. O ise Hakkın nuruna gark olmuş parlayan bir güneş gibi idi. Bu manzara Züleyhâ'yı büsbütün yakıvermişti.

Yanan ne bu gönülde, ben ol da bil, ey tabib;
Yanmaktır onda kader, her kim ki aşka sâhib.

Sabah olur olmaz Züleyhâ köşkün penceresine koşuyordu.

"Bazan Yûsuf 'un didârını, bazan zindanın duvarını görürdü." [60]

60 Rûhu'l-Beyân:2/166.

İKİ GENÇ...

Hazret-i Yûsuf hapsedildiği gün, iki de genç zindana atılmıştı.

Biri hükümdarın ekmekçisi, diğeri de şerbetçisi idi. Bunlar padişahı zehirlemeye teşebbüs etmek suçuyla aynı zamanda hapsedilmişlerdi.

Şimdi hâdiseyi yine Kerim kitabımızdan takip edelim:

"O'nunla beraber (zindana) **iki de delikanlı girdi. Biri: "Ben rüyamda şarab** (üzüm) **sıkıyor gördüm" dedi. Öbürü de: "Ben de rüyamda kendimi başımda ekmek götürüyor, kuşlar da ondan** (kekmeleyip) **yiyor gördüm," dedi. Bize bunun tâbirini haber ver. Çünkü seni biz iyilik edenlerden görüyoruz."** [61].

(Dahhâk)'a sordular: (Ey **din eri),** Yûsuf aleyhisselâm'ın iyiliği ne idi?

Dedi ki:

— "O, daima iyiliği tercih eder, bütün hareketlerinde mekârim-i ahlâkını gösterirdi. Zindandaki hastaları ziyaret eder, mazlumlara enîs ve gamgüsâr olur, yeri dar olanlara genişlik sağlar, muhtaç olanlara iâne toplayıp verirdi." [62].

---

61 Yûsuf sûresi, âyet: 36.

62 Çantay, 1/353. dip not.

Yûsuf (aleyhisselâm)un yüzü nasıl güneş gibi pırıldıyorsa, gönlü de eşsiz incilerle doluydu. Şefkat ve merhamet elini mazlumların perişan saçlarında dolaştırıyor, mahzun gönülleri teselli ediyordu.

Zindanda öyle kimseler vardı ki, artık kurtulmaktan ümidlerini tamamiyle kesmişlerdi. Hüzün ve kederleri sonsuzdu. Diyorlardı ki:

— Ey ışığa düşman gece, senin hiç kutlu bir sabahın yok mu?

Allah'ın Peygamberi Cenâb-ı Yûsuf gün kadar aydın yüzünü onlara döndürüp buyurdu ki:

— Üzülmeyiniz, sabrediniz, ecre nail olursunuz!..

Kara zindanın gamında ümitsizlik girdabına düşen felâketzedeler gözlerini Hazret-i Yûsuf'un îmân aynası berrak yüzüne dikip:

— **Allah mübarek etsin, dediler; ne güzel, ne tatlı yüzün var! Ne güzel hulk u hilkat sahibisin!.. Bize göre senin civarındakiler de mübarektir. Kimsin sen ey güzel yaradılışlı, güzel delikanlı?..**

Hazret-i Yûsuf kendini tanıttı:

— Ben Yûsuf'um!.. Sefiyyullah Ya'kub'un, O da İshak'ın, O da Halîlullah İbrahim'in oğludur!..

Şimdi herkes Hazret-i Yûsuf'un kim olduğunu anlamıştı. Zindan müdürü atıldı:

— Ey Yûsuf, dedi; eğer elimde salâhiyet olsaydı seni buradan kurtarırdım. Yalnız sana ikram olmak üzere civarını temizleyip tezyin edeyim. İstediğin ve dilediğin yerde kalabilirsin!..

ÎMÂNA DAVET...

İki genç rüyalarını Ona sorduklarında Hazret-i Yûsuf başlarına geleceğini kendilerine bildirmeden önce, onları îmâna, İslâm'a ve tevhide davet etmeye başladı... Kader arkadaşlarını doğru yola irşâd etmek istiyordu. Kendi sıdkına delâlet etmek üzere de gaybî haber verme mucizesini öne sürdü. Ve dedi:

— "Size rızık olarak verilecek bir yemek, daha size gelmeden önce, onun ne çeşit ve nasıl bir yemek olduğunu size haber veririm. Bu, Rabbimin bana öğrettiği ilimlerdendir. Çünkü ben, Allah'a inanmayan ve topyekûn âhireti inkâr eden bir kavmin dinini terk ettim."

— "Atalarım; İbrahim, İshak ve Ya'kub'un dinine uydum. Bizim, Allah'a hiçbir şeyi ortak koşmamız olamaz. Bu tevhîd, bize ve insanlara Allah'ın bir fazlıdır, fakat insanların çoğu şükretmezler." [63].

O iki genç gözlerini hayretle açmış bakıyorlardı. Duydukları sözlerden de hoşlanmışlardı. Yûsuf (aleyhisselâm) un anlattıkları diğer mahkûmları da heyecana düşürmüştü. Demek ki karşılarındaki bu güzel adam bir Peygamber evlâdıydı. Şimdi O'na karşı sevgi ve hürmetleri daha da artmıştı. Işık ışık gözlerle mübarek yüzüne bakınıp duruyorlardı. Hazret-i Yûsuf bu ânı bekliyordu.

---

63 Yûsuf sûresi, âyet: 37, 38.

Akıl aynasından tozu silmenin zamanıydı. Bu felâketzedelerin gönül toprağına gaybî inciler yağdırmalıydı...

Çünkü bunlar Tevhîd nağmesini duymamışlardı. Kendilerini yaratan Rabbi bilmiyorlar, birtakım putlara tapıyorlardı... Hüsranın kara çamurundan bu adamları kurtarmalıydı...

Yol birdi, din bir, Allah bir...

Âlemde bir tek nizam: Allah'ın seçtiği din, saadet isterseniz siz o kapıya gidin!..

Demenin saati gelmişti. Kara kara gözlerini kendisini dinleyenlerin gözlerine dikip tatlı ve yumuşak bir sesle şöyle dedi:

— **"Ey benim zindan arkadaşlarım! Ayrı ayrı birçok ilâhlar mı hayırlıdır, yoksa her şeye hâkim ve galip olan bir Allah mı?"** [64].

Herkes yıldırım çarpmış gibi donup kalmıştı. Gözlerini hayretle açıp Hazret-i Yûsuf'un mübarek yüzüne bakıyorlardı. O yine devam etti:

— **"Sizin Allah'dan başka taptıklarınız, birtakım isimlerden ibaret putlardır ki, o isimleri siz ve ataları-nız uydurmuşsunuzdur. Allah, bunlara hiçbir delil indirmemiştir. Hüküm ancak Allah'ındır; ve O, yalnız kendisine ibâdet etmenizi emretmiştir. İşte doğru ve gerçek din budur. Fakat insanların çoğu bunu bilmezler."** [65].

Allah'ın Peygamberi Cenâb-ı Yûsuf çok tatlı ve tesirli konuşuyordu. Zindanı bir **"Medrese-i Yûsufiyye"** yapmıştı. Rabbın risaletini tebliğ ediyordu. Gam durağı zindanı hikmet ve ma'rifet pınarı hâline getirmişti. O zindan derdi çeken ve gam pençesinde inleyen felaketzedelere bir başka âlemin kapısını açıyordu. Akıl aynasının tozunu irfan süngeri ile siliyordu. Ayağını gam zincirine kaptıran gençler şimdi ak çiçekli gül dalı gibi titriyorlardı.

64 Yûsuf sûresi, âyet: 39.

65 Yûsuf sûresi âyet: 40.

Sevinç ve neş'e şimşeği gönül ufuklarında çakıp duruyordu. Bu heyecan ile köpürerek dediler ki:

— Ey ilim ve irfan bahçelerinin servi, ey sevincin aynası. Bir denize daldık ki, avcumuz inci doldu.

Ey iyi huylu ve hoş kokulu mübarek zât, bize rüyalarımızdan da haberler sun!..

Hazret-i Yûsuf onların arzu incisine kilit vuracak değildi. Tatlı bir tebessümle gülümsedi...

O gülümsedikçe dudaklarından pırıltılar saçılıyordu. Zindan arkadaşları dikkat kesilmişti. Hazret-i Yûsuf tane tane ve usul usul konuşmaya başladı:

— **"Ey zindan arkadaşlarım! Rüyalarınızın tâbirine gelince: Biriniz efendisine** (eskiden olduğu gibi) **yine şarap içirecek. Diğeri ise asılacak, sonra kuşlar başından yiyecek. İşte fetvasını sorduğunuz iş, böylece halledilmiş bitmiştir."** [66].

Hazret-i Yûsuf'u dikkat ve hassasiyetle dinleyen gençlerin ümit gözleri birden pırıldadı. Ne var ki, kimin kurtulup, kimin idam edileceğini bilemiyorlardı.

Güneş yüzlü arkadaşları isim beyan etmemişti. Öyle olsaydı, idam edilecek genç elemler ve ızdıraplar içinde kalacaktı. O'nun yüreğine gam şişini henüz burada iken vurmak istememişti.

Gençlerin sevinci de uzun sürmedi. Bir müddet düşününce **"Belki o asılacak olan benim!"** diye kaygıya düştüler. Haklı da sayılırlardı, işin ucunda candan olmak vardı. Can ise baldan daha tatlıydı...

Hazret-i Yûsuf'un tâbir ettiği şekilde rüya tecelli etti. İki genç zindandan çıkarıldı. Onları uğurlarken, kurtuluşa ereceğini bildiği gence sokulup dedi ki:

— **"Beni efendinin yanında an!"**

---

66 Yûsuf sûresi, âyet: 41.

Gerçekten o genç bunu anabilecek miydi? Hazret-i Yûsuf'un zulme uğradığını ve masum bulunduğunu anlatmak... Belki mümkündü. Ne var ki, Rabb-i Kerîmi Yûsuf'un bu hâline vâkıftı. Ve bir peygamberin âciz bir insandan yardım istemesi şân-ı nübüvvete yakışmazdı...

Hazret-i Yûsuf, o güzellik âbidesi, bir an Rabbinden gaflet edivermişti. Bir zulmü kaldırmak için mahlûkatını yardım istemek şeriatta caizdir. Fakat nübüvvet ve sıddıkiyet mertebesindeki bir şahın her an Yüce Allah'a iltica etmesi evlâdır...

Şimdi Kur'ân-ı Kerim'in hikmet pınarına kovamızı koyalım ve Rabb-i Rahîmimizin İlâhî kelâmını dinleyelim:

— **"Bu ikisinden kurtulacağını bildiği kimseye dedi ki:** "Beni efendinin yanında an." **Fakat şeytan, efendisine anmayı O'na unutturdu da bu yüzden** (Yûsuf) **daha nice yıllar zindanda kaldı."** [67].

Kâinatın Efendisi buyurmuşlardır ki:

— **"Allah kardeşim Yûsuf'a rahmet etsin, o şarabdâra** "Beni efendinin yanında an" **demeseydi, zindanda beş seneden sonra yedisene daha kalmayacaktı."**

Yûsuf (aleyhisselâm) zindanda kaldığı 12 sene âyet-i kerîmedeki:

"Üzkürnî inde Rabbike" kavl-i kerîminin harfleri miktarına müsavidir. Bu "12" adedinde acâib bir sır vardır: Burçlar, aylar on ikişerdir. **"Lâilâhe illallah" ve "Muhammedün Resûlullah"ın** asılları on ikişer harfdir. (Yâ'kub) aleyhisselâm'ın oğulları da on iki idi [68].

Gençlerin rüyaları Yûsuf (aleyhisselâm)un tâbir ettiği şekilde tecellî etmişti. Şerbetçi saraya dönmüş, yine hükümdarın hizmetine koyulmuş, ekmekçi de suçu sabit olduğu için idam edilmişti. O kadar ki, beynini kuşlar yemişti.

---

67 Yûsuf sûresi, âyet: 42.

68 Çantay, c. 1/353, dip notlar.

Hükümdarın şerbetçisi, sarayın debdebesine kendisini öyle kaptırdı ki, hatırında ne zindan kaldı, ne de Hazret-i Yûsuf... Yine padişahın dostluğuna aldanmıştı:

— Ey yeryüzünün padişahı, diyordu; seninle olmak ne hoş!..

Şeytan, bu gence Hazret-i Yûsuf'un sözünü unutturdu. Ve böylece Cenâb-ı Yûsuf zindan derdiyle mübtelâ kılındı...

Hazret-i Yûsuf yine zindanda günlerini geçirip duruyordu. Daha nice yıllar zindan derdini çekecekti...

Göklerin sultan meleği Cebrail (aleyhisselâm) bir gün Hazret-i Yûsuf'un yanına geldi. Cenâb-ı Yûsuf O'nu görür görmez tanıdı. Ay yüzü yeniden aydınlandı, dudakları bir yay gibi gerilip:

— Ey peygamberlerin kardeşi, dedi; ne oluyor ki, beni unutup gittin?

Cebrail aleyhisselâm:

— Ey temizler temizi, dedi, şüphesiz ki Allah beni seninle ve babaların ile mükerrem kıldı. Allah sana selâm ediyor...

— Ve aleykesselâm!.

— Buyuruyor ki: Benden başkasından yardım isterken hiç düşünmedin mi? İzzet ve celâlim hakkı için seni daha senelerce zindan ile mübtelâ kılacağım!..

— Ey kardeşim Cibril!.. Rabbim şimdi benden razı mıdır?

— Evet, ey Yûsuf!..

— O halde gam yemem!.. O razı olduktan sonra zindan nedir ki?..

Yûsuf (aleyhisselâm) un büyük ceddi Hazret-i İbrahim ateşe atıldığı demde Cebrail gelip:

— Ey İbrahim, demişti, bir hacetin var mı? Hak dostu büyük Peygamber:

— Hayır, demişti, hacetim yok!

— Peki, Rabbinden var mı?

— Rabbim benim hâlimi bilmez mi?

— Şüphesiz bilir!..

O'nun hâlimi bilmesi bana yeter. O ne güzel vekildir!..

❁ ❁ ❁

Büyük velilerden ve hikmet ehlinden Mâlik bin Dinar'dan rivayet olunduğuna göre: Hükümdarın şerbetçisine, "Beni efendinin yanında an!" dediğinde Azîz ve Celil olan Allah buyurdu ki:

— Ey Yûsuf! Benden gayri vekil edindin.

Ben de senin hapsini uzatacağım!..

Cenâb-ı Yûsuf'un gözleri yaşlarla doldu:

— Ey Rabbim, dedi, hüzün ve belâların çokluğundan kalbime kasvet gelmiş. Bundan sonra benden böyle bir kelime südûr etmez...

Velîler Sultanı Hasan-ı Basri Hazretleri bu âyeti her okudukça ağlar ve şöyle buyururdu:

— **Başımıza bir iş gelince insanlara koşuyoruz. Bu hâlimizle akıbetimiz nice olacak?**[69]

69 Rûhu'l-Beyân: 2/179.

HÜKÜMDARIN RÜYASI...

Ay yüzlü Yûsuf zindanda ömür nefeslerini tükedip duruyordu. Zaman ırmağı ebediyet gölüne doğru akıyordu. Günleri geceler, geceleri gündüzler takip ediyordu. Zindan derdi çekmekle bitmiyordu ki... Taş üstünde gelincik çiçeği nasıl biter?.. Tıpkı O'nun gibi zindan günleri de bitmiyordu. Fakat Allah'ın has kulu ve Peygamberi Hazret-i Yûsuf sabrediyordu. Gül gibi tebessüm ederek kendisine kader arkadaşı olmuş kimseleri hak dine davet ediyordu, ibâdet ve tâattan ayrılmıyordu...

Aradan tam yedi sene geçmişti...

Yedi senedir bu zindanın kahrını çekiyordu. Gündüzü olmayan bu hicran gecesi bitmeyecek miydi?

Bu karanlık geceye bir kutlu sabah lütfedilmeyecek miydi?

Elbette Rabb-i Kerimi O'nu unutmuş değildi. Hak kapısının tokmağını tutan er geç muradına nail olurdu. O da, bu çilelere karşılık sultanlık tahtına oturacaktı... Çünkü Cenâb-ı Hakk'ı yâd ile çekilen sabır acı olmuyordu. Âşıklar her ân elem mumunun fitiliydiler. Cefâ ekmeği onlara safa böreğinden daha lezizdi...

Hazret-i Yûsuf büyük ve çetin bir imtihan çemberinden geçiriliyordu. O şimdi Züleyhâ'nın gadrine uğrayarak çilesini doldurıyordu. Fakat, sarayda neler oluyordu?

Yedi sene sonra bir gün hükümdar bir rüya gördü...

Müthiş bir rüya... Yatağından sıçrayıp etrafını şaşkın nazarlarla süzdü...

Hiç kimsecikler yoktu...

Derhal el çırptı ve seslendi:

— Çabuk bana rüya tâbir edecek kimseleri çağırınız!....

Çağırdılar. Hükümdar gördüklerini bir bir anlattı. Hiç kimse işin içinden çıkamıyordu.

Şimdi hükümdarın yüreğini gam pençesi sıkıp duruyordu. Ne yapmalıydı, ne yapılabilirdi?

Bundan sonrasını Kur'ân-ı Kerim anlatsın:

— "Bir gün Mısır hükümdarı şöyle dedi:

— "Rüyamda gördüm ki, yedi semiz ineği, yedi cılız inek yiyor ve yedi yeşil başağı da, diğer yedi kuru başak sarmalayıp onlara galip gelmiş. Ey ileri gelenler! Eğer rüya tâbir edebiliyorsanız, benim rüyamı hallediniz!"[70].

Vezirlerin akılları kanatsız kuşlar gibi çırpındı. Kapkaranlık gecede ateş böceğinin ışığı kime yol gösterebilir ki? Mısır'ın ileri gelenleri de hükümdara bir ışık ipliği gösterememişlerdi. Boyunlarını büküp durdular...

Hükümdar alev dolu gözlerle bakıyor ve cevap istiyordu:

"Onlar: "— Bu gördüklerin karma karışık rüyalardır. Biz böyle karışık rüyaların tâbirini bilemeyiz", dediler." [71]

Dehşet ânının herkesi sardığı bir zamandı ki, hükümdarın şerbetçisinin aklında şimşekler çaktı.

Zindanı ve Hazret-i Yûsuf'u hatırlayıverdi... Rüzgâr önünde sürüklenen kuru yapraklar misâli kendini hükümdarın önüne attı:

— Ey yeryüzünün padişahı, dedi; şimdicek aklım başıma geldi.

---

70 Yûsuf sûresi, âyet: 43.

71 Yûsuf sûresi, âyet: 44.

Hükümdar haykırdı:

— Neler saçmalıyorsun sen ey şerbetçi?

Şerbetçinin dilinin üzerindeki düğüm çözülmüştü. Şimdi yaralı keklikler gibi çırpınıyordu:

— Âh, diyordu, akılsız kafam!.. Nasıl da unuttum?

— Neyi unuttun, be adam, çabuk şöyle?

— Hani ben zindana atılmıştım ya?

— Ne olmuş, zindana atıldınsa?

— Kıtfir'in kölesi Yûsuf'da zindandaydı.

— Bana O'nu niçin hatırlatıyorsun?

— Şunun için hatırlatıyorum, ey sultamın! Zindanda O'na rüyamızı söylemiştik de aynen tâbir gibi çıkmıştı... Üstelik ben ayrılırken bana, **"Beni efendinin yanında an!"** demişti. Çünkü masumdu... Aradan nice yıllar geçti... Ben O'nun hâlini size anmayı unutmuşum. Eyvah bana!..

Kur'ân-ı Kerim bu hâdiseyi de şöyle zikreder:

— "(Zindandaki) **iki** (arkadaş)dan **kurtulanı, nice zaman sonra** (Yûsuf'u) **hatırladı da dedi ki: "Ben size onun tâbirini vereyim. Hemen beni gönderin.""** [72].

Hükümdar bu habere pek sevindi. Yüreğini sıkıp duran gam pençesinden kurtuldu ve şerbetçiye:

— Koş, dedi; o iyi adama rüyamı anlat!..

Şerbetçi kapıdan bir ok gibi fırladı, uçarcasına zindanın yolunu tuttu. Hem koşuyor, hem de kendi kendini suçluyordu... Nefes nefese kapıya vardı ve yumrukladı:

— Güm, güm, güm!..

Kapının yumruklandığını duyan nöbetçiler koştular:

— Kim o, ne istiyorsun?

Şerbetçi kısa kelimelerle geliş sebebini anlattı ve dedi:

72 Yûsuf sûresi, âyet:45.

— Beni Yûsuf'un yanma götürün!..

O'nu derhal içeri aldılar.

Şerbetçi uçar adım Cenâb-ı Yûsuf'un huzuruna vardı. Allah'ın has kulu ve Peygamberi Hazret-i Yûsuf geleni tanımıştı. Gün kadar aydın yüzü yine gülüyordu.

Şerbetçinin dudakları bir yay gibi gerildi:

— Ey Hakk'a tapanlara yön gösteren, ey mânâ sahifelerinin yazarı Yûsuf, dedi; beni bağışla!.. Çünkü seni unuttum!..

Karanlıkları aydınlatan Hak meş'alesi Yûsuf (aleyhisselâm) gülümsedi ve dedi:

— Senin bir suçun yok, ey zindan arkadaşım!.. Çünkü ben, bir fâniden yardım istedim ve o sebeple zindan derdiyle mübtelâ kılındım...

Şerbetçinin yüzü aydınlandı, derin bir nefes alıp geliş sebebini anlatmaya başladı... Nasıl mı? Şöyle:

"— **Yûsuf, ey doğru sözlü! Bize şunun fetvasını ver** (tâbirini yap): **'Yedi semiz ineği, yedi cılız inek yiyor ve yedi yeşil başağı da diğer yedi kuru başak sarmalayıp onlara galip gelmiş. Ümid ederim ki,** (uygun bir cevapla) **insanlara dönerim de, belki kıymetini bilirler."** [73].

Hazret-i Yûsuf, o güzel yaradılışlı ve güzel huylu Peygamber, şerbetçinin sözlerini dikkatle dinledi. Işıklar dolu gözlerini O'na dikip rüyanın tâbirini tatlı ve yumuşak bir lisanla anlattı:

"Yûsuf şöyle dedi: "— Yedi sene âdetiniz üzere ziraat yapınız. Biçtiğiniz ekinleri (bozulmamak için) **başaklarında bırakın, ancak yiyeceğiniz az bir miktarı döğün.**

Sonra, bunun arkasından yedi kuru yıl gelecek, tohumluk için saklayacağınız az bir miktar hariç olmak üzere, önceden biriktirdiklerinizi yiyip götürecek...

---

73 Yûsuf sûresi, âyet: 46.

Sonra, bunun arkasından bir yıl gelecek ki, onda insanlar sıkıntıdan kurtarılıp bereketlendirilecekler ve o zaman (üzüm, zeytin gibi mahsullerini) **sıkıp faydalanacaklar."** [74]

Şimdi şerbetçi güvercin kuşları gibi hafiflemişti. Sevinç ve saadetle Yûsuf'a veda edip sarayın yolunu tuttu. Doğruca hükümdarın huzuruna çıktı ve Yûsufdan öğrendiklerini tane tane anlattı...

Hükümdarın da korkusu dağılmış bulunuyordu. Buruş buruş olan yüzüne yeniden kan ve aydınlık geldi. Karanlık geceden aydınlık sabaha çıkmış gibi oldu:

— Bu Yûsuf, dedi; akıl ve zekâ fışkıran bir kafaya sahip. Hem rüyamızı tâbir etti, hem de tedbirini söyledi...

Şerbetçi zevkle atıldı:

— Ey sultanım! O, şimdiye kadar gördüğüm insanların en güzeli ve en doğru sözlüsüdür!..

— O halde ne duruyorsun, git hemen onu huzuruma davet et!..

Şerbetçi bu defa daha çok sevinmişti. Zindan arkadaşı güzel Yûsuf'u nihayet hürriyetine kavuşturacak çareyi bulmuştu...

Yine kanatlı kuş gibi zindana doğru uçmaya başladı... İşte Hazret-i Yûsuf'un karşısındaydı:

— Ey Yûsuf, ey doğru sözlü, dedi; müjde, hükümdar seni mükâfatlandırıyor!..

İffet ve nezâhet timsâli Hazret-i Yûsuf hemen kapı dışarı koşmadı. Hiyanetten beri olduğunu hükümdarın da bilmesini istiyordu. Yıllardır mazlum ve masum olduğu halde zindanlarda çileler çekmişti. Sitem şişinde kebap olmak kolay mıydı? Züleyhâ gönül iline bir âfet düşürmüş, Cenâb-ı Yûsuf'un nefsinden murad almak istemişti. Artık bu asılsız imtihan yükünü omuzlarından atmalıydı...

---

74 Yûsuf sûresi, âyet: 47, 48, 49.

Kendisine hükümdar tarafından elçi olarak gönderilen şerbetçiye dedi ki:

— "Efendine dön de, o ellerini kesen kadınların hâli neydi, kendisinden sor. Muhakkak ki benim Rabbim, onların hilelerini bilendir." [75].

Şerbetçi, zindanla saray arasında gidip geliyordu artık. Fakat bundan memnundu. Hazret-i Yûsuf'un dediklerini aynen hükümdara anlattı.

"(Hükümdar o kadınları toplayıp kendilerine) **sordu: — "Yûsuf'un nefsine yaklaşmak istediğiniz zaman ne halde idiniz?" Kadınlar: "Hâşâ, Allah için, biz O'nun aleyhinde bir fenalık bilmiyoruz." dediler. Vezirin karısı da şöyle dedi: "— Şimdi hak meydana çıktı. Onun nefsine yaklaşmak isteyen ben idim. O ise, hakîkaten sâdıklardandır."**[76].

Hazret-i Yûsuf davete hemen icabet ederek zindandan çıkmamıştı. Tâ ki kendisinin ismet ve nezâhati herkesçe bilinip tasdik edilsin... Züleyhâ'nın ismini de zikretmemişti. Bu peygamber-i âlişân, Züleyhâ'nın kurbanı olarak on iki sene zindanda kalmıştı. Öyle olmasına rağmen hissî hareket etmiyor, sabır ve vekar ile hâdisenin aydınlanmasını bekliyordu...

Züleyhâ diğer kadınlarla birlikte hükümdarın huzuruna getirilmişti. Hazret-i Yûsuf'un bu nezâket ve atıfetini anlayınca, iyiliğe karşı iyilikle mukabelede bulunmak isteyerek hakikati itiraf etti ve dedi:

— "Şimdi hak meydana çıktı. Onun nefsine yaklaşmak isteyen ben idim. O ise, hakikaten sâdıklardandır."

Züleyhâ mazur da görülebilirdi. Hazret-i Yûsuf'un nefsinden murad almak istediği zaman henüz putperesti. Din, îmân, tevhîd ve haramın ne olduğunu bilmiyordu. Ne var ki, Allah'ın şanlı Peygamberine uzun bir zindan hayatı yaşatan da O idi...

75 Yûsuf sûresi, âyet: 50.

76 Yûsuf sûresi, âyet: 51.

Hazret-i Yûsuf'un sabrı şaşılacak şey... 12 sene zindanda gün yüzüne hasret yaşadıktan sonra kapılar kendisine açıldığı halde hemen dışarı çıkmamıştı...

Dile kolay bu...

Tam 12 sene... Zindan derdi çekmek, hem de haksız yere...

Nihayetsiz olan mülkün seyyidi ve Kevser Havuzu'nun sahibi yüce Peygamberimiz, Yûsuf'un zindandan çıkmakta acele etmeyip sabır ve metanet göstermesini medhetmişler ve şöyle buyurmuşlardır:

— **"Yûsuf'un keremine ve sabrına taaccüb ederim ki ne güzel etmiş. Kendisine yedi semiz ve yedi zayıf inek sorulduğu ânında iken de Allah O'nu mağfiret etsin...**

Ben O'nun yerinde olsa idim, beni çıkarmalarını şart koşmadan tâbirini söylemezdim. Teaccüb ettiğim bir de şudur ki, melikin elçisi Yûsuf'u götürmeye geldiği vakit yine acele etmedi ve: "Efendine git de, ellerini kesen kadınların dertleri ne idi de kestiler!" **diye sor, dedi. Ben O'nun yerinde olsa idim, O'nun kadar zindanda kalmış bulunsaydım, hemen elçinin sözüne icabet eder, çıkardım ve özür aramazdım...**

Muhakkak ki kardeşim Yûsuf hilm ve teenni sahibidir." [77].

❁❁❁

Yûsuf (aleyhisselam)un Dua'sı:

— "Ey Rabbim! Sen, bana mülkten bir nasip verdin ve bana rüyaların tabirinden bir ilim öğrettin!

Ey gökleri ve yeri yaratan!..

Sen dünyada ve âhirette benim yardımcımsın; beni müslim olarak vefat ettir ve beni sâlihlere kat."*(Yûsuf sûresi, âyet: 100)*

77 Tecrid Tercemesi, 91/141

ZİNDANDAN SARAYLARA

Ey denize dalıp da inci almadan çıkan adam!.. Eğer inci alamayacaksan denize hiç girme!..

Nefs-i emmârenin elinde at mı oynatıyorsun? Bil ki, aklın onun dizginini çekemez... Karınca kaplanla cenge tutuşursa hâli nicedir?

Cenâb-ı Yûsuf'un saçtığı irfan incilerine bak da sen de bu kâinat denizinden bir inci elde et.

Hükümdar, kadınlardan hakikati öğrenince yüzü aydınlandı. Derhal zindana elçi gönderdi...

Elçi zindan kapısından içeri girip Cenâb-ı Yûsuf'un karşısında yer aldı ve olanları anlattı. Allah'ın Peygamberi bu habere sevindi, Rabb-i Kerîmine şükretti, hamd ve senâlarda bulundu...

Sonra ılık gözlerini elçinin gözlerine dikip bu hareketinin sebeplerini anlattı:

— "Yûsuf dedi ki; kadınlara gerçeği itiraf ettirişim şunun içindi: Vezir bilsin ki, hakikaten ona, gıyâbında hainlik yapmadım ve muhakkak ki, Allah hâinlerin hilesini muvaffakiyete ulaştırmaz...

Ben nefsimi temize de çıkarmıyorum. Çünkü nefis, gerçekten kötülüğü şiddetle emreder. Ancak Rabbimin

esirgediği nefis müstesnadır, çünkü Rabbim Gafûr'dur, Rahîm'dir." [78].

Hazret-i Yûsuf demek istiyordu ki: Ben kendi nefsimi kusurlardan, fenalıklardan tenzih eylemem. **(Şüphe yok ki, nefis)** beşer için yaman bir düşmandır. Ve fenalıkta pek ziyâde emir edicidir. Ne var ki **(Rabbimin esirgediği bunlardan müstesnadır).**

Rabbim benim nefsimi de fenalıklara atılmaktan siyânet buyurmuştur. **(Muhakkak ki Rabbim çok yarlığayıcıdır, çok esirgeyicidir.)**

❁ ❁ ❁

Allah'ın elçisi Hazret-i Yûsuf'un bu sözleri de hükümdara aynen duyuruldu. Hükümdarın kalbi büsbütün O'na kaydı ve Onun muhabbetiyle doldu. Hükümdar, muhterem ve kıymetşinas bir zât idi. Daha önce rüya tâbirini işittiğinde, Hazret-i Yûsuf'un ay gibi pırıldıyan yüzünü görmeden O'nun kemalâtına hayran olmuştu. Demek ki zindandaki adam boş biri değildi. İlim, hikmet, ma'rifet ve irfan nuruna mâlikti... Öyleyse O'nu sarayına almalıydı...

— "Melik: "Getirin Onu bana, dedi, O'nu kendime hâs bir (müsteşar) **edineyim." Onunla konuşunca da şöyle dedi: "Sen bugün** (den itibaren) **bizim nezdimizde mühim bir mevki sahibisin, emin** (bir müsteşar) **sin."**

"(Yûsuf): "— **Beni memleketin hazîneleri üzerine** (memur) **et. Çünkü ben onları iyice korumaya muktedir ve** (bütün tasarruf şekillerine) **vâkıfım" dedi."** [79].

Hazret-i Yûsuf, 12 sene çile doldurduğu zindandan artık ayrılıyordu. Yepyeni bir hayata atılacak, sabrına mükâfat olarak taca ve tahta kavuşacaktı. Aslında bir Nebiyy-i Zîşânın taca ve tahta

78 Yûsuf sûresi, âyet: 52, 53.

79 Yûsuf sûresi, âyet: 54, 55,

ihtiyacı yoktu. Fakat insanlara hizmet edebilmek için o mevkiyi istemiş bulunuyordu...

Çileler doldurduğu zindandan ayrılırken, oradaki felâket-zedelere duâ etmeyi de unutmadı... Mübarek ellerini ulvilik âlemlerine kaldırıp:

— Allah'ım, dedi; sâlihlerin kalblerini onlara meylettir ve dostlarının haberlerini onlardan gizleme!..

Hazret-i Yûsuf'un duası bereketiyle dışarıda bir hâdise olsa daha hiç kimse duymadan onlar duyardı...

Allah'ın Peygamberi Yûsuf (aleyhisselâm), zindandan çıkarken zindanın kapısına şu irfan incilerini yazdı:

Burası belâlar menzili,
Diriler kabri,
Düşmanların sevinç ve şamata yeri,
Dostların imtihan mahallidir...

Ay yüzlü Hak elçisi gusledip yeni elbiselerini giydi. İmân aynası berrak yüzünden güneş nuru akıyordu...

Vekar ve metanetle Melikin huzuruna girdi. Girince de ilk iş olarak yine Rabbine iltica etti:

— "Rabbim! Bundan gelecek hayırdan evvel ve ziyade senden hayır beklerim. Bunun şerrinden senin izzet ve kudretine sığınırım!"

Sonra Meliki selâmladı, İbranî lisanıyle ona duâ etti. Ne var ki Melik, Yûsuf'un bu duasını anlamadı. Gözlerini Cenâb-ı Yûsuf'un mübarek gözlerine dikip sordu:

— Ey güzel yüzlü Yûsuf, bu lisan hangi lisandır?

Hazret-i Yûsuf yanaklarına tombul bir gülücük kondurup:

— Ey Melik, dedi; bu lisan, atalarım İbrahim, İshâk ve Ya'kub'undur!..

Sonra da Arabî lisanla konuştu. Fakat Melik o lisanı da anlamadı:

— Peki, dedi, bu lisan hangi lisan? Hazret-i Yûsuf cevap verdi:

— Amucam İsmail'in lisanı!..[80]. Hazret-i Yûsuf birçok lisanlar biliyordu.

Melik de çok lisana vâkıftı... Yûsuf (aleyhisselâm) Melik'in bildiği lisanları ana dili gibi konuşunca Melik'in aklı uçacak gibi oldu... Yûsuf'a hayranlığı daha da arttı. Yûsuf, öyle şaşılacak bir güzeldi ki, Melik şaşmakta haklıydı..

Hakikat erleri şeriatın bütün mertebelerinden konuşabilirler. Hele bu insan bir de peygamber olunca iş daha da kolaydır. Çünkü peygamberler mucize ile gönderilmiştir. Taşı bile Allah'ın izniyle konuşturmaya mâliktirler...

Melik sevinç ve saadet içindeydi. Yûsuf'un aydın bakışları tâ ciğerinin zarına işlemişti.

Dünyaya şimdi bir başka pencereden bakıyordu. Tatlı ve yumuşak bir sesle Hazret-i Yûsuf'a hitap etti:

— Ey aydınlığın meş'alesi, ey eşsiz sıddîk!.. Rüyamın tâbirini bizzat senden duymak istiyorum!..

Ve gördüğü rüyayı tane tane anlattı...

Hazret-i Yûsuf rüyayı görülmemiş bir şekilde tâbir etti ve Melik'in sorduğu bütün suallere cevap verdi...

80 Rûhu'l-Beyân: 2/180.

TAÇ VE TAHT...

Allah'ın tevfîk ve inâyeti yetişmezse senin bileğinin kuvveti kimseyi yenmeye yetmez. Cihanı yaratan Allah yardım etmezse kul nasıl zindandan çıkıp sultan olur ki? Cemâliyle karanlıkları aydınlatan Yûsuf'a da Allah yardım ediyordu...

Züleyhâ'nın efendisi Kıtfîr, bir müddet evvel vefat etmişti. Onun vefatından sonra, Mısır maliyesi iyice çıkmaza girmişti. Bu sebeple Hazret-i Yûsuf'a devlet mühürü Melik tarafından teslim edildi. Melik ayrıca O'na inci ve yakutlarla süslü bir de taht hediye etti. Başına da tacı giydirmek istedi...

Hazret-i Yûsuf bütün bunlara baktı. Tahtı işaret etti:

— Bununla devleti takviye ederim, dedi. Mührü eline alıp evirdi çevirdi:

— Bununla devlet işlerini yürütürüm!...

Ne var ki tacı başına koymak hoşuna gitmemişti... Çünkü O'nun başında Nübüvvet tacı vardı... O bir Nebiyy-i Zîşândı...

— Ey Melik, dedi; taç ne benim, ne de atalarımın giydikleri bir şeydir.

Tacı giymeksizin tahta oturdu ve o andan itibaren de resmen vazifeye başlamış oldu...

Artık O Mısır'ın hazinelerini elinde tutan bir Sultandı.

Bütün Mısır O'nun idaresine, tasarrufuna verilmişdi. Padişaha ait salahiyetleri dahi O kullanıyordu...

Bunu işaretle Kur'ân-ı Kerim'de Yüce Rabbimiz buyuruyor ki:

— "İşte o yerde Yûsuf'a böyle bir kudret (ve şeref) **verdik. O, neresini isterse orada konaklardı. Biz rahmetimizi kimi dilersek ona nasıyb ederiz, iyi hareket edenlerin mükâfatını zayi etmeyiz.**

İmân edib de takvâda devam edenlere hâs olan âhiret mükâfatı ise elbet daha hayırlıdır." [81].

Hazret-i Yûsuf (aleyhisselâm) için ferahlık vakti geldi. Zahmet devri geçti... Öyle ki, bir güneş, hilâlin evine gitti...

Allah'ın hâs kulu, pâk elçisi Mısır'ın sultanlığında bir başka hünerler gösterecekti.

Çileler çekti, zehirle pişmiş aslan yedi, küf kokan zindanlarda yattı; fakat hep Rabbini andı, O'nun kulluğuna baş koydu, hep sabır ipine tutundu. Sabır, aydınlığın anahtarıydı. Sabrı ve Allah'a teslimiyeti sayesinde bu devleti elde etti.

O'nun kalbi, içi inciler dolu bir denize benziyordu. Arı, çiçeklere, fidanlara neler söyler kimbilir? İşte o da hep kalb diliyle Yüce Allah'ı zikredip dururdu. Aziz ve Celîl olan Allah O'nun basiret gözüne ma'rifet sürmesi çekerek kalbini nûr-i celâliyle tenvir etmişti...

Varlığın sebebi olan Cenâb-ı Peygamber (sallallahü aleyhi ve sellem) buyurmuşlardır ki:

"Âdemoğlunun cesedinde bir et parçası vardır ki, o sâlih olursa cesedin diğer tarafları da iyi olur. O fâsid olursa cesedin diğer tarafları da fâsid olur. Agâh olunuz ki o et parçası kalbdir." [82].

Hazret-i Yûsuf'un ma'rifet aynası kalbi Mısır saraylarını da nurlara boğacaktı. Çünkü O bir Nebiyy-i Zîşândı...

---

81 Yûsuf sûresi, âyet: 56, 57.

82 İmam Birgivî, Tarikat-ı Muhammediye, 95.

ZÜLEYHÂ MURADINA ERİYOR

Bir ömür boyu Hazret-i Yûsuf'un aşkı ile yanıp tutuşan Züleyhâ nihayet muradına erecekti...

Takdir kalemi O'nun alnına da yanmayı yazmıştı...

O yazıyı bozmaya kimin gücü yeterdi ki... Kaderin ağı insanın ayağına dolanınca, bütün dünya halkı bir araya gelse yine o ağı açamazdı...

Bir aziz Züleyhâ'ya şunu sormuştu:

— Yûsuf senin gönlünü nasıl aldı? Doğruca söyle!..

Züleyhâ ıslak gözlerini kaldırdı da dedi ki:

— Vücudumdaki bir kılın bile gönlümden haberi yok. Ben, bende değilim ki, gönlüme sahip olayım!..

Güneşe yakın olan, nasıl olur da zerreye ümid bağlar. Ben Yûsuf güneşinin esiriyim...

Züleyhâ, Kıtfîr öldükten sonra her şeyden el etek çekti. Kocası zamanında topladığı nice cevherler ve ziynetler vardı ki, her biri gün gibi ışık saçıyordu. Biri O'nun yanında Hazret-i Yûsuf'un adını andı mı, Yûsuf'un aşkından o kimsenin etekleri incilerle doluyordu.

Her kim Cenâb-ı Yûsuf dan bir haber sunsa Züleyhâ Kâbe mumu gibi erir, elinde, avucunda ne varsa dağıtırdı...

Kendisi de bir harabeyi mekân edinmişti...

Gönlü yaralı ceylana saray ne yapsın? Kara gözlerinden kan ırmakları akıtıyordu adetâ. O güzellik, o işve, o servi boy da yavaş yavaş gitmişti...

Sitem şişinde kebap ola ola beli bükülmüş, bir ihtiyar kadından farksız hâle gelmişti.

— Ey gündüzü olmayan hicran gecesi, diyordu; artık karanlıklarını üzerimden kaldır. Ey ışığa düşman gece, ben bir Yûsuf güneşi arıyorum ki, bahtımda bir daha karanlık yüz göstermesin...

Bu derin aşkın verdiği gayretle harabeleri terk edip Yûsuf'un her gün gelip geçtiği yol üzerinde bir ev edindi. Hazret-i Yûsuf zaman zaman ata biner, o yoldan geçerdi. Züleyhâ, bir nefes olsun Yûsuf'un gün yüzünü görebilmek ümidiyle yol kenarına oturur, ıslak gözlerini dikip O'nu beklerdi...

Âşıkların hâlini anlatmak kolay mı?..

Kadehe sıcak aşkın sarhoşluğunu koysan,
Ürkek ceylânlar gibi, bak nasıl çırpınır can!..

Züleyhâ'nın canı da sevdalarla çırpmıyordu, Yûsuf'a sitemler ettiği de oluyordu:

Bu âşık-ı zâre reva mı, cefâ göster?
Nedir inlettiklerin, bir dem de vefa göster!..
Güzelliğinin gülü, şafak rengi gelincik
Ey benim arzu incim, derdime şifâ göster!..

❁ ❁ ❁

Hazret-i Yûsuf sabretmiş, zindan derdinden kurtulmuştu. Artık Züleyhâ'nın da can bahçesinde murad çiçekleri açmalıydı...

Züleyhâ henüz puta tapıyordu. Ne var ki, onun bir işe yaramadığını anlamıştı...

— Ey yüzsüz put, diyordu, yazıklar olsun sana! Bana bir gün merhamet etmedin. Ama sende bir kabahat yok, yazıklar benim aklıma olsun!.. Bugünden itibaren seni inkâr ediyor, Yûsuf'un Rabbine îmân ediyorum!..

Böylece Züleyhâ îmân devletine de ermişti... Devlet güneşi gönül ufkunda doğunca bunun sonu bahtiyarlıktı...

Sabah akşam Allah'ı zikrediyor, inci inci gözyaşları dökerek günâhına tevbe ediyordu. Züleyhâ'nın ruhuna görünmez kanatlar takılmıştı sanki. Yine günlerden biriydi, yol kenarına inmiş bekliyordu.

O an Hazret-i Yûsuf'atına binmiş geliyordu. Atı kişneyince herkes yola dizildi. O'nun sabahlardan daha aydın yüzünü görmek istiyorlardı. Hazret-i Yûsuf, o güzellik cihanı yavaş yavaş yol alıyordu.

Züleyhâ kendine sahip olamayarak haykırdı:

— **"Tesbîh ederim o kudreti ki sultanları ma'sıyetle köle eyler, köleleri de tâatleri sebebiyle sultan yapar!"**

Bu ses Hazret-i Yûsuf'un kulağında yankılar yaptı. Gönlüne sanki kırk hançer sokulmuştu. Mübarek gözleri yaş dökmeye başladı.. Ve dedi:

— **"Hakikat bu: Her kim Allah'tan korkar ve sabrederse, her halde Allah muhsinlerin ecrini zâyi etmez."** [83]

Sonra etrafına nazar edince O'nu gördü, iki büklüm olmuştu, yüzü buruş buruştu, gözleri yuvalarının içinde sönmüştü. Gözyaşlarından yüzünde çizgiler meydana gelmişti...

Kimdi bu kadıncağız?.. Hizmetçisine emir buyurdu:

— Koş, şu hanımın ihtiyacını sor!..

Hizmetçi bir kuş gibi uçtu:

— Â kadın, dedi, nedir hacetin?

Züleyhâ yaşlı gözlerini kaldırıp usul usul mırıldandı:

---

83 Yûsuf sûresi, âyet: 90.

— Yûsuf'dur hâcetim!.. O'ndan gayrisi derdime derman olamaz...

Hizmetçi aklını oynatacak gibi oldu:

— Ey ihtiyar, dedi, sen başınla oynuyorsun?

Yûsuf kim, sen kimsin?..

Züleyhâ acı acı güldü:

— Ben aşkın kurbanı, Yûsuf Mısır sultanı!..

Züleyhâ'yı alıp saraya götürdüler. Hazret-i Yûsuf da sarayına dönmüştü. Üzerinden sultanlık elbisesini çıkardı, kıldan yapılma cübbesini giydi, ibadethânesine girip Yüce Allah'a ibâdete koyuldu. Zikir ve şükür faslı nice zaman sürdü.

Sonra o ihtiyar kadını hatırladı. Yine hizmetçiyi gönderdi:

— Git, bir derdi isteği var mı, sor...

Hizmetçi, Züleyhâ'nın karşısına dikildi:

— Ey devlet arayan, dedi; bir isteğin var mı?

Hâlin nicedir?

Züleyhâ dedi ki:

— Çevik aşk gönlümü kaptı. Aşka çâre nedir sen bilmezsin. Yûsuf bilir, benim derdimin devası da O'ndadır...

Hizmetçi, Hazret-i Yûsuf'un mübarek huzuruna gelip olanları anlattı.

O güzellik cihanı Hazret-i Yusuf emir buyurdu:

— Kadını buraya getiriniz!..

Koşup huzura getirdiler.

Beli bükük, gözü yaşlı bir kadın... Yüzünde ızdırap çizgilerinin bıraktığı benekler...

Hazret-i Yûsuf'u saygı ile selâmladı.

Yine mahzun ve boynu büküktü. Kimbilir nasıl bir derdin pençesinde inliyordu...

O ân Hazret-i Yûsuf'un hikmet yuvası kalbi rikkatle dalgalandı. Kadının selâmını aldıktan sonra:

— Ey kadın, dedi; senden yol üstünde bir söz işitmiştim, onu tekrar eder misin?

Züleyhâ bir pınar gibi çağladı:

— Evet, dedi; tesbîh ederim o kudret sahibi Allah'ı ki, tâat sebebiyle köleleri sultan eder, isyan sebebiyle de sultanları köle yapar!

Hazret-i Yûsuf tatlı bir edâ ile sordu:

— Ey muzdarip kadın, benden hâcetin nedir?

Bu söz Züleyhâ'nın ciğerinin zarına işledi. Sönük gözlerinde bir kıvılcım belirdi:

— Âh başıma gelen, dedi; beni ne çabuk unuttun... Aşkın kucağında çırpınan bir alev nasıl unutulur?..

Hazret-i Yûsuf hayretle baktı ve dedi:

— Sen kimsin, ey hâtûn?..

— Demek efendimiz bizi tanımadı?..

— Evet, tanımadım!..

— Kıvılcım ekip, alev biçen Züleyhâ'yı tanımadın mı? Ben işte o efsâne Züleyhâ'yım!..

Allah Elçisi Cenâb-ı Yûsuf derhal Rabbini yâda getirdi ve dedi:

— Allah'dan başka ilâh yoktur. Dirilten, öldürten ancak O'dur. Ebedî olan da yine O!..

Ey kadın, ey fitnenin başı ve her türlü belânın kaynağı; dünyada benden uzak ol!.. Züleyhâ'nın dudakları acı ile büzüldü:

— Ey toprağı ayna eden Yûsuf, dedi; dünya hayatını benden mi kıskanıyorsun?.. Ben ırmak kenarında çadır kurmuşum, geceler gündüzler önümden akıp gitti. Benim yanan, çırpınan gönlüm bir nefes seni unutmadı. Bu esir can, devamlı bir ateş ve ızdırap içinde, kan döken bir kılıcım. Ne var ki, kın içinde duruyorum!..

Hazret-i Yûsuf'un mübarek gözlerine yaşlar hücum etti, gözleri iplik iplik yaş akıtıyordu:

— Ey aşk denizinin perişan dalgası, dedi; o efsâne güzellik, o zühre gibi parlaklık nerde? Saraylar, mallar, mülkler hani?

Züleyhâ dertli canından bir âh çekip dedi ki:

— Seni zindan derdinden kurtarıp sultanlık tahtına oturtan Allah, benim de her türlü güzelliğimi elimden aldı. Çiçekler arasından can fidanımı koparıp hasret nârına yaktı...

— Ey şifâ arayan, şimdi hâcetin nedir?..

— Hâcetimi kabul eder misin?

— Evet, dedem İbrahim'in hakkı için ederim!

— Ey bahtı kutlu Yûsuf!.. Senden üç hâcetim var;

— Nedir onlar?..

— Rabbime duâ edeceksin benim gençliğimi ve güzelliğimi bana iade etsin!..

Allah'ın Peygamberi Hazret-i Yûsuf duâ etti. Züleyhâ yeniden güzelliğine ve gençliğine kavuştu... O efsâne güzellik, geceyi aydınlatan ay gibi yine akisler saçmaya başladı...

Hazret-i Yûsuf:

— Ey Züleyhâ, dedi; ikinci hâcetin nedir?

Züleyhâ'nın ümit yıldızı titreyip duruyordu.

Sanki ayna içindeki güneşe benziyordu. Dedi ki:

— Ey aydınlığın meş'alesi, ilim ve irfan bahçelerinin servi Yûsuf! Rabbına duâ et de benim gözlerimi açsın. Çünkü ben senin için gözlerimi kaybedinceye kadar ağladım.

Ey ululukların, yüceliklerin, güzelliklerin hepsine mazhar olan, senin için ağlanmaz mı?

Kim benim gibi senin eteğini tutmazsa vah ona!..

Hazret-i Yûsuf yine Rabb-i Kerimine iltica etti. Birden Züleyhâ'nın gözleri nurla doldu...

Cenâb-ı Yûsuf'un mübarek dudakları bir yay gibi gerilip:

— Ey kaza ve kaderin eteğine düşen, dedi; üçüncü arzun nedir?

Zaten Züleyhâ'da bu ânı bekliyordu. Artık naz uykusundan uyanmanın zamanı idi. Gam seline değirmen olmak vakti geçmişti. Ney ümit gözünü renkli bir nağmeye nasıl dikerse, Züleyhâ şimdi neyler gibi yanık nağmeler söylüyordu.

— Ey yüksek yaradılışlı Yûsuf, diyordu; senin pervanenim. Aşkının şehidi oldum. Göğsüm ateşlerle dağlanmış bir laleliktir. Ne güne kadar yanıp duracağım? İsterim ki, beni zevce olarak almandır...

Hazret-i Yûsuf'un gün kadar aydın yüzünde benekler gezindi. Başını eğip uzun bir müddet sükût etti. İnciler saçan dili sanki düğümlenmişti. Züleyhâ, ferahlık vakti ne zaman gelecek diye heyecanla bekliyordu...

Bu sükût ânında Allah'ın Peygamberine göklerin sultan meleği Cebrail (aleyhisselâm) geldi:

— Ey Hak elçisi Yûsuf, dedi; Rabbin sana selâm ediyor ve kadıncağızın talebini reddetmemeni emir buyuruyor. O'nunla izdivaç eyle, çünkü o dünya ve âhirette senin zevcendir...

Hazret-i Yûsuf sükût ikliminden ayrılıp başını kaldırdı. Mânâ sabahının güneşi gibi feyizler çağlayan yüzünde elmaslar nokta nokta geziniyordu...

— Züleyhâ, dedi; eteğimi bu defa gerçekten kaptın!.. Rabbimden ferman erişti. Bu dileğini de kabul ediyorum!..

Züleyhâ sevinç ve saadetinden uçacak gibi oldu.

Bu hâdisede Hazret-i Yûsuf'un üç tane mucizesi meydana gelmişti. Züleyhâ hem gençliğine, hem güzelliğine, hem gözlerine bir anda kavuşmuş bulunuyordu. Şimdi de can Yûsuf'unu elde etmişti...

Böylece Hazret-i Yûsuf ile Züleyhâ izdivaç etmişlerdi. Mısır sultanı Züleyhâ'yı Hazret-i Yûsuf'a nikâh eyledi... Görülmemiş bir güzellikte cihanın iki güzelinin düğün merasimleri yapıldı. Melekler Hazret-i Yûsuf'a müjdelerle geldiler:

— Ey Nebî, dediler; Rabbin seni tebrik ediyor. Sen kuyuda iken vahy ettiklerinden birisi de budur.

Hazret-i Yûsuf, Hakkın dergâhına yüz tuttu:

— Ey bana in'am ve ihsan eden erhamürrahimîn olan Allah, sana nihayetsiz hamd ü senalar olsun!..

İlâhî!.. Üzerimdeki ni'meti tamamlamanı, bana Ya'kub'un yüzünü göstermeni, beni de O'na götürerek O'nun gözlerini rûşen kılmanı, kardeşlerimin benimle görüşme yollarını açmanı senden dilerim!..

Sen duaları kabul edensin, sen her şeye mâlik ve gücü yetensin!.. [84].

84 Ramazanoğlu Hacı Sami Efendi, Hazret-i Yûsuf.

BİLLÛR SARAY...

Güzellik incisi Züleyhâ, halvet odasının hazırlanması için haber gönderdi. Hizmetçileri onu birbirinden güzel ziynetlerle karşıladılar.

Huri yüzlü güzel Züleyhâ'nın etrafında pervane gibi dönüyorlardı. Züleyhâ onlarla büsbütün periler arasındaki sultanlara dönmüştü.

Gece olunca Allah'ın Peygamberi Hazret-i Yûsuf geldi...

— Ey gönüller iline âfet salan Züleyhâ, dedi; muradının bu şekilde olması daha hayırlı değil mi?

Züleyhâ'nın kara kara gözleri yine ıslandı:

— Ey Sıddîk, ey güzel sözlü Yûsuf... Beni kınama!.. Ben güzel bir kadındım. Dünyanın bütün nimetlerine de nail idim. Ne var ki, zevcimde erkeklik duygusu yoktu. Bana gelmedi. Ben de seni o güzelliğinle görünce nefsim galebe etti [85].

Aşk da kapıyı çalınca, akıl şahinim kanatsız kaldı, bu çemende istek kumaşları bölüşülürken nasıl isteksiz olabilirim ki?

Ne diyelim?

Dal üstünde başkadır, yuvada başka kuşlar, bu çemende misâldir en güzel aşka kuşlar!..

---

85 Rûhu'l-Beyân: 2/182.

Züleyhâ'nın eski kocası Kıtfîr'de erkeklik duygusunun bulunmadığı; Hazret-i Yûsuf'un Züleyhâ ile izdivaç ettiğinde O'nu bakire olarak bulduğu da rivayet edilir [86].

Allah'ın Peygamberi Hazret-i Yûsuf'un, Züleyhâ'dan, **Efrâim ve Menşa** isimli iki oğlu ile, **Rahmet** adında bir kızı olmuştur. Rahmet, Eyyûb Peygamberin zevcesi, Efrâim de, Hazret-i Musa'nın dedelerinden olacaktır... [87].

Hazret-i Yûsuf'un iki oğlu da güzellikte eşsizdiler. Yüzleri ay gibi parlar, gülüşleri çiçekleri andırırdı...

Gün geldi Hazret-i Yûsuf Züleyhâ'ya karşı ziyâde muhabbet etmeye başladı... İlâhî hikmete bakınız ki, Yüce Allah, Züleyhâ'nın mecazî aşkını İlâhî aşka tebdil eyledi... Şimdi de Züleyhâ'nın gönlünde İlâhî aşkın çırası yanıyordu. İbâdet ve tâate koyuldu, günâhlarına nedâmete ağlıyordu.

Bir gündü...

Hazret-i Yûsuf O'na yaklaşmak istedi. Ne var ki, Züleyhâ O'ndan kaçtı... Tıpkı bir zamanlar Yûsuf'un Züleyhâ'dan kaçtığı gibi oldu...

Cenâb-ı Yûsuf, Züleyhâ'nın arkasından koşup gömleğini yakaladı ve gömlek yırtıldı... O zaman Züleyhâ ürkek ceylânlar gibi Yûsuf'a nazar edip dedi ki:

— Ey cömertlik denizi, ey güzellik cihanı Yûsuf!.. Ben de senin gömleğini arkadan yırtmıştım. Şimdi ödeştik!..

Hazret-i Yûsuf dudaklarına tatlı bir tebessüm kondurup:

— Evet, dedi, ödeştik!...

❁ ❁ ❁

Allah'ın sevgilisi, iki cihanın saadet güneşi ve Nebiler Sultanı buyurmuşlardır ki:

— **"Kim bir kardeşini bir günâhla kınarsa** (kendisi) **onu işlemedikçe ölmez!.."**

86 M. Hamdi Yazır, IV/2853.

87 A. C. Paşa, Kısâs-ı Enbiyâ. Ö. N. Bilmen, 3/ 1577.

HAZRET-İ YÛSUF'UN ŞAN VE ŞÖHRETİ

Yûsuf ile Züleyhâ şimdi birbirlerine kavuşmuşlardı. Cihan denilen bu çemende nice belâlar çektikten sonra safa baharını elde etmişlerdi. Hazret-i Yûsuf artık Mısır ülkesinin tek hâkimi hâline gelmişti. Şan ve şöhreti bütün cihanı tutmuştu. Ve rüyayı tâbir ettiği şekilde kıtlık yılları da baş göstermişti...

Hazret-i Yûsuf bir Nebiyy-i Zîşândı...

Bütün saltanat elinde olmasına rağmen doyasıya yemek yemiyordu. Rahvan ata binen kimse, diken çeken oduncunun hâlini ne bilsin... Tok kimseye arpa ekmeği hoş görülmez, ama sen de o ekmeğin lezzetini aç adama sor!.. Zâlim insanın padişah olması, kurtların koyun sürüsüne çoban olmasına benzer. Onun kanlı dişleri elbette sürüye selâmet göstermez...

Bilirsiniz ki bulutlardan rahmetler iner, fakat, taş yeşermez. Gökler âb-ı hayât yağdırsa söğüt dalından asla meyve yemek mümkün olmaz...

İşte Hazret-i Yûsuf, halkın sıkıntılarını unutmamak için üç günde bir yemek yiyordu... Bir gün kendisine:

— Ey Sıddîk, ey doğru sözlü Yûsuf, dediler, bütün zahire ambarları senin elinde olduğu halde neden üç günde bir yemek yiyorsun?

O Nebiyy-i Zîşân buyurdu ki:

— Benim karnım tok olsa, etraftan zahire almak için gelen açların hâlini nasıl anlayabilirim? [88].

Ey insan ibret al!.. Gönlünü cihanı yaratan Allah'a bağla... Şu toprak canınla cihanlar elde etmeye kalkma!.. Çünkü dünya senin gibi çok kimsenin nefesini kesmiştir. Madem ki pâk olan can, bu cihandan gidecek, toprak üstünde ölmekten korkma, imansız gitmekten kork... İyilik kanadını düşkünlere yelpaze yap ki, Hazret-i Yûsuf gibi saltanat elde edebilesin...

Kıtlık bütün şiddetiyle Mısır ve diğer ülkeleri bir akrep kıskacı gibi sıkıyordu. Şam ve Ken'an diyarına da kıtlığın alevi düşmüştü...

Öyle bir alev ki bacalardan giriyordu.

Açlık, sefillik, avarelik insanların arkadaşı olmuştu. Gam durağı bu cihan, gerçekten gam veriyordu...

Sefilliğin pençesi insanların gırtlağını sıktıkça sıkıyordu..

Ya'kub (aleyhisselâm) un oğulları da kıtlığın kıskacına girmişti. Çırpındıkça çaresiz kalıyorlardı...

Kanadı kopuk kuş, dal üstündeki yuvaya nasıl uçsun ki... Onlar da kanatsız kuşlar gibi bir şey elde edemiyorlardı..

Bir gündü...

Kıtlığın her tarafı çevre çevre sardığı bir gün...

Hazret-i Ya'kub oğullarına seslendi:

— Yavrularım!.. Hepiniz huzuruma geliniz!..

Çocuklar mübarek babalarının sesine koştular.

On bir evlâdın hepsi huzurda... Hazret-i Ya'kub:

— Ey evlâtlarım, dedi; içine düştüğümüz kıtlığı görüyor musunuz?

Cevap verdiler:

— Görüyoruz, ey babamız!..

---

88 H. Cisrî - Risâle-i Hamidiye, 127.

— Görüyorsunuz da çâre niçin aramıyorsunuz?

— Kıtlık bizim suçumuz değil...

— Evet, o öyle... Fakat bir çâre olmalı!..

— Nasıl?

— Mısır'a gidiniz. Mısır Azizi'nden yiyecek satın alınız!..

Çocuklar hayretle babalarının yüzüne baktılar ve dediler:

— Ey Allah'ın Peygamberi!.. Bizi Fir'avnların diyarına mı göndereceksin?

— Niçin olmasın?

— Gönlün razı olur mu? Sen ki onların bize düşmanlıklarını bilensin. Biz de onlardan gelecek şerden hiçbir zaman emin olamayız.

— Fakat şimdi durum başka...

— Nasıl başka?

— Ey oğullarım! Bana Mısır'da âdil bir hükümdarın iş başında olduğu haberi geldi... Siz ona gider, benden selâm söylerseniz, ihtiyacımızı karşılar.

Çocuklar babalarının bu hâline şaşmışlardı. Ne var ki, şaşkınlığın bir faydası yoktu...

Aç karın, şaşırmakla, hayretle, sefillikle doymuyordu ki...

— Ey muhterem babamız, dediler, emrin başımız üstüne.

Derhal yol hazırlığına koyuldular ve bir gün Mısır istikâmetinde yola revan oldular...

Hazret-i Ya'kub'un yanında sadece Bünyâmin kalmıştı...

Yollar aşıp Mısır ülkesine vardılar ve sarayın önüne kümelendiler... Onlar gibi daha niceleri, niceleri gelmişti. Sıra ile zahirelerini alıp gidiyorlardı.

Nihayet sıra onlara geldi...

Saray kapısından içeri süzüldüler ve Hazret-i Yûsuf'un mübarek huzuruna vardılar.

Allah'ın hâs kulu ve Peygamberi Yûsuf (aleyhisselâm) tahtında oturuyordu...

Şimdi o karşılaşmayı Kur'ân'dan takip edelim:

— **"Yûsuf'un kardeşleri gelib O'nun huzuruna girdiler.** (Yûsuf) **hemen onları tanıdı, onlar ise bunu tanımıyorlardı."** [89]

Rivayete göre; Hazret-i Yûsufla kardeşleri arasında şu konuşma geçti: Hazret-i Yûsuf onlara sordu:

— Siz kimsiniz? İşiniz ne? Casus olmayasınız... On kardeşin de yüreği "güm güm!" attı... Rüzgârın salladığı söğüt dalı gibi titrediler ve dediler.

— Maazallah! Biz bir babanın oğullarıyız!..

— Demek öyle?

— Evet!.. Babamız ihtiyar bir zâttır. Çok sâdıktır. Allah'ın Peygamberlerinden biridir..

— İsmi nedir?

— Ya'kub!..

— Kaç kardeşsiniz?

— On iki kardeştik.

— Peki öbürleri nerede?

— Birimiz sahraya gidip öldü.

— Buraya kaç kardeş geldiniz?

— On!

— Onbirinci kardeşiniz hani?

— O babamızın yanında kaldı. Ölen oğlunun yerine O'nunla kendini teselli ediyor...

— Size şâhidlik edecek biri var mı?

— Burada hiç kimseyi tanımayız ki gelsin de bize şehâdet etsin!..

---

89 Yûsuf sûresi, âyet: 58.

— O halde, ey Ya'kub oğulları! Birinizi rehine olarak yanımda bırakın, baba bir kardeşinizi de bana getirin de doğru söylediğinize inanayım...

Ya'kub (aleyhisselâm)un oğulları şimdi ne yapacaklardı?

Düşündüler...

Bir çıkış yolu bulamadılar...

Çaresiz aralarında kur'a çektiler.

Şe'mun'a isabet etti...

Şe'mun elinden gelse başını yumruklayacaktı. Fakat ne yapabilirdi ki? Bir Aziz'in karşısında bulunuyordu. Bu sultan, bir zaman köle diye sattıkları kardeşleriydi...

Yüce Allah şimdi onları o kardeşe muhtaç etmişti... Fakat bilmiyorlardı...

❁ ❁ ❁

İnsanlığın nur ve hüner kaynağı, iz'an ve irfan pınarı Kur'ân bu hâdiseyi de şöyle anlatır:

"Vaktâ ki (Yûsuf) **onların** (zahire) **yüklerini hazırladı. Dedi ki: "Bana baba bir erkek kardeşinizi** (Bünyâmin'i)**de getirin. Görmüyor musunuz** (size) **tam ölçek veriyorum. Ben misafirperverlerin hayırlısıyım.**

Eğer O'nu bana getirmezseniz artık benim yanımda size hiçbir kile yok. (Bîhûde) **bana yaklaşmayınız.**

Dediler: "O'nu babasından istemeye çalışırız ve herhalde (bunu) **yaparız."** [90].

Hazret-i Yûsuf, o güzel yaradılışlı Sıddîk, ağabeylerini sarayında ağırladı. Onlara izzet ve ikramda bulundu. Her birine birer yük zahire de verdi. Ağabeyleri:

— Ey Aziz, dediler, pederimizin nezdinde kalan kardeşimiz için de bir yük zahire ver!..

90 Yûsuf sûresi, âyet: 59, 60, 61.

Hazret-i Yûsuf (aleyhisselâm) onu da verdi. Şimdi eski günleri hatırlamıştı. Yıllardır ayrı kaldığı babasını ve biricik kardeşi Bünyâmin'i görmeyi ne kadar arzu ediyordu. Bu hicran gecesinin elbet bir gündüzü olmalıydı. Firkat şimşeğinin düştüğü gönül acı ile kavruluyordu. Ne var ki, şu anda babasını göremezdi. Fakat zahire vermek bahanesiyle kardeşi Bünyâmin'i yanına getirtip görebilir, babasından haberler alabilirdi. Öyle umuyordu, ümit gecesinin hayırlı bir sabaha erişeceği muhakkaktı...

Kendi uşaklarına emir verdi:

— **"Sermayelerini yüklerinin içine koyuverin. Olur ki ailelerine avdet ettikleri zaman bunun farkına varırlar da belki yine dönerler."**[91]

91 Yûsuf sûresi, âyet: 62.

BABA HUZURUNDALAR..

Yûsuf (aleyhisselâm) un ağabeyleri şimdi kanatlı bir kuş gibi uçarcasına yol alıyorlardı... Dağlar, vadiler aşıp babalarının diyarına döndüler. Henüz yüklerini açmadan mübarek babalarının huzuruna çıktılar... Ya'kub (aleyhisselâm) sevinmişti. Fakat bu sevinci uzun sürmeyecekti.

Nitekim uzun da sürmedi...

Oğulları gördüklerini, başlarına gelen hâdiseleri tek tek, tane tane anlatıyorlardı. Hazret-i Ya'kub duyduğu sözlerden mânâlar çıkarmaya çalışıyordu. Şimdi kulaklarını iyice açmış onları dinliyordu:

— "Bu sûretle babalarına döndükleri zaman: "Ey babamız, dediler, bizden ölçek men olundu. Bu sefer kardeşimizi de bizimle beraber yolla da ölçek alalım. Biz herhalde O'nu muhafaza edicilerdeniz." [92].

Hazret-i Ya'kub kaşlarını çattı. Yüreği sızlaya, sızlaya düşünüyordu. Düşünmekte de haklıydı. Vaktiyle Yûsuf'u da bunlara emânet etmişti. Ne var ki, ay yüzlü Yûsuf'unun cemâlini bir daha görmek mümkün olmamıştı. Şimdi de Yûsuf'un öz kardeşi Bünyâmin'i istiyorlardı...

Bu olacak şey miydi?..

Ya'kub (aleyhisselâm) un dudakları kıpırdadı:

---

92 Yûsuf sûresi, âyet: 63.

— "Dedi: "Ben O'nu size inanır mıyım? Meğer ki bundan evvel kardeşi (Yûsuf'u) **inandığım gibi ola. Allah en hayırlı koruyucudur ve O, merhamet edenlerin en merhametlisidir."** [93].

Şimdi çırpınma sırası oğullarındaydı. Babaları kendilerine inanmıyordu... Haklıydı da... Çünkü Yûsuf'u O'nun elinden alanlar kendileriydi. O'nu yıllardır hasret nârında yakmışlardı....

Ya'kub (aleyhisselâm), bir gam Ya'kub'u olmuştu...

Gönül iline acâip bir âfet düşmüştü. Yanıyor, yanıyor, bir türlü deva bulamıyordu...

Ateşten dişleri var, bu ne yaman tuzaktır,
Can Ya'kub'u âlemde Yûsuf'undan uzaktır!..

Bir taraftan bunları düşünüyorlar, bir taraftan da Mısır'dan getirdikleri yüklerini açıyorlardı. O da ne?

Zahire satın almak için götürdükleri sermayeleri çuvalların içindeydi.

Nasıl olurdu? Hayret ve dehşetle birbirlerinin yüzüne baktılar. Fakat şaşkınlıkları çabuk geçti... Sevinç ve saadetle fıkırdadılar ve dediler:

— "Ey babamız! Daha ne isteriz, işte sermâyemiz de bize iade edilmiş, yine ailemize erzak getiririz, kardeşimizi de koruruz, hem bir deve yükü fazla zahire alırız; şimdi bu aldığımız, pek az bir zahiredir." [94].

Ya'kub (aleyhisselâm)un yüreği yaralıydı. Sıcak yaraya kezzap dökülünce hayır ümid edilir mi? Oğulları, O'nun yüreğine bir yara daha açmak istiyorlardı...

Hazret-i Ya'kub şimdi iki şeyden birini yapacaktı. Ya kıtlığın kasıp kavuran âfetine dayanacak, ya da Bünyâmin'i bunlara tes-

93 Yûsuf sûresi, âyet: 64.

94 Yûsuf sûresi, âyet: 65.

lim edecekti. Bünyâmin'in elinden alınmasına razı olamıyordu... Yûsuf'un acısını Bünyâmin'i severek unutmaya çalışıyordu... Bu acı unutulacak gibi de değildi...

Çok kere Bünyâmin'in pamuk saçlarını avuçluyor:

— Ey gonca, ey Yûsuf'umun kokusu diyordu; sen de olmasan ben ne yapardım!..

Ya'kub (aleyhisselâm) karar veremiyordu. Artık ihtiyar vücudu bu kadar acı ve ağır yükü taşıyamayacaktı. Derin düşüncelere daldığı bir andı ki, kulağının dibinde yine oğullarının sesi çağladı:

— Ey muhterem babamız!.. Gün kararsızlık günü değil... Bize müsaade et de Bünyâmin'i de alıp gidelim!..

Hazret-i Ya'kub kararını vermişti:

— **"Siz ölümle kuşatılmadıkça, muhakkak surette O'nu** (Bünyâmin'i) **bana getireceğinize dair Allah'dan sağlam bir yemini bana verişinize kadar, asla O'nu sizinle beraber göndermem." dedi. Onlar, babalarına yeminlerini verince, O, şöyle dedi:**

—"Allah söylediklerimiz üzerine vekildir." (Onları yerine getirir.) [95].

Rivayet edilir ki, Ya'kub (aleyhisselâm) şöyle dediğinde:

— "Allah en hayırlı koruyucudur ve O, merhamet edenlerin en merhametlisidir."

Azîz ve Celîl olan Allah buyurdu ki:

— (Ey Ya'kub!) **İzzet ve Celâlim hakkı için, değil mi ki sen hıfz edici olarak tevekkül ettin, ben de seni iki evlâdının ikisine de kavuşturacağım!**

Evet, mü'min her hâl ü kârda Yüce Allah'a tevekkül etmelidir. Fakat, işini de sağlam yapmalıdır...

---

95 Yûsuf sûresi, âyet: 66.

İKİNCİ YOLCULUK...

Artık oğulları babalarına söz vermişlerdi. Hazret-i Ya'kub da en iyi koruyucu olarak Allah bize yeter demişti... Şimdi Bünyâmin'de ağabeyleriyle Mısır diyarına gidecekti...

Güzelce hazırlandıktan sonra 11 kardeş babalarına veda ettiler.

Veda esnasında Hazret-i Ya'kub:

"Dedi ki: "— Ey yavrularım! Şehire bir kapısından girmeyin de, ayrı ayrı kapılardan girin (size nazar değmesin). **Böyle olmakla beraber, Allah'ın hükmünden hiçbir şeyi sizden gideremem. Hüküm ancak Allah'ındır; yalnız O'na tevekkül ettim ve edenler de yalnız O'na dayanıp güvenmelidir."** [96].

Kafile ağır ağır harekete geçti... Bünyâmin ilk defa babasından ayrılıyordu. Hazret-i Ya'kub da O'nsuz günler geçirecekti... Kafilenin ardınca uzun uzun baktı. Onlar ufukta kayboluncaya kadar da Rabb-i Kerîmine duâ etti. Sağ ve selâmetle yurtlarına dönmelerini diledi.

Bakalım kader çizgisi nasıl ve nereye kadar çekilmişti...

Baba yüreği yaralı bir güvercin gibi çırpınıyordu.

Evlâtlarına nazar değmesinden korkmuştu... Çünkü oğulları kuvvete, kemâle, cemâle mâlik idiler.

---

96 Yûsuf sûresi, âyet: 67.

Muhterem bir zâtın irfan bahçesinde yetişmişlerdi, güzide bir topluluk hâlinde bulunuyorlardı... Onların böyle bir kapıdan içeri girmesi halkın kendilerine nazarlarını celbederdi...

Göz değmesi vâki bir hâdiseydi. Çok kere Allah'ın Resulü de Rabbına iltica eder ve şöyle duâ buyururlardı:

— **"Allah'ım!.. İki ayağı üzerinde yürüyenlerin, dört ayağı üzerinde yürüyenlerin, batnı üzerinde yürüyenlerin** (sürünenlerin) **şerrinden sana sığınırım!.."**

Yine Allah'ın Resulü:

— **"Muhakkak nazar insanı kabre, deveyi tencereye sokar!.."** buyurmuşlardır.

Hazret-i Ya'kub da babalık şefkatiyle titremiş, oğullarına bu türlü nasihat etmişti...

Hazret-i Ya'kub'un güzide evlâtları babalarının tavsiyesi üzerine Mısır'a gidince, her biri ayrı ayrı kapıdan girdiler. Ve yine tek tek Hazret-i Yûsuf'un huzuruna alındılar. Hazret-i Yûsuf öz kardeşi Bünyâmin'i görmek için çırpınıyordu.

Onlardan sordu:

— Hani o kardeşinizi getirdiniz mi?

Cevap verdiler:

— İşte gelmesini emrettiğiniz kardeşimizi getirdik!..

Hazret-i Yûsuf bir bakışta yıllardır görmediği ve hasretini çektiği kardeşi Bünyâmin'i tanıdı. Yüreği kor hâlinde yanıyordu. Bünyâmin'le başbaşa kalıp dertleşmek için akşamın olmasını sabırsızlıkla bekliyordu.

Kimbilir Bünyâmin neler anlatacaktı?

Fakat Bünyâmin O'nu tanımıyordu. Akıl ve hayâline böyle bir şey gelmesi de imkânsızdı. Mazlum ve mahzun duruyordu. Bakışı bile bir garipti.

Hazret-i Yûsuf, o güzel efendi, o Sıddîk Nebî kardeşlerine bir ziyafet verdi.

Onları sofraya ikişer ikişer oturttu. Herkes ziyafet sofrasının başında yerlerini almıştı...

Yalnız kalan sadece Bünyâmin'di...

Şimdi Bünyâmin'in gözyaşı ırmağı çağlamaya başlamıştı bile. Hıçkırıklarını tutamıyordu:

— Âh, diyordu; kardeşim Yûsuf sağ olsaydı benimle beraber otururdu.

Hazret-i Yûsuf:

— Ey hoş delikanlı dedi; sen de benim yanıma otur!..

Ve sofrasına aldı. Yemeği müteakib kardeşlerini ikişer ikişer ve başka odalara gönderip misafir etti...

Bünyâmin yine yalnız kalmıştı. Yûsuf (aleyhisselâm), tatlı bir tebessümle dedi ki:

— Bunun ikincisi yok... O halde bu da benimle kalsın!..

Şimdi iki öz kardeş başbaşa idi. Yûsuf (aleyhisselâm) yüreği sızlaya sızlaya o güzel kardeşe nazar ediyordu... Bünyâmin utancından başını öne eğmişti...

O'nun da yüreğinde mızrak yarası gibi acı vardı. Sanki gam oku gelmiş de ciğerinin zarını delmişti...

Karşısındaki Aziz, sanki ayna içindeki güneşe benziyordu. Aziz'in ay yüzüne baktıkça Yûsuf'u hatırlıyordu. Ve başı kesik bir mum gibi yanıyordu...

Ciğerinin zarında yeni bir sızı daha duydu. Hem babasından ayrıydı, hem de burada kardeşlerinden mahrum edilmişti. Ahdan, gözyaşından bir yuva mı kursaydı?..

Bünyâmin bu derin düşünceler içinde çırpınırken Hazret-i Yûsuf tatlı ve yumuşak bir sesle:

— Ey devlet arayan, dedi, evlendin mi?

Bünyâmin daldığı âlemden sıyrıldı:

— Evet, dedi, evlendim. Üçü erkek olmak üzere on evlâdım var!..

— Allah mübarek etsin!..

— Âmîn!..

— Çocuklarının isimleri nelerdir?

— Birisinin ismi Zi'b (yâni **Kurt).**

— Â güzel yaradılışlı! Sen bir peygamber evlâdısın. Nasıl olur da kendi evlâdına vahşî hayvan ismi koyarsın?

Bünyâmin burada bir âh çekti ve gözleri yaşlarla doldu. Dedi ki:

— Benim Yûsuf'adında bir kardeşim vardı. Kardeşlerim benim kardeşimi kurt yedi demişlerdi... Ben de her ân O'nu hatırlamak için oğlumun ismini böyle koydum...

Şimdi de Hazret-i Yûsuf kendisini tutamıyordu... Mübarek gözleri şebnem damlası gibi yaşlar akıtıyordu... Neden sonra yine sordu:

— Diğerinin ismi ne? Bünyâmin cevap verdi:

— Dem'dir!..

— Peki, ne sebeple bu ismi koydun?

— Kardeşlerim Yûsuf'un kana bulanmış gömleğini getirip babama verdiler. Ben de sabah akşam O'nu yâdetmek üzere oğlumun ismini "Dem" yâni **"Kan"** koydum!..

— Üçüncü oğlunun ismi nedir?

— O da Yûsuf'dur...

— Yûsuf'adını neden seçtin?

— Yûsuf'u bir an bile unutmamak için... Hazret-i Yûsuf'artık kendini tutamıyordu.

Bu ne hasret, bu ne acı idi. Bu ne âfet, ki can cevheri yanıp duruyordu. Yine gözleri yaş dökmeye başladı:

— Ey Rabbim, dedi; kardeşimin hâli böyle olunca, kimbilir ihtiyar babam nicedir? Allah'ım!.. Ecel rüzgârı can kandilimizi söndürmeden bizi birbirimize kavuştur...

Ve ıslak gözlerini Bünyâmin'in gözlerine dikip:

— Ey tertemiz inci, dedi; ölen kardeşinin yerine benim sana kardeş olmamı arzu eder misin?

Âlemi tutmuş güzelliğin sahibinden bu sözü işiten Bünyâmin, yaralı bir ceylân gibi titredi:

— Ey aydınlığın meş'alesi, dedi; senin gibi bir kardeşi kim bulabilir? Ne var ki, sen annem Râhîl ile babam Ya'kub'un oğlu değilsin!..

Hazret-i Yûsuf'un artık sabrı, kararı kalmamıştı. Kalktı kollarını açtı, Bünyâmin'i kendine çekti ve yumak yumak sardı...

İki öz kardeş kucak kucağa idiler. Hazret-i Yûsuf, hem Bünyâmin'i bağrına basıyor, hem de şöyle diyordu:

— "(Ey Bünyâmin!) **Ben senin kardeşinim, onların geçmişte bize yapmış oldukları şeylere aldırma!"** [97].

Yazıktır. Gülüp duran gül yanağın, ayrılık kokusu vermesin. Sevin ki, senelerdir hasretini çektiğin Yûsuf'a kavuştun...

Bünyâmin sevincinden, saadetinden, zevkinden uçacak gibi oldu. Şimdi de gözlerinden sevinç yaşları akıyordu:

— Ey dünya gelinini bezeyen, süsleyen Allah, diyordu; bir kuluna ikram edeceksen işte böyle et!.. Sana nihayetsiz hamd olsun!..

İki kardeşin muhabbeti geceler boyu sürdü...

Sanki iki güneş bir odada aynı kabın içindeydi. ..

Senelerin hasreti hemencecik gider miydi? Gitmeyeceği için Hazret-i Yûsuf niyetini kardeşine açtı:

— Ey işve ilkbaharı, ey temiz kardeş!.. Şimdi seni bir bahane ile, yanımda bırakacağım. Merak etme ki, netice inşâallah güzel olacaktır!..

Bünyâmin:

— Ey ululuk tacı giyen, dedi; babamın kederi ziyadeleşmez mi?

97 Yûsuf sûresi, âyet: 69.

— Evet, kederlenecektir. Fakat bir an evvel O'na kavuşmak için böyle yapmamız lazım. Razı olur musun?

— Madem öyle istiyorsunuz, ben de razıyım!..

İki temiz kardeş anlaşmışlardı. Hazret-i Yûsuf öbür kardeşlerini huzuruna aldı ve dedi:

— Siz babanıza sür'atle dönmek ister misiniz?

Cevap verdiler:

— İsteriz!..

— O halde hazır olun!..

Ya'kub'un oğulları şimdi bahar kuşları kadar sevinçliydiler. Babalarına dönecekler, sıkıntının pençesinden O'nu kurtaracaklardı...

Hazret-i Yûsuf kardeşlerinin yüklerini güzelce hazırlattı, yol azıklarını da temin etti. Ya'kub oğulları artık Ken'an illerinin yoluna düşebileceklerdi... Yüzlerinde saadet elmasları nokta nokta oynaşıyordu. Fakat bilmedikleri bir şey vardı. Kimsenin haberi olmadan Bünyâmin'in yükünün içine hükümdarın kâsesi konmuştu. Bu, Hazret-i Yûsuf'un düşündüğü bir çâreydi...

— **"Vaktâ ki** (Yûsuf) **onların** (zahire) **yüklerini hazırladı. Su kabını öz kardeşinin yükü içine koydu. Sonra bir münâdî** (arkalarından) **şöyle bağırdı: "Ey kafile** (durun), **siz seksiz şüphesiz hırsızlarsınız!"** [98].

On bir kişilik kardeşler kafilesi, Ken'an yolunu tutmuştu. Sevinç ve saadetle yol alıyorlardı. İşte beklenmedik hâdise bu anda zuhur etmişti. Şaşkın nazarlarla durup etrafa bakındılar. Aziz ve adamları peşlerindeydi...

Ne olmuştu?

Bunca ikram ve iltifattan sonra, felâketin zamanımıydı? Hırsızlıkla suçlanıyorlardı. Ya'kub oğulları için ne feci bir akıbet-

98 Yûsuf sûresi, âyet: 70.

ti. Yüzlerini sanki kızgın bir alev yalayıp geçmişti. Titreyen dudaklarla dediler ki:

— Ne gâib ettiniz, ne arıyorsunuz? Biz bir şeyden haberdar değiliz!..

Gerçekten bir şeyden haberleri yoktu. Ne var ki, ummadıkları bir anda felâket çemberinin içine girivermişlerdi..

Şimdi onlara cevap veriliyordu:

— Dediler ki: "Padişahın su kabını arıyoruz. Onu getirene bir deve yükü (bahşiş) **var. Ben de buna kefilim!"**[99]

Hazret-i Ya'kub'un oğulları hayret ve dehşetle ürperdiler. Ve dediler:

— (Ey kerem ve ihsan etmeyi âdet edinen padişahım!) **"Allah'a yemin ederiz, siz de muhakkak anlamışsınız ki, biz buraya fesad çıkarmak için gelmedik, hırsız da değiliz!"** [100].

Hazret-i Yûsuf onlara kendi dilleriyle söyletmek istiyordu. Elbette O'nu cevapsız bırakamazlardı:

— Şimdi, dedi, söyleyiniz, ey Ya'kub oğulları!.. Yalancı çıkarsanız hırsızın cezası nedir?

Kardeşler oluktan akan coşkun sular gibi gürül gürül cevap verdiler:

— "O'nun cezası yükünde (hırsızlık mal) **bulunan kimsenin kendisidir. İşte o kimse bunun cezasıdır. Biz** (memleketimizde) **zâlimleri** (hırsızları) **böyle cezalandırırız."**[101].

Böyle demekle Ya'kub (aleyhisselâm) un şeriatındaki hırsızlık cezasını açıklamış oluyorlardı. Hazret-i Yûsuf Mısır'ın kanunlarına göre kardeşini yanında alıkoyamazdı. Kendi yoluna göre amel etmiş olsaydı, bu defa da Yûsuf olduğu meydana çıkacaktı ki, kendisini kardeşlerinden gizleyemezdi.

99 Yûsuf sûresi, âyet: 72.

100 Yûsuf sûresi, âyet: 73.

101 Yûsuf sûresi, âyet: 75.

Hazret-i Yûsuf şimdi on bir kişilik kardeşler kafilesini yoldan alıkoymuştu. Bizzat arayıcıların başında durarak Ya'kub oğullarının yüklerini didik didik ediyordu.

Aramaya en büyük kardeşlerinden başladı...

Hepsinin yükünü tek tek aradı. Sıra Bünyâmin'e gelince dedi ki:

— O'nun böyle bir şeyi alacağını zannetmiyorum!..

Arayıcı memurlar:

— Ey Aziz, dediler; bununkini de arayacağız. Belki de bunda çıkar. Hem rehin alırsak bu diğerlerinden daha güzeldir...

Bunun üzerine ellerini Bünyâmin'in yükünün içine daldırdılar. O da ne?

Melikin tası zahirelerin içine gömülmüş bulunuyordu... Tutup çıkardılar ve gösterdiler:

— İşte Melikin tası!.. Meğer hırsız bu imiş!..

Ya'kub (aleyhisselâm) un oğullarının başı aşağı düştü. Boyunlarını eğip şaşkın şaşkın bakındılar... Sanki gökler bütün öfkesiyle başlarına yıldırımlar yağdırmıştı... Utanç çizgileri yüzlerinde bir alev gibi dolaşıyordu. Bir çıkış yolu da bulamıyorlardı. Tek çare Bünyâmin'i suçlamak olacaktı. Öyle de yaptılar:

— **"Dediler ki: "Eğer o çalmış bulunuyorsa onun bundan evvel bir kardeşi de çalmıştı". O vakit Yûsuf bu** (sözü) **içinde gizledi, bu** (nun hakıykatını) **onlara açıklamadı.** (Kendi kendine) **dedi ki: "Sizin durumunuz daha kötüdür. Allah, sizin anlatmakta olduğunuzun mâhiyetini çok iyi bilendir."** [102].

Ağabeylerinin Cenâb-ı Yûsuf'a hırsızlık isnatları, Yûsuf'un çocukluğu esnasında halasının O'nu yanında alıkoymak için yapmış olduğu kemeri beline bağlama hilesidir.

---

102 Yûsuf sûresi, âyet: 77.

Daha evvelce bu hâdiseyi zikretmiştik. Bu hâl Hazret-i Yûsuf'un ancak şerefini artıracak bir hâdiseydi. Yûsuf'un hâs ve güzelliği halasını bile gönül gönül kendisine bağlamıştı. Kadıncağız Yûsuf'tan ayrılmak istemiyordu. Güneşle arkadaş olan mumu neylesin...

RİCA...

Hazret-i Ya'kub'un oğulları şimdi sanki ateş çemberinin içindeydiler. Bünyâmin'i almadan yurtlarına dönerlerse babalarına ne diyeceklerdi... Ne deseler zaten inandıramazlardı da... İşi burada bitirmek gerekiyordu. Bu sebeple Yûsuf (aleyhisselâm) a:

— **Ey Aziz, ey ikram sahibi, dediler; kardeşimizi bize bırak. Veya O'nun yerine içimizden birini alıkoy...**

Hazret-i Yûsuf razı olmadı.

Robil fena halde kızdı... İleri atılıp haykırdı:

— Ey Melik!.. Ya kardeşimizi bize bırakırsın, yahut öyle bir nâra atarım ki, Mısır'da ne kadar hâmile kadın varsa çocuğunu zayi eder...

Robil öyle bir sinirli adamdı ki, sertleşen kılları diken diken olup elbisesinden dışarı çıktı...

Yûsuf (aleyhisselâm), O'nun bu hâline tebessümle baktı. O'nu nasıl sakinleştireceğini de biliyordu. Kendi oğullarından birini çağırıp:

— Yavrucuğum, dedi; git o öfkeli adamın eline dokun!..

Hazret-i Yûsuf'un oğlu koşup Robil'e eliyle dokundu. O fırtına, o âfet adam birden sakinleşiverdi ve dedi:

— Burada Ya'kub hanedanından biri var!..

Hazret-i Yûsuf bilmezlikten gelerek sordu:

— Ya'kub da kim?

Robil yine öfkelendi, tüyleri diken diken oldu ve bağırdı:

— Ey Melik!.. Ya'kub'u ağzına alma!.. Çünkü O Allah'ın Peygamberidir!..

Allah'ın hâs kulu ve Peygamberi Hazret-i Yûsuf yerinden kalktı, Robil'in üzerine doğru yürüdü ve O'nu yakasından tutup silkeledi. Robil, bir dal gibi yere düştü...

Bu defa Hazret-i Yûsuf'un sesi kulaklarının dibinde çınlıyordu:

— Siz İbrânîler cemaatisiniz. Siz kendinizden kuvvetli kimse yok zannedersiniz!.. [103].

On kardeş şaşkınlık girdabına düşmüşlerdi... Gözlerindeki ümit yıldızı da sönmüştü. Emel mumu da bu âfetin önünde parlayamıyordu...

Ne yapsınlardı şimdi?

— Ey denizde inciler halkeden Allah, bize imdat et!.. demenin zamanı idi...

Arslan nerede? Gelsin de kardeşlerini bu arslanın pençesinden kurtarsın... Gönül ehli nerede? Gelsin de bu Melik'in gönlünü hoş etsin...

Şimdi kafayı dik tutmanın zamanı değildi, naz da burada geçmiyordu. Niyaz etmek gerekiyordu... Onlar da öyle yaptılar:

— **"Ey Aziz, dediler, hakıykat bunun çok ihtiyar bir babası var.** (Bununla teselli buluyor). **Binâenaleyh O'nun yerine** (bizden) **birimizi alıkoy. Seni muhakkak iyilik edenlerden görüyoruz."** [104].

Şimdi gözlerini Melik'in dudaklarına dikmişlerdi. Vereceği cevabı heyecanla bekliyorlardı...

Mısır sultanı başını bir arslan gibi dik tutup tane tane konuşmaya başladı:

---

103 Hoca Sami Efendi, Hazret-i Yûsuf: 145.

104 Yûsuf sûresi, âyet: 78.

— "Dedi ki: "Eşyamızı nezdinde bulduğumuz kimseden başkasını yakalamamızdan Allah'a sığınırız. Çünkü o takdirde elbette zâlimler olmuş oluruz." [105]

On kardeşin yüzünde bir damla kan kalmadı. Yüreklerine öyle bir zehirli hançer saplanmıştı ki, söküp alamıyorlardı...

Kafa kafaya verdiler. Uzakça bir yerde meşveret etmeye koyuldular. En büyükleri, veya en akıllıları söz alıp dedi ki:

— "Babanızın sizden Allah adına sağlam söz (yemin) **almış olduğunu, bundan önce de Yûsuf hakkında ettiğiniz kusuru bilmiyor musunuz? Artık ben, babam bana izin verinceye veya Allah hakkımda bir hüküm** (ölüm) **takdir edinceye kadar, buradan ayrılmam. O, hâkimlerin hayırlısıdır."** [106].

Hazret-i Ya'kub'un oğulları gerçekten bu defa meyus ve mükedderdiler. Babalarının Bünyâmin'i ne kadar sevdiğini biliyorlardı. O'nsuz döndükleri takdirde hiçbir mazeretleri kabul edilmeyecekti... İhtiyar baba, bu defa firkat şimşeğinin acı darbesine dayanamayacaktı...

Başlarını iki elleri arasına alıp düşüncelere daldılar. Neden sonra Robil başını kaldırdı ve dedi:

— "(Ey kardeşlerim, kader kalemi böyle yazdı). **Siz, babanıza dönün ve O'na şöyle deyin: — Ey babamız! İnan ki, oğlun hırsızlık etti. Biz, ancak bildiğimize şâhidlik ediyoruz; yoksa gaybın bekçileri değiliz.**

Hem bulunduğumuz şehre (Mısır halkına) **sor, hem içinde geldiğimiz kervana... Biz hakikaten doğru söylüyoruz..."** [107].

Bu felâket ânında ne yapabilirlerdi ki? İki kardeşi Mısır diyarında bırakıp Ken'an ilinin yoluna düştüler...

---

105 Yûsuf sûresi, âyet:79.

106 Yûsuf sûresi, âyet:80.

107 Yûsuf sûresi, âyet: 81, 82.

Kader çizgisi üzerinde giden kervan nihayet Hazret-i Ya'kub'un diyarına ulaştı... Allah'ın Peygamberi Hazret-i Ya'kub oğullarının dönmesini günlerdir bekliyordu...

İşte dönmüşlerdi... Güzel bir şeydi bu...

Sevinçle onları karşılamaya çıktı. Gönlü su gibi çağlıyordu. Dikkat edip bakınca eksikliği farketti... Zaten gelenler de boyunlarını bükmüşler, gözlerini yere dikmişlerdi... Sanki dilleri tutuktu... Neden sonra başlarına gelen hâdiseyi tek tek, tane tane anlattılar:

— "Ey muhterem babamız! Şüphe yok ki, oğlun hırsızlıkta bulundu. Şöyle ki: Hükümdarın kaybolan su kabı O'nun yükü içinden çıktı. Biz bildiğimiz şeyden başkasına şehâdet eder olmadık."

Hazret-i Ya'kub'un yaralı gönlü şimdi büsbütün kanamıştı. Yûsuf'un derdiyle dağlanan yüreğine ikinci bir darbe vurulmuştu. Fakat O, Allah'ın bir peygamberiydi... Nice büyük imtihanlar geçirmişti, nice çileler çekmişti... Elbet bu çileyi de çekecekti...

Ilık gözlerini yükseklere kaldırıp:

— "Dedi ki: "Hayır, size nefisleriniz, bir iş bezeyip yaptırmıştır. Artık benim işim güzel bir sabırdır. Allah'ın bana, hepsini bir getirmesi yakındır. Gerçekten O Alîm'dir, Hakîm'dir." [108].

Çocuklar hayretle birbirlerinin yüzüne baktılar. Babaları kendilerine inanmazdı. Bunda haklıydı da... Vaktiyle Yûsuf'a yaptıklarından sonra şimdi O'ndan ille de bize inan diyemezlerdi. Ne var ki, bu defa bir kelime duyuyorlardı, yaman bir kelime... Babaları diyordu ki:

— Allah'ın bana, hepsini getirmesi yakındır!..

Mısır'da kalan kardeşlerinin gelmesi belki mümkündü. Fakat hepsinden murad neydi?.. Hâlâ Yûsuf'un geleceğine inanıyor muydu?.. Böyle bir şey olursa kendileri için pek utanılacak haldi... Çünkü Yûsuf'a yaptıkları gün gibi meydana çıkacaktı...

---

108 Yûsuf sûresi, âyet: 83.

Bu sefer babalarına karşı doğru da konuşmuşlardı. Bünyâmin'in alıkonmasında kendilerinin hiçbir suçu yoktu... Tas O'nun yükü içinden çıkmıştı, öyle olunca da Bünyâmin feda edilmişti... Evvelce yalan söyledikleri için şimdiki doğru sözlerine babaları inanmıyordu... Sadece inanmamakla da kalmıyordu... Onlardan yüz çeviriyordu.

Yûsuf'un hasretini nefes nefes duyuyor, gönlünü saran gamı bir alev gibi içiyordu. Üzüntüsü pek şiddetliydi, pek hüzün çökmüştü üstüne...

Yüreğine bir kurşun gibi oturan gamla onlardan yüz çevirdi ve dedi:

— **"Yâ esefâ!.. Ey Yûsuf'un üstünde** (titreyen) **tasam,** (gel, şimdi tam zamanıdır). **Hüzün ve kederinden gözlerine ak düştü.** (Bununla beraber) **o, gamını tamamen yutmakta idi..."**[109].

Ya'kub (aleyhisselâm) un mübarek gözleri bir çeşme gibi akıyordu artık. **"Ey Yûsuf'a teessürüm!.. Neredesin? Gel, gel ki, gönül gamdan âzâde olamıyor."** diyerek inliyordu...

Göz ırmağı durmadan akıyor, akıyordu... Bu ağlayış sebebiyledir ki, gözleri bembeyaz kesildi...

Ya'kub'un ağlamak vaktiydi...

"Ağla Ya'kub, ağla Yûsuf'um deyû,
Yüreciğin dağla Yûsuf'um deyû!"

Ya'kub (aleyhisselâm), gam durağı bu cihanda ağlıyordu ki, emel sandığı inci ile dolsun. Gözüne uyku girmiyordu ki, yanağının güneşiyle âlemi süsleyen bir ay doğsun...

Hüner bahçesinin gül fidanı bulutlar ağlamadıkça gonca verir miydi? Pak cevherler çırpınmadan ele girer miydi? Gönül

109 Yûsuf sûresi, âyet: 84.

kuşu bir nefes durmadan çırpınacak ki, lütuf ocağından nasiplenebilsin...

Şimdi Hazret-i Ya'kub'un ayağı gam zincirine bağlıydı. Ne Yûsuf gibi bir güneşi unutabiliyor, ne Bünyâmin gibi bir çiçekten vazgeçebiliyordu.

— Ey güzelliklerin kendisinde toplandığı
Yûsuf, diyordu; bana senin kokun da kâfi!..

❁ ❁ ❁

Nihayetsiz olan mülkün seyyidi ve Kevser Havuzu'nun sahibi Cenâb-ı Peygamber (sallallahü aleyhi ve sellem), Cebrail'e:

— (Ey Cibril) dedi; **Ya'kub'un Yûsuf'a şefkati ne dereceye ulaştı?**

Cebrail cevaben dedi ki:

— Evlâdını kaybetmiş yetmiş ana şefkatine!..

— O halde ecri ne kadardır?

— Yüz şehid ecridir. Çünkü O, Allah'a karşı bir an bile kötü zanda bulunmadı.[110]

Bir zaman Nebiler Sultanı da evlâdı için ağlamışlardı. Şöyle ki: Mübarek evlâdı İbrahim vefat etmişti. Kâinatın Efendisi'nin mübarek gözleri inci taneleri gibi yaşlar akıtıyor ve şöyle diyordu:

— "Göz ağlar, kalb mahzun olur. Biz Rabbimizin razı olacağı sözden başka bir kelime söylemeyiz. Vallahi yâ İbrahim!.. Biz senin ayrılığınla hakîkaten pek hüzünlü ve kederliyiz." [111]

Büyük sahâbî Enes b. Mâlik (radıyallahü anh) şöyle anlatır:

— İbrahim ruhunu teslim etmek üzereyken Allah'ın Resulü üstüne vardı. Gözlerinden yaşlar akıyordu. Abdurrahman sordu:

---

110 M.Vehbi, VII/2570.

111 Müslim.

— Ey Allah'ın Resûlü, sen de mi ağlarsın?

— Yâ İbn-i Avf, dediler; ağlayışım merhamet ve şefkatimdendir. Bu kadarı irade dışındadır...

Ve ilâve buyurdular:

— Gözlerimiz ağlar, kalbimiz sızlar. Ama Allah'ın rızâsına aykırı söz söylemeyiz!..[112]

Evet, ağlamak... İşte bu kadarcık ağlamak var. Ama bağırıp çağırmak, "vay vay!" gibi Allah'tan şekva eder tarzda feryâd etmek yok...

Hazret-i Ya'kub da Yûsuf'a hasretinden ve şefkatinden dolayı ağlıyordu, Yûsuf misâli bir inciyi nerede bulabilirdi?

Göz pınarı hep akıyordu da kimseye şikâyet etmiyordu:

— Ben, diyordu; taşan kederimi, mahzunluğumu ancak Allah'a şikâyet ediyorum!

Yûsuf'u kaybettiği günden, Yûsuf'a kavuşacağı güne kadar firkat şimşeğiyle gönül mülkü yanmıştı...

Ya'kub (aleyhisselâm)un Yûsuf'a karşı bu kadar şiddet ve alâkasının sırrı neydi?

Aşk mı, şevk mi, şefkat mi? Hasret veya firkat mi?

Kendi çocukları bu sırrı anlayamadığı için mübarek babalarını kınama yoluna gitmişlerdi... Babalarının gönül sızısını ve gözyaşını bir sabırsızlık olarak görüyorlardı...

Ya'kub (aleyhisselâm) un mübarek gözleri akıyordu. Gönlü de durmadan bir buhurdan gibi duman duman tütüyordu. Dilinden de inciler dökülüyordu ve şöyle diyordu:

— "Dökülüp saçılmamı ve üzüntümü ancak Allah'a şikâyet ederim!" [113].

Hazret-i Ya'kub'un bu sözü üzerine Cebrail geldi:

— Ey Ya'kub, dedi; ne dediğini Allah senden daha iyi bilir!..

112 M. N. Bursalı, Âlemlere Rahmet/540.

113 Yûsuf sûresi, âyet: 86.

Gönlü yaralı Hak elçisi bu defa ellerini ulvîlik âlemlerine kaldırdı ve niyaz etti:

— Ey Rabbim! (Ey bahşişinin en azı cihan mülkü olan Allah!..) Şu ihtiyar ve perişan hâlime rahmet etmez misin? Gözlerim gitti, belim büküldü, ne olur yavrularımı bir kerecik daha göster de onları kucaklayayım, yüzüme süreyim, sonra yine ne murad edersen öyle yap!..

Bu defa Cebrail müjdelerle geldi ve dedi:

— **Ey Ya'kub! Müjde!.. Allah sana selâm ediyor ve diyor ki: Değil mi ki bana böyle bir niyazda bulundun, eğer onlar ölmüş olsalardı bile diriltir sana kavuştururdum ve gözlerini rûşen kılardım!"** [114].

❁ ❁ ❁

Ay yüzlü Sıddîk Nebi Hazret-i Yûsuf, Cebrail'e:

— Ey Cebrail, dedi; babam Ya'kub'dan haber var mıdır?

O da cevap verdi:

— Evet!.. Allah O'na sabr-ı cemîl verdi ve senin için hüzünle mübtelâ kıldı, fakat O üzüntüsünü yutkunuyor, açığa vurmuyor.

— Hüznü ne derecededir?

— Yetmiş evlâdını kaybetmiş bir babanın hüznü gibidir!..

— Onun ecri nedir?

— Yüz şehid ecri... Çünkü bir ân Allah hakkındaki zannını bozmadı!..

❁ ❁ ❁

Hazret-i Ya'kub'un bu derece dertlere mübtelâ kılınması ve bunca gözyaşı dökmesi İlâhî takdirin büyük hikmeti...

İnsanoğlu bu hâle bakıp ibret almalı, kudret makası ile parça parça doğransa bile, Yüce ve Kerim olan Allah'ın hükmüne karşı başkaldırmamalıdır.

---

114 Hacı Sami Efendi, Hazret-i Yûsuf/158.

Baba, oğul iki peygamberin 40 yıl hasret vadisinde çırpınmaları ne büyük tecellî...

Rivayet olunur ki: Azîz ve Celîl olan Allah Hazret-i Ya'kub'a vahyetti ve dedi:

— Bilir misin ki, niçin seni oğlun Yûsuf tan kırk yıl ayrı bıraktım?

— Hayır, ey Rabbim, bilmem!..

Allah buyurdu ki:

— Ey Ya'kub! Anasının önünde bir buzağıyı anası feryâd ettiği halde boğazladın...

Bir de Yûsuf'a süt anası olarak bir câriye aldın. Yûsuf'un sütü çoğalsın diye çocuğu anasından ayırdın, kadın ise gözlerini kaybedinceye kadar ağladı... [115].

115 Hacı Sami Efendi, Hazret-i Yûsuf: 150.

HÂLÂ YÛSUF MU?

Gam durağı bu cihanda, Hazret-i Ya'kub Yûsuf'undan ayrıydı. Şimdi Bünyâmin de elinden gitmişti. Derdi ve hüznü iki misli artmıştı. Hep Yûsuf'unu anıp duruyordu...

Çocukları ise babalarının bu hâline şaşmışlardı. Bu ihtiyar adam neler diyordu?

Ferman dinlemez bir gönlün mü elindeydi?

Nasıl olurdu da 40 yıl sonra hâlâ Yûsuf'un geleceğinden bahsedebilirdi?

Babalarının bu türlü çırpınışına hayret ve dehşetle baktılar ve dediler ki:

— "Hâlâ Yûsuf'u anıp duruyorsun, Allah'a yemin ederiz ki, sonunda kederinden eriyeceksin veya helâke düşenlerden olacaksın."[116].

Oğulları idrâk kapısının arkasına kilit vurmuşlardı. Can gözlerini açıp da babalarının hikmet yuvası yüzüne bakmıyorlardı. Onun kimden kime şekva ettiğini bilmiyorlardı. Bir Peygamberin bu derece fazla üzülmesine ve sabırsızlık göstermesine mânâ veremiyorlardı. Bir Peygamberin şânına bu gam ve hüzünü lâyık görmüyorlardı...

116 Yûsuf sûresi, âyet: 85

Halbuki Hazret-i Ya'kub hâlinden insanlara şekva etmiyordu. Bütün derdini, hüznünü, gamını, dökülüp saçılmasını Rabb-i Kerimine arz ediyordu. Hep O'nunlaydı. O elbette kendisine yüz tutanı mahrum etmeyecekti. 40 yıl geçmesine rağmen yine Yûsuf'dan bahsediyor ve O'na kavuşacağı günü bekliyordu.

Hak elçisi Hazret-i Ya'kub'un Yûsuf'a karşı bu parlak iştiyak ve hissiyatı üzerinde durmaya değer. Bu bâbda Bediüzzaman Said Nursî şöyle demektedir:

— **"Hazret-i Ya'kub (aleyhisselâm)un Yûsuf (aleyhisselâm) a karşı şedid ve parlak hissiyatı, muhabbet ve aşk değildir. Belki şefkattir. Çünkü şefkat, aşk ve muhabbetten çok keskin, parlak, ulvî, nezihtir ve makam-ı Nübüvvete lâyıktır...**

Hem şefkat hâlistir, mukabele istemiyor. Safi ve ivazsızdır. Hatta en adi mertebede olan hayvanatın yavrularına karşı fedakârâne ivazsız şefkatleri buna delildir. Halbuki aşk ücret ister. Ve mukabele talebeder. Aşkın ağlamaları, bir nevi taleptir, bir ücret istemektir.

Demek suver-i Kur'âniye'nin en parlağı olan Sûre-i Yûsuf'un en parlak nuru olan Hazret-i Ya'kub'un şefkati, ism-i Rahman ve Rahîm'i gösterir. Şefkat yolu, rahmet yolu olduğunu bildirir. Ve o elem-i şefkata (şefkatten gelen acılara) **deva olarak da:** "Fallâhü hayrım hâfızan ve hüve erhamürrahimîn" **dedirtir."** [117].

❁ ❁ ❁

Evet, Hazret-i Ya'kub ciğerinin zarını yakan dert ve elemini sadece Rabb-i Rahîmine arz ediyordu. Şiir diliyle söyleyecek olursak şöyle:

---

117 Mektûbat, 27. S. Nursî.

Düşmüşüm hasret-i nâre İlâhî,
Bilirim sendedir çâre İlâhî!.

Merfem-i lûtfunu eylerim talep,
Sîne pür, sîne pür, yâre İlâhî!..

Garibim, bîkesim, dünya çölünde,
Başladım bin türlü zâre İlâhî!.

Yürekte Yûsuf'un hicran oku var,
Can incim geçmedi kâre İlâhî!.

Merhamet kıl, acı bu ihtiyâre,
Gönül mülküm pare pare İlâhî!..

Elem ve gamının saçılıp taştığı günlerden birinde Hazret-i Ya'kub bir rüya gördü. Rüyasında Azrâil (aleyhisselâm) ile karşılaştı ve O'na sordu:

— Yûsuf'dan ne haber?

Azrail (aleyhisselâm):

— Ey Ya'kub dedi; Yûsuf hayattadır!.. [118]

Mısır'dan dönen oğulları O'na Melik'in evsafını da anlatmışlardı. O vakit Hazret-i Ya'kub kendini zor tuttu. İçinden ve kendi kendine:

— Bu, dedi, olsa olsa Yûsuf olur!..

Ve derhal oğullarına emir buyurdu ve dedi:

— "Ey oğullarım! Haydi gidin de Yûsuf'la kardeşinden iyice araştırarak haber edininiz. Allah'ın lütfundan ümidinizi kesmeyiniz; çünkü Allah'ın lütfundan ancak kâfirler topluluğu ümidini keser." [119]

118 Bilmen Tefsiri: 3/1599.

119 Yûsuf sûresi, âyet: 87.

Hazret-i Ya'kub bir Peygamber-i Zîşândı. Elbette Allah'a karşı îmân ve itimadı sonsuzdu. Bu sebeple evlâtlarını da o Yüce Yaratıcıya karşı îmân ve güvene sevkediyor, Allah'ın rahmetinden ümid kesmemelerini istiyordu. Onlara yapacak bir şey kalmıştı. Tekrar Mısır'ın yolunu tutmak...

Yine güzelce hazırlandılar ve Mısır istikâmetinde yola revan oldular. Uzun ve zahmetli bir yolculuktan sonra Mısır'a vardılar. Doğruca Hazret-i Yûsuf'un sarayının yolunu tuttular ve huzura alındılar. Şimdi üçüncü defa Hazret-i Yûsuf ile karşı karşıya bulunuyorlardı... Dediler ki:

— "Ey Aziz! Bize ve ailemize zaruret ve ihtiyaç çöktü; çok kıymetsiz bir sermaye ile de geldik. Yine bize tam ölçek zahire ver; ayrıca sadaka da ihsan et. Şüphe yok ki Allah, sadaka verenleri mükâfatlandırır." [120]

120 Yûsuf sûresi, âyet: 88.

TAŞIN DEDİKLERİ...

Hazret-i Yûsuf, o güzel efendi, o Sıddîk Nebî şimdi kardeşlerine tebessümle nazar ediyordu. Onlara hakikatin sadâsını öyle bir duyuracaktı ki, âlemde misli olmasın...

Bünyâmin'in yükünden çıkan taş önünde duruyordu. Rivayete göre Hazret-i Yûsuf taşa eliyle vurdu. Taştan bir ses, bir inilti duyuldu.

Hikmetler bilen Cenâb-ı Yûsuf kardeşlerine dedi ki:

— Hiç biliyor musunuz, bu taş ne diyor?

On kardeş hayretle gözlerini açtılar ve:

— Ey Hakkı bilen Aziz, dediler; taşın sesinden kim anlar ki?

Hazret-i Yûsuf o vakit dedi ki:

— Ben iyice biliyorum, o ne diyor. Fakat siz anlamazsınız. Diyor ki: Evvelce sizin bir kardeşiniz daha varmış, sizden güzelmiş. Adı da Yûsuf'muş; hem de sizden küçükmüş O. İyilikte topu çelmiş, kapmış...

Kardeşleri, Yûsuf (aleyhisselâm) un karşısında rüzgâr önünde sürüklenen bir yaprak gibi oldular. Hazret-i Yûsuf elini tekrar taşa vurdu da dedi ki:

— Ey Ya'kub oğulları! Taş diyor ki: Siz, hep bir olarak O'nu kuyuya atmışsınız; sonra da gömleğini kana bulayıp babasına götürmüşsünüz. Bu suretle Ya'kub'un gönlünü kanlara gark etmişsiniz!..

Bir kere daha vurdu; tas yine bir başka çeşit seslendi.

Yûsuf dedi ki:

— Ey Ya'kub oğulları! Diyor ki: Babanızı yakmış, yandırmışsınız; ay yüzlü Yûsuf'u da satmışsınız siz!.. Âlemleri yaratan Allah'tan utanın! Kardeşine böyle zulmü kim yapar?

Yûsuf'un kardeşleri, bu sözleri duyunca şaşırıp kaldılar. Ekmek almaya gelmişlerken eridiler, su kesildiler. Yûsuf'u kuyuya atmışlardı ama şimdi hepsi belâ kuyusunda çırpınıyorlardı...[121]

— "Yûsuf onlara dedi ki: "Siz, câhil kimselerken Yûsuf'a ve kardeşine ne yaptığınızı biliyor musunuz?"[122]

Bu hâl görülecek manzaraydı. On kardeşin can kuşu yüreklerinin içinde kanat çırpıyordu. Ne var ki, artık her şey meydana çıkmıştı. Çırpınmanın, âh etmenin, feryadın bir fâidesi olmayacaktı...

Babaları Ya'kub'da, kardeşleri Yûsuf'da ayrılığın derdiyle yıllardır kıvranıp durmuşlardı...

Vuslat kevserinden bir katrecik bile bulamamışlardı. Hasret vadisinde 40 yıl inlemek ne demekti...

Hani vaktiyle can gözü açıklardan biri, denize dalmıştı:

— Ey deniz, demişti, neden mavisin sen? Niçin yas elbisesine büründün? Sende hiçbir ateş yokken niçin kaynayıp duruyor, niçin köpürüp taşıyorsun?

Deniz demişti ki:

— Ey gönlü güzel kişi! Sevgilinin ayrılığından kıvranıp durmadayım!..

İhtiyar Ya'kub (aleyhisselâm) da denizler gibi kıvranıp durmaktaydı. Öyle bir cahillik etmişlerdi ki, taşların bile yüreğini sızlatırdı. Öne düşen başlarını yavaş yavaş kaldırıp Hazret-i Yûsuf'un yüzüne dikkatle baktılar. Huzurda olmasalardı belki de

121 Feridüddin-i Attar, Mantık Al-Tayr, 2/46.

122 Yûsuf sûresi, âyet: 89.

çığlık atacaklardı, yuvalarının içinde fır fır dönen gözlerle bakıyorlardı. Dillerinin üzerindeki düğüm de çözülmüştü:

— "A!.. Sen, sen, sahi Yûsuf musun?" dediler. O da: "Ben, dedi, Yûsuf'um. Bu da kardeşim. Allah bize (selâmet ve kerametle) **lutf etdi. Zira hakıykat şudur ki: Kim** (Allah'dan) **korkar,** (belâlara) **katlanırsa herhalde Allah iyi hareket edenlerin mükâfatını zayi' etmez."**[123].

Şimdi ciğerler pâreleyen ok Yûsuf'un kardeşlerinin ciğerine saplanıvermişti. Gerçekten karşılarındaki Aziz Yûsuf'du.

Kuruyan dudaklarını dilleriyle ıslatıp dediler ki:

— (Ey güneş yüzlü Yûsuf!) **"Allah'a yemin ederiz, doğrusu Allah seni bize üstün kılmıştır. Hakikaten biz** (sana yaptığımızdan ötürü)**suçlu idik."** [124].

Hazret-i Yûsuf, o zindan derdi çeken güzel Nebî, kardeşlerine rıfk ve merhametle nazar etti. Onlara kızmadı, azarlamadı, gönlünü yaprak yaprak açarak O'nların gönüllerini aldı ve şöyle dedi:

— "Bugün size ayıplama yok, Allah sizi bağışlasın, O, merhamet edenlerin en merhametlisidir."[125]

On kardeşin yüzü birden aydınlandı. Keremli Peygamber kardeşlerine merhamet ve şefkatle muamele ediyordu. Böyle bir yücelik ve atâ ancak O'na yakışırdı.

O da öyle yapıyordu...

Kardeşlerini suçlarından dolayı cezalandırmıyordu. Çektiği bütün çileleri unutmuştu. Bakalım babası da unutacak mıydı?..

— "Ey kardeşlerim, diyordu; sizi Allah bağışlasın, O'na sığının, O'nun yüce dergâhına baş koyun. Şüphe yok ki O, merhamet edenlerin en merhametlisidir!"

Şimdi Hazret-i Ya'kub'un bütün oğulları bir aradaydı. Uzun yılların yürek delen ızdırabı dinmişti. Büyük ve eritici hasret bit-

123 Yûsuf sûresi, âyet: 90.

124 Yûsuf sûresi, âyet: 91.

125 Yûsuf sûresi, âyet: 92.

mişti. Sadece Ken'an illerindeki babalarının yanan, kavrulan gönlünü ve ak düşen mübarek gözlerinin hâlini düşünüyorlardı...

O kerîm kardeş Hazret-i Yûsuf şefkat ve merhametle kardeşlerini yumak yumak sarmıştı...

Sarayda misafir ediliyorlardı... Kendilerine hürmet ve ihtimamın en güzeli gösteriliyordu... Ne var ki, onların vicdanı yine sızlıyordu. Çünkü Yûsuf (aleyhisselâm)'a yaptıkları akıllarına geliyordu. Terazisinde altın olan adam fakirlik korkusu çekmez. Onların terazisinde ise ancak vicdan azabının ağır vebali vardı.

Bir gün mübarek kardeşlerine bir adam gönderdiler:

— Ey cömert kardeş, ey güneş yüzlü Yûsuf, dediler; sen bizi sabah ve akşam sarayında ağırlıyor, yemeğe davet ediyorsun. Biz ise senin hakkında sâdır olan taksirimizden dolayı senden utanıyoruz!..

Âlemde güzellik topunu çelmiş olan Hazret-i Yûsuf'ağabeylerinin bu şekilde düşünüp, vicdanlarında sızı ve eziklik duymalarından son derece üzüldü. Onları rahata erdirmek ve endişeden kurtarmak için dedi ki:

— **Ey kardeşlerim... Ben her ne kadar Vezir bulunuyorsam da, Mısır ahalisi bana, beni ilk gördükleri zamanki gibi bakarlar ve kendi kendilerine** "Sübhânallah! Yirmi dirheme satın alınan bir köle ne makamlar elde etti, nerelere erişti" **derlerdi. Şimdi ise, and olsun ki, sizin sayenizde şeref kazandım. Mısırlıların nazarında yükseldim. Çünkü onlar sizin benim kardeşim olduğunuzu, benim de İbrahim** (aleyhisselâm) **in torunlarından bulunduğumu öğrendiler."** [126].

Ya'kub oğullarının yüzünü tatlı bir alev yalayıp geçti. Kederleri, gamları, eziklikleri bitti... Güneş yüzlü Hak Elçisi Yûsuf, onlara güneş gibi şefkat ediyordu. Böyle bir saadet, böyle bir kutlu an hayâllerinde bile göremezlerdi...

126 Çantay, 1/362, M. H. Yazır, 4/2.913.

— Ey Aziz kardeş, ey güneş yüzlü Yûsuf, dediler; sen asude zamanında kalbi kırıkların gönüllerini ele almadasın. Seninle boy ölçüşmek elbette kimsenin kârı değildir. Her hususta Allah seni bize üstün kılmıştır...

SON NEBİDEN MİSAL...,

Kâinatın Efendisi Mekke'nin fethi günü Kâbe kapısının halkasını tutarak şöyle dediler:

— "Allah'tan başka ilâh yoktur, ancak O vardır. O'nun şeriki de yoktur. Vâdinde durup kulunu muzaffer kıldı. Bütün orduları yalnız başına hezimete uğrattı. Ey Kureyş!.. Şimdi benim size nasıl muamelede bulunacağımı zannediyorsunuz?"

Bir zamanlar Müslümanlara Mekke'yi zindan eden, masum insanları yerlerde sürükleyen, Hazret-i Bilâl gibi irfan çiçeğine kan kusturan, tâ Medine önlerine gelip Uhud'da Hazret-i Hamza'nın ciğerini delen o insanlar dediler ki:

— Ey deniz huylu Peygamber! Sen şerefli bir kardeş, hem de şerefli bir kardeşin oğlusun. Senden ancak hayır umarız!..

Allah'ın Sevgilisi, topyekûn zaman ve mekânın Peygamberi buyurdular ki:

— Ben size kardeşim Yûsuf'un dediği gibi derim: Bugün size ayıplama ve başa kakma yoktur, gidiniz, hepiniz serbestsiniz! "

Ziya Paşa, Yûsuf (aleyhisselâm) ile kardeşlerinin hâlini beyan eden Kur'ân âyetinden ilham alarak şu mısraları söylemiştir:

Zâlimlere bir gün dedirir Hazret-i Mevlâ:
"Tallahi lekad âserekâllâhü aleynâ!" [127]

127 M. H. Yazır, IV/2914.

CENNET KOKULU GÖMLEK..

Ya'kub (aleyhisselâm) un oğulları şimdi bir çemenin nazlı kuşları gibi kaynamışlardı.

Acı ve ızdıraplar dinmiş bulunuyordu. Muhterem babalarının da kavrulan gönlüne vuslat kevseri sunmak gerekiyordu. Artık O'na güneş yüzlü Yûsuf'undan müjdeler götürmek lâzımdı...

— Ey Sıddîk kardeş, dediler; bizi safâ sarayında ağırladın. Şimdi babamıza dönmek vaktidir. Müsaade et de müjdelerle dönelim!..

Hazret-i Yûsuf'un mübarek dudaklarında tatlı bir tebessüm belirdi ve dedi:

— "Şimdi siz, benim şu gömleğimi götürün de babamın yüzüne bırakın; gözü görür hâle gelir. Bütün ailenizle toplanıp da bana gelin!" [128].

Yahuda yaralı bir keklik gibi çırpınarak ileri atıldı:

— Ey can lâlesi Yûsuf, dedi; gömleğini bana ver! Kanlı gömleği ben götürüp de babamı mahzun etmiştim. Şimdi de bunu yine ben götüreyim de ona bedel olarak ferahlandırayım!..

Ve gömleği aldı, Ken'an istikametinde yola düştü, yalınayak ve uçarcasına gidiyordu. Tabiî ki diğer kardeşleri de ardısıra...

---

128 Yûsuf sûresi, âyet: 93.

❁ ❁ ❁

Yûsuf (aleyhisselâm) un kardeşlerine verdiği bu gömlek, Cebrail'in cennetten getirdiği, ateşe atıldığı demde Hazret-i İbrahim'e verdiği gömlekti. İbrahim (aleyhisselâm) o gömleği giymişti... Ve üzerine de cennet kokusu sinmişti...

İbrahim (aleyhisselâm) o gömleği İshak'a, O da Ya'kub'a, O da Yûsuf'a giydirmişti. Boğazında nüsha gibi gümüşten bir muhafaza içinde duruyordu. Herhangi bir derde mübtelâ olan kimse boynuna asarak Allah'ın izniyle devâ buluyordu...

YÛSUF'UN KOKUSUNU DUYUYORUM...

Mısır'dan ayrılan kafile Ken'an diyarına doğru süratle yol alıyordu. Mısır dışına çıktıkları sıradaydı. Ken'an diyarında bir başka hâdiseler oluyordu...

Hazret-i Ya'kub'un mübarek yüzünde tebessümler belirmiş, îmân yuvası yüzü nokta nokta pırıldayan elmaslarla dolmuştu. Hazret-i Ya'kub aniden kalkmış Mısır cihetine yönelerek derin derin nefesler almaya başlamıştı. O'nun bu hâlini görenler hayret ediyorlardı.

Bu ihtiyara ne olmuştu? Birden nasıl bu derece çevikleşmişti?..

Hazret-i Ya'kub bir müddet havayı kokladıktan sonra, oluklardan boşanan sular gibi çağladı ve dedi:

— "Bana bunak demezseniz inanın ki şimdi Yûsuf'un kokusunu duyuyorum!" [129].

Herkesi dehşetin sardığı bir an...

Mısır nere, Ken'an diyarı nere? 40 yıl sonra Yûsuf'un kokusunu duymak. Bu olacak bir şey miydi?..

Dediler ki:

— "Allah'a yemin ederiz ki, sen hâlâ eski şaşkınlığında bulunuyorsun!" [130].

---

129 Yûsuf sûresi, âyet: 94.

130 Yûsuf sûresi, âyet: 95.

Fakat, asıl şaşkın onlardı. Karşılarındaki ihtiyarın bir Peygamber olduğunu unutuyorlardı. O'nun kafa gözü belki görmezdi, ama can gözünde İlâhî hikmetin sürmesi vardı. Ve Yüce Allah Yûsuf'un gömleğinin kokusunu bir mucize olarak Ya'kub'a ulaştırmıştı...

Bir zamanlar Nebiler İmamı da Veysel Karani hakkında şöyle buyurmuştu:

— Muhakkak ki ben Rahmân'ın nefesini
Yemen taraflarından duyuyorum![131]

❁❁❁

Birisi o çocuğunu kaybeden Ya'kub'a sordu:

— Ey parlak cevherli akıllı ihtiyar! Mısır'dan Yûsuf'un gömleğinin kokusunu aldın. Ken'an kuyusunda iken O'nu niçin görmedin?

O can lâlesinden uzak Ya'kub şöyle cevap verdi:

— Bizim ahvalimiz sıçrayan şimşeğe benzer. Bir an görünür, bir an gözden kaybolur...[132].

Merhum Hamdi Yazır, bu koku hâdisesini güzel bir şekilde izah etmektedir:

— "Âyetin ifâdesinden zahir olan; bu kokunun rüzgâr içinde duyulması ve gömleği getiren müjde kafilesinin Mısır'dan ayrıldığı anda, oradan bir lâhzada gelmiş olmasıdır. Bu ise yaradılışta Allah'ın irâdesi ile, kokunun dahi havadan telsizle şimşek gibi nakledilmesi hâdisesinin vukuunu ve buna ait gizli bir kanunun varlığını ihtar eder. Bu hâdise her ne kadar bir mûcize ise de, çalışılmak şartıyla o gizli kanun bulunarak biz insanlar için de koku ve ona benzer eşyayı nakletmek mümkündür." [133].

131 İhya, İmam-ı Gazâlî...

132 Şeyh Sadî, Gülistan.

133 M. H. Yazır, IV/2920.

HAZRET-İ YA'KUB'UN GÖZLERİ AÇILIYOR...

Allah Elçisi Hazret-i Ya'kub, can Yûsuf'unun kokusunu çok uzaklardan hissetmiş ve duymuştu. Ne var ki, etrafındakilerde o hassa, o gönül, o ince idrak, o irfan yoktu...

Hazret-i Ya'kub çırpınan gönülle:

— Yûsuf'um, Yûsuf'um!..

Dedikçe O'nu eski şaşkınlığında bulunmakla itham etmişlerdi. Fakat asıl şaşkının kim olduğu pek yakında anlaşılacaktı...

Hazret-i Ya'kub, ihtiyar yaşına rağmen şimdi güvercin kuşları kadar hafif ve çevikti. Âdeta gönül denizi okyanuslara dönmüştü. O gönülden elmas renkli inciler saçıyordu...

Hak Elçisi güneş yüzlü Yûsuf'un kokusu, yine Hak Elçisi Ya'kub'u çevre çevre sarmıştı...

İşte bu sırada uzaklardan bir adam koşa koşa, nefes nefese gelmedeydi. Herkes dikkat kesilmişti...

Gelen kişi de elini havaya kaldırıyor:

— Yûsuf, müjde, Yûsuf!., diye bağırıyordu.

Nihayet gelenin kim olduğunu Hazret-i Ya'kub'un yanındakiler de anladılar ve çığlığı bastılar:

— Yahuda, evet, Yahuda geliyor!..

Bir zamanlar babasına Hazret-i Yûsuf'un kanlı gömleğini getiren bu adam, şimdi de müjdelerle geliyordu. Yine gömlek getiriyordu. Ne var ki, bu defa şifâlar sunan bir gömlek taşıyordu.

Yahuda yalınayak, yüzü kan ter içinde babasının önüne kadar geldi:

— Ey babam, dedi; sevin ki, Yûsuf'un hayatta!.. Sana da şu gömleği gönderdi. Yüzüne gözüne sürmeni istedi...

Hazret-i Ya'kub'un mübarek yüzünde görülmemiş bir ışık parladı. Yûsuf'un gömleğini aldı, kokladı, kokladı, yüzüne, gözüne sürdü... İki damla sıcak yaş sakalına doğru süzüldü...

Gözleri birden açıldı, eski hâlinden de güzel görüyordu...

Gönlü sürür ve neş'eyle doldu... Rabb-i Kerimine şükretti, hamd ü senalarda bulundu...

— Ey kara günde beni ümitsiz etmeyen Rabbim, dedi; sana sayısız hamd olsun!..

Az sonra muazzam ve muhteşem yüklerle kafile de geldi. Herkes sevinç ve saadetinden uçacak gibi oldu.

Şimdi Hazret-i Ya'kub konuşuyordu ve şöyle diyordu:

— "Ben size, Allah katından vahy ile, sizin bilmeyeceklerinizi bilirim demedim mi?"[134].

Oğullarına karşı da yine bir kırgınlığı yoktu. Onları yaptıklarından dolayı azarlamadı. Şimdi gam devri geçmiş, neşe çağı başlamıştı... Ne var ki, oğulları vicdan azabı duyuyorlardı. Babalarına ve kardeşleri Yûsuf'a çok çektirmişlerdi. Artık tevbe zamanıydı... Çırpınan alevler gibi dalgalanan gönüllerle babalarına hitap ettiler:

— "Ey babamız! Günâhlarımız için bize mağrifet dile, doğrusu biz günâh işlemiştik."[135].

Ya'kub (aleyhisselâm) un oğulları samimî olarak artık günâhlarını itiraf ediyorlar ve bağışlanmalarını diliyorlardı. Hazret-i Ya'kub kendisine taallûk eden hakkını helâl etti... Fakat geride bir de Yûsuf vardı. Yûsuf da bunlar eliyle belâ çemberi-

134 Yûsuf sûresi, âyet: 96.

135 Yûsuf sûresi, âyet: 97.

nin içine düşmüştü. Hazret-i Ya'kub hemen duâ etmedi de şöyle dedi:

— **"Sizin için yakında Rabbimden mağfiret dileyeceğim; çünkü O, Gafûr'dur, Rahîm'dir."** [136].

"Deniliyor ki: Ya'kub (aleyhisselâm) un derhal istiğfarda bulunmayıp da yakında istiğfarda bulunacağım demesi, o istiğfarı seher vaktine veya Cuma gecesine tehir edeceğinden dolayı idi. Çünkü o vakit, duaların bir icabet (kabul edilme) zamanıdır." [137].

"Hazret-i Ya'kub belki de bununla, onların Hazret-i Yûsuf'la karşılıklı helâllaşmasını veya Hazret-i Yûsuf'un kardeşlerini affettiğini açıkça söylemesini bekliyordu. Çünkü mazlumun affı, Allah'ın mağrifetinin ilk şartıdır."[138].

Günâhını bilmek ve tevbe etmek ne güzel...

Tevbe, günâh kirinin bir temizlik kurnası,
Bu çeşmeye gel de sil, gönül aynandan pası!..

❁ ❁ ❁

136 Yûsuf sûresi, âyet: 98.

137 Bilmen, 3/1607.

138 M. Vehbi, 7/2584.

VUSLAT...

Yakıyor can incimi bir nefes durmayarak.
Ey sevincin aynası, bu ne bitmez iştiyak?..

Sevinç aynası Cenâb-ı Yûsuf mübarek babasını Mısır'a davet etti.

Bu davet üzerine Hazret-i Ya'kub hanedanı Ken'an'dan Mısır istikâmetinde harekete geçti...

Kafilede 72 erkek ve kadın vardı.

Çöllere doğru bir su gibi akıp gidiyorlardı.

Hazret-i Ya'kub kanatlı bir kuş misali Mısır diyarına uçuyordu. Gözü, gönlü aydınlandı. Yüzünde nokta nokta elmaslar oynuyordu...

40 yıldır hasret kaldığı Yûsuf'una kavuşacaktı. Bu kolay bir şey değildi ki...

Hazret-i Yûsuf'da bir başka heyecan içindeydi...

Muhterem babasının Ken'an diyarından Mısır istikâmetinde harekete geçtiğini öğrenmişti. O'nu karşılamak için çırpınıyordu. Hükümdara da haber verildi.

Hükümdar Reyyan bin Velid de heyecanlı idi. O da Hazret-i Ya'kub'u istikbal için dört bin kişilik askerin başında sahraya çıktı. Sayısız ve rengârenk bayraklar dalgalanıyordu...

Hazret-i Ya'kub'un geçeceği yol altın başaklı lâle bahçelerini andırıyordu... Çünkü bütün halk yollara dökülmüştü... Herkes en güzel, en yeni elbisesini giymişti... Bir renk cümbüşü vardı ki, gönüllere heyecan veriyordu.

Askerler saf saf dizildiler...

Şimdi şehrin dışı cıvıl cıvıl insan kaynıyordu...

Hazret-i Yûsuf, o güneş yüzlü Nebi, heyecanından yerinde duramaz olmuştu. Bütün gözler ufuklardaydı. İşte Hazret-i Ya'kub'un kafilesi uzaktan görünmüştü. Ya'kub (aleyhisselâm) süslenmiş devesinin üzerindeydi, evlâtları da arkasından bir ırmak gibi aka aka geliyordu...

Kafile iyice yaklaştı...

Heyecan da son haddini buldu...

O dem Cebrail (aleyhisselâm) geldi. Hazret-i Ya'kub'a:

— Ey Ya'kub, dedi; gözlerini kaldır da semâya bak!.. Nice zamandır sizin hüznünüzle hüzünlü melekler sizin sürûrunuzla sürûrlanmak için sizi seyre çıkmışlardır...

Hazret-i Ya'kub:

— Ey Allah'ın vahyini hâmil Cibril, dedi; oğlum Yûsuf nerede bana O'nu göster!..

Cebrail ileriyi işaret etti:

— İşte üzerinde gölgelik bulunan karşıdaki adam!..

Ya'kub (aleyhisselâm) gözlerini o tarafa dikti. Ne var ki, daha fazla bakamadı. Güneş yüzlü Yûsuf'u görür görmez şimşek şimşek titredi. Heyecan fırtınası bütün vücudunu bir alev gibi sarmıştı. Artık devenin üzerinde duramıyordu, kendini yanı başında yürüyen Yahuda'nın üzerine attı. O'na tutunarak Yûsuf'a doğru koşmaya başladı...

Cebrail (aleyhisselâm), bu defa Hazret-i Yûsuf'un katında Ona:

— Ey Yûsuf, dedi; bak baban seni görünce bineği üzerinde duramayarak kendisini yere attı, sen de O'na hürmeten in...

Hazret-i Yûsuf bineğinden indi...

Koşar adım ileri atıldı... Hazret-i Ya'kub kollarını açmıştı, bütün gökleri kucaklamak ister gibi bir hâli vardı. Karşılaştıkları vakit Hazret-i Ya'kub okyanuslar misâli çağladı:

— Selâm sana ey hüzünleri gideren, oğul!..

Yûsuf (aleyhisselâm) babasının selâmını aldı ve kendisini O'nun kucağına attı...

İki Hak elçisi baba oğul, birbirlerinin boynuna sarılıp kucaklaştılar. Gözleri **Hızır'ın** hayat çeşmesi gibi sevinç yaşları akıtıyordu. Bu manzara gökteki melekleri de ağlattı...

Hazret-i Yûsuf'un hikmet yuvası güzel yüzü güneş güneş pırıldıyordu. Yüzünü Rabb-i Kerîmine tuttu. Kendisine bu günleri gösterdiği için hamd ve senada bulundu.

Sonra babasına dönüp dedi ki:

— Babacığım!.. Benim hasretimden gözlerini kaybedesiye ağladın. Yüce Allah'ın bizi kıyamette yine bir araya getireceğini bilmiyormuydun?

Hazret-i Ya'kub:

— Âh, dedi, biliyorum ey Yûsuf'um!.. Ne var ki, senin dinine bir zarar getirirler de aramız açılır, kıyamette de beraber olamayız diye korkmuştum, Allah'tan, bizi îmânımızda sabit kılmasını istiyoruz!... [139].

Hazret-i Yûsuf, yüreği yaralı babasına şefkatle baktı:

— Ey benim için cennet mumu olan baba, dedi; sevin ki, Allah bize lütfetti, zindandan saraylara getirdi...

İnsanlara, bahşişin en azı cihan mülkü olan Allah, kulu ve Peygamberi Hazret-i Yûsuf'a da Mısır sultanlığını ihsan buyurmuştu...

---

139 Rûhu'l-Beyân, 2/208.

Hazret-i Yûsuf şimdi kardeşlerini, anne ve babasını saraylarda ağırlayacaktı...

Nitekim öyle de oldu...

Ken'an illerinden gelen kafile bir müddet istirahattan sonra Mısır'a girdi...

Mısır'ın üzerine yeni bir nübüvvet nuru daha doğmuştu. Bu da Hazret-i Ya'kub'du...

Mısır için ne büyük bir şeref ve ihsandı...

İki peygamberin bir anda ve bir mekânda bulunması...

Hazret-i Yûsuf şimdi billur sarayında babasını ve kardeşlerini ağırlıyordu...

O kadar, o kadar ki, babasını ve annesini tahtının üzerine çıkarıp oturttu...[140].

Anne, baba ve bütün kardeşleri bir heyecan şimşeği sarıverdi. Hepsi birden Cenâb-ı Yûsuf'un önünde yerlere kapandılar...

Bu hâl, Hazret-i Yûsuf'a hürmetlerini belirtmek üzere yapılan bir secdeydi. Bir tevazu eseriydi. Böyle bir secde ibâdet tarikiyle yapılan bir secde olmayıp bazı zâtlara karşı tehiyye ve tazim tarikiyle yapılan hürmetkârane bir vaziyetten ibaretti [141].

Bu manzara Hazret-i Yûsuf'un hayâlinden zaman şeridini şimşek gibi geçirdi. Tâ yıllar öncesini hatırladı, çocukluk çağında gördüğü rüya gözünün önünde billur pırıltılar hâlinde dalgalandı. ..

Bütün kalbi şükür ve hamd ile doldu...

Bütün varlığıyle gönlünü Yüce Rabbine yaprak yaprak açtı. O'nun lûtfuyla ne büyük nimetler elde etmişti...

Bir tahdis-i nimet olarak dedi ki:

---

140 Annesi daha evvelce ölmüştü. Tahta oturttuğu kadın teyzesiydi ve o anda babasının zevcesi idi.

141 Bilmen Tefsiri, 3/1610.

— "Ey babacığım! İşte bu, önceden gördüğüm rüyanın tâbiridir. Doğrusu Rabbim onu tahakkuk ettirdi, hakikaten bana ihsan buyurdu. Çünkü beni zindandan çıkardı, şeytan benimle kardeşlerimin arasını bozduktan sonra, sizi, çölden (bana) **getirdi. Muhakkak ki Rabbim, dilediğinde lütfedicidir; çünkü O Alimdir, Hakimdir."**[142]

O güzellik timsâli Cenâb-ı Yûsuf, burada Nebîlik şanına yakışır bir şekilde hareket ediyordu. Allah'ın kendisine bahşettiği nimetleri bir lisan-ı şükran ile yâd ederken kardeşlerini mahcup etmeme yolunu tercih etmişti. Burada babasının huzurunda ve kardeşlerinin önünde kuyuya atılışını dile getirmemişti...

Aynı ince idraki zindandan çıkarılmak istendiğinde de göstermiş bulunuyordu. O zaman da:

— "Efendine dön de o ellerini kesen kadınların derdi ne idi?" demiş ve Züleyhâ'nın ismini zikretmemişti.

Ey ince idrak sahipleri!.. Düşününüz bir kere ki, 40 sene babadan ayrı kalmıştı bu Nebi... 12 sene de zindan derdi çekmişti... Bütün bunları bir anda bağışlamış, kardeşlerine karşı afüvkârlıkta bulunmuştu...

Ey insan, sen cânına âşıksın... Fakat Allah'ın has kullarında ve nebilerinde o hal yok...

İbret al da, kardeşlerinin gönlünü kırma...

Müslümana faydalı olamıyorsan, bari zarar verme...

Âh ne desem ki?

Öyle bir dünya ki bu, zakkumdan daha acı,
Âdem'in evlâtları birbirinden davacı!..

142 Yûsuf sûresi, âyet: 100.

EY YÛSUF'UM...

Hazret-i Yûsuf mübarek babasını şimdi sarayında ağırlıyordu. 40 yıllık hasret giderilmişti. Tatlı ve hoş sohbetler ediyorlardı...

Bir gün babasının elinden tuttu O'nu evrak hazinelerinin, silâh depolarının ve elbiselerin bulunduğu yere götürdü...

Devlet işlerinde evrak dosyası kullanan ilk insan da Hazret-i Yûsuf'tu...

Hazret-i Ya'kub'un yüzünde görülmemiş bir ışık pırıldadı. Gözlerini Yûsuf'un kara kara gözlerine dikip:

— Ey gözümün nuru, gönlümün ışığı Yûsuf'um, dedi; ağlamadan beni bitirdin... Öyle ki, canıma bir âlem dolusu ateş saldın... Sanki beni bir gün bile görmemişsin!.. Neden bana bir mektupçuk olsun göndermedin? Halbuki elinin altında bu kadar evrak var...

Hazret-i Yûsuf, o âlem incisi Nebî, hizmetçiye, "Koş dedi, o mektupları getir bana!.."

Hizmetçi yayından fırlamış ok gibi gitti ve bir tomar mektup getirdi. Hepsi de aynıydı. Hepsinin başında yalnız **"Bismillah"** yazılmıştı. Öbür tarafları kar gibi bembeyazdı...

Hazret-i Yûsuf onları gösterip dedi ki:

— Ey benim için Cennet mumu olan baba!.. Bütün bunları sana yazdım ben. Hâlimden, selâmette ve afiyette olduğumdan

bahsedip ahvâlimi anlattım. Ne var ki, ben istiyordum da Allah istemiyordu...

Cebrail, Allah'ın selâmıyla gelir:

— Ey Yûsuf, derdi; sakın o ihtiyara mektup gönderme...

İştiyakım vardı, sana hasrettim, ben isterdim de Rabbim istemiyordu. O iş artık benim işim değildi... İstersen Cibril'den sor...

Hazret-i Ya'kub bunun hikmetini Cebrail'den sordu:

— Ey Cebrail! Yûsuf'un mektuplarına neden mâni olundu?

Göklerin sultan meleği Rabbin fermanını bildirdi:

— O'nu kurdun yemesinden korkarım dedin de Rabbinden gaflet ettin; Bu sözündür ki, sana ciğer yâre si oldu...

Ey Ya'kub!.. Sen oğul sevgisine düşersen gönlün bir hayli derde düşer, çok ciğer kanı yutarsın... Sana Yûsuf gibi güzel bir oğul verilir ama, sen de işte ömrünce gam çekersin...

BİR ARADA GEÇEN YILLAR...

Hazret-i Ya'kub gamdan âzâde olmuştu. Yûsuf'uyla beraberdi. Yûsuf'un köşküne indiğinde Yûsuf'un iki oğlu ve kızı Ya'kub (aleyhisselâm) un etrafında toplandılar...

Hazret-i Ya'kub onları çiçek koklar gibi kokladı, öptü, sevdi, kucakladı, saçlarını tel tel okşadı...

O güzel yavrular da mübarek dedelerinin ellerini öptüler...

Ceylân bakışlı ve güzel yaradılışlı Züleyhâ şimdi yaralı keklikler gibi çırpınıyordu. Sevinç ve sürür içindeydi. Hazret-i Ya'kub'u kendi sevinç evine davet etti. Fakat Hazret-i Ya'kub bu ziynete, bu ihtişama, bu billur saraya nasıl alışabilirdi... O bir Peygamberdi. Dünya ziynetinden ve süsünden uzaktı. Onun gönlü ve gözü aydındı. O hep Rabbiyle başbaşaydı:

— Ey yavrularım, dedi; bana hasır otu ve kamıştan bir çardak yapınız! Benim dünya sarayım böyle olsun. Tıpkı Ken'an'daki çardağım gibi olmalı...

O'na gönlünün arzusunca kamıştan bir çardak yaptılar. Hazret-i Ya'kub şimdi ömür nefeslerinin incilerini bu çardakta topluyordu... Yûsuf'unun gün yüzüne bakarak, torunlarının saçlarını okşayarak nice yılları arkada bıraktı...

Zaman ırmağı bir nefes durmadan akıyordu... Ömür nefesleri de günden güne bitiyordu...

Elbette ömür güneşi ecel kuyusuna akacaktı... Yûsuf ile birlikte tam 24 sene geçirmişti. Ayrılığın, hicranın, firkatin acıları dinmişti. Ne var ki dünyada hiçbir saadet sebebi değildi. Ebedî saltanat sadece Yüce Allah'ındı...

Aşk da, şevk de, sevgi de hep Ona olmalıydı...

Evet:

Varsa eğer gönlünde Hak aşkına susamak,

Vuslata ermek için ölüm ona basamak!..

YA'KUB ALEYHİSSELÂMIN VEFÂTI

Hazret-i Ya'kub'un çileler dolu günleri gerilerde kalmıştı. Yûsuf'un hasretiyle ciğerleri deldiği hicran demleri de son bulmuştu. Şimdi hem güzellik timsâli Yûsuf'una kavuşmuş, hem de bütün aile efradını çevresine toplamıştı...

Bahtında öyle bir güneş doğmuştu ki, âlemde misli bulunmaz... Bütün bunlar, bütün bu devlet O'na ihsan edilmişti... Rabb-i Kerimini yâd ederek ömrünü tüketiyordu...

Ömürler ne kadar saâdetli, ne kadar uzun da olsa, fâni idi. Sonunda ölüm vardı. Kader kalemi ile hayat defterine:

— **"Her can ölümü tadıcıdır!"**

Levhası yazılmıştı... Şüphesiz bir peygamber olmasına rağmen Hazret-i Ya'kub da ölecekti...

Hiç kimseye elbette bu dünya baki değil. Makamlar, saltanatlar, gördün ya baki değil. Nice başlar öğütür o ölüm değirmeni, Ömür atım kaç yıl, sürdün ya baki değil!

İşte ölümün habercisi olan Azrail (aleyhisselâm), Rahmâ'na davet için Ya'kub'un huzurundaydı... Hazret-i Ya'kub şimdi dünya hayatının son dakikalarını yaşıyordu. Azrail (aleyhisselâm):

— Ey Ya'kub, demişti, hazır ol, yolculuk var!..

O zaten Rabbine kavuşmaya can atıyordu. Bu son anda bütün evlâtlarını başına topladı. Gözlerini üzerlerine dikip baktı ve dedi:

— '(Yavrularım!) **Benim ölümümden sonra siz kime ve neye ibâdet edeceksiniz?"**

Hazret-i Ya'kub son ânında onlardan tevhîd dini üzere olacaklarına dâir misak almak istiyordu... Evlâtları muhterem babalarına dediler ki:

—"(Ey babamız!) **Senin ilâhına, ataların İbrahim'in, İsmail'in ve İshak'ın Allah'ı olan tek ilâha ibâdet ederiz ve biz, o Allah'a boyun eğen müslimleriz."** [143].

Hazret-i Ya'kub şimdi daha mutlu idi... Hem peygamberliğinin başında, hem de son nefesinde evlâtlarından söz almıştı...

Dudaklarında tatlı bir tebessüm belirdi ve Yüce Allah'ın ismini zikrede zikrede son uykusuna daldı...

Hak Elçisi Ya'kub (aleyhisselâm) ölünce, babası Hazret-i İshak'ın yanına defnedilmesini vasiyet etmişti. Vasiyeti gereğince, bizzat Hazret-i Yûsuf, babasını, dedesi İshak'ın Şam civarındaki kabrinin yanına defnetti... O demde Hazret-i Ya'kub 147 yaşında idi...

Yüce Allah bizleri o büyük peygamberlerin şefâatına nail buyursun!..

Şu fâni dünyanın yeşilliklerine aldanmayalım ki, can kandilimizi ecel rüzgârı söndürecektir. ..

Evet:

Ten kafesinden uçar, emânet kuş, can bende.
Biter bu çırpınışlar, biter heyecan bende.
Can bahşeden yâr ile başlar da vuslat ânım,
Kalmaz, ey sevgililer, ne dert, ne hicran bende!

143 Bakara sûresi, âyet: 133.

YILLAR NASIL GEÇTİ?..

Azîz ve Celîl olan Allah, sabrının mükâfatı olarak kulu ve Peygamberi Yûsuf (aleyhisselâm) u Mısır tahtına sultan yapmıştı.

Hazret-i Yûsuf, akrep kıskacına denk zehirli felâketlerden, musibetlerden, aklı, idraki dondurucu hayat fırtınalarından geçirilmişti...

Masum bir çocuk iken kardeşleri eliyle kuyuya atılmış, sonra az bir bahaya köle diye satılmıştı.

Sonra Züleyhâ'nın gadrine uğramış zindanları boylamıştı.

Düşününüz ki, küçük bir çocuk metrelerce derinlikte ve kapkaranlık bir kuyunun içinde... Üstelik çıkıp kurtulamasın diye tutunacağı ip de kesilmişti...

O, Allah'ın has bir kuluydu. Rabbi, O'nu kuyuda da yalnız bırakmadı.

Kuyudan kurtuldum diye sevinemedi bile... Bu defa da sarayın sıkıcı ve öldürücü havasını teneffüs edecekti...

Züleyhâ bir kaplan gibi pençesini O'na takmıştı... Ya Züleyhâ'nın dediğini yapacak, ya da taşlarından rutubet damlayan zindana gidecekti. O da zindanı tercih etti...

Tam 12 sene zindan hayatı...

Eğer ona da hayat denilirse... Anneden, babadan ayrı, kardeşten uzak... Gündüzü olmayan geceler gibi... Ne var ki, şim-

di bunların hepsi geride kalmıştı... Şimdi o Mısır sultanı idi... Bütün Mısır hükmü altındaydı, hâkimiyet yüzüğü elindeydi. Her ne arzu etse ona mâlik olabilecek kudretteydi...

Peder-i âlisinin vefatından sonra senelerce Mısır tahtında saltanat sürmüştü... Yüksek bir idare ile bütün insanların gönlünü kazanmıştı. Herkese şefkat ve merhametle muamele ediyordu... Hatta kendisine düşman olanlara bile şefkatle bakıyordu...

Nasıl mı?

Şöyle:

Mısır'da büyük bir devlet adamı daha vardı... Hazret-i Yûsuf zindandan çıkarılıp Azizlik makamına oturunca, bu adam Onu kıskanmaya başladı. Fena halde kıskanıyordu...

Üstelik Yûsuf (aleyhisselâm) un Peygamber olduğuna da inanmıyordu. Puta tapan biri idi...

Hasudun gözü çıksın!.. O hiçbir şeyi başkasında görmeye tahammül edemez. Bu adam da, Hazret-i Yûsuf'ta pırıldayan nimetleri çekemiyordu. Ve Allah'ın Peygamberinin aleyhinde konuşuyordu...

Nihayet bir gün beklediği ân geldi...

Kan yuvası gözlerinde çılgın bir ışık pırıldadı. Herkesin içinde Hazret-i Yûsuf'u küçük düşürmek istiyordu...

Yayından fırlamış bir ok gibi ileri atıldı.

— Ey Yûsuf, dedi; bu insanları Allah'ın Peygamberi olduğunuzu söyleyerek kandırıyorsunuz. Mısır hükümetinde vezir olduğunuz halde bu milletin dinini inkâr ediyorsunuz. O halde bu dâvanızı ispat etmenin zamanı geldi...

Herkes şaşkın nazarlarla Hazret-i Yûsuf'a bakıyordu. Hazret-i Yûsuf gayet tatlı ve yumuşak bir sesle

— Siz, dedi; benden ne yapmamı istiyorsunuz?

Yeni bir heyecan fırtınası herkesi sarmıştı. Yine yuvalarının içinde fır fır dönen gözlerle bakınıp duruyorlardı...

Haran bin Sâman şöyle dedi:

— Ben, beni bileli bu ağaçlar yaprak açarlar. Bu yapraklar güz mevsiminde dökülürler. Sonra bahar gelir, yine açılırlar...

— Evet!.. Onların vazifesi o. Fakat onlar da kendiliğinden açılıp dökülmezler...

— Ya neden, açılır dökülürler?

— Rabbimin kudretiyle!..

— O halde senin Rabbin Mısır ilâhlarından kuvvetli ise söyle O'na bu yaprakları ipekli kumaşlar hâline getirsin!..

— Gökleri ve arzı hikmet üzere yaratan Allah, bunu yapmaya da kaadirdir!..

— Peki, yapsın da görelim!..

O sıddîk Nebî, o güneş yüzlü Yûsuf (aleyhisselâm) derhal ellerini ulvîlik âlemlerine kaldırdı... Gönlünü yaprak yaprak açarak Rabbine duâ etti:

— **"Allah'ım! Babam Ya'kub, dedem İshak ve atam İbrahim'in yüzü suyu hürmetine sana niyaz ediyorum. Beni mahcup** (ve mahzun) **etme, kudretini göster. Çünkü senin gücün her şeye yeter!"**

Hazret-i Yûsuf henüz ellerini indiriyordu ki, ağaçtaki yaprakların tamamı gözleri kamaştıracak şekilde ipekli ve çeşitli kumaşlar hâline geliverdi... Bakanların akıl ve idrâki dondu... Hele Haran İbn-i Sâman... Yıldırım çarpmış gibi baştan ayağa titredi, vücudunu yakıp geçen bir heyecan dalgasıyle ileri atıldı:

— Ey doğru sözlü Yûsuf, dedi; inandım ki, sen Allah'ın Peygamberisin. Bundan böyle senin dininde olacağım...

Ve oracıkta Müslümanlığa can attı. Hayatı boyunca da bir nefes olsun Tevhîd dininden ve Hazret-i Yûsuf'un yolundan ayrılmadı.

İşte Hazret-i Yûsuf, güzel ahlâkı, sabır ve hoşgörüsü, tatlı ve yumuşak davranışı ile bir insanı daha kazanmıştı. O perişan gö-

nülleri böyle fethediyor, kara vicdanlara îmân cevheri saçıyordu...

Elbet O'nun terazisinde altın vardı. O Nübüvvetle şereflenmişti, Yüce Allah O'na çok ikramlarda bulunmuştu.

Onu gören Mısır sultanı canla başla Ona bağlanmış ve şöyle demişti:

— Ey ilim ve irfan bahçelerinin servi, ey değeri yüksek Zât!.. Bundan sonra bütün Mısır mülkü senindir. Hâkimiyet yüzüğünü ve saltanat tacını sana veriyorum!

O aydınlığın meş'alesi Cenâb-ı Yûsuf, çileli devrinde sabr etmişti. Çünkü sabır aydınlığın anahtarıydı, Şimdi sabrının meyvelerini yiyordu...

Sürür ve ferahlık anlarında da şükür ve hamd etmekteydi. Bir nefes Rabbinin zikrinden uzak kalmıyordu... Saraylar, köşkler, hazineler, pırlanta ve cevherler elinde olduğu halde üç günde bir yemek yiyordu. O da arpa ekmeğinden ibaretti. Kendi karnımı doyurursam Allah'ın kullarını unuturum diye titriyordu...

Sair âzâları bir işle meşgul iken, kalbi daima Rabbi ile idi. Dili O'nun zikriyle ıslaktı...

Âdeta bir Kâbe mumuydu... Âdeta şöyle inliyordu:

Sen ruhuma bir inci sükûnu ver Allah'ım,

Bu çemende her lâhza gönlüm titrer Allah'ım!..

Zikirden ve şükürden uzak günler insan için hicran demleridir. Cihan mabedi zikir nağmeleriyle inlemekte iken insana Allah'tan gâfil olmak yaraşır mı?

Rahmet Peygamber buyurmuşlardır ki:

— "Derece itibariyle insanların en büyüğü, Allah'ı zikredenlerdir."

Allah'ın o pak ve tertemiz Peygamberi Hazret-i Yûsuf'da sultanlık tahtında oturmasına rağmen kul olduğunu unutmuyor ve her lâhza Rabb-i Kerimi'nin zikriyle can cevherini pırıldatıyordu... Zaten o bir hakikat cevheriydi.

Cihan denilen bu varlık sadefinde o gün Hazret-i Yûsuf'dan daha mes'ûd, daha bahtiyar kimse yoktu...

Yûsuf (aleyhisselâm), içi inciler dolu denizlere mâlikti. Hâkimiyet yüzüğü elindeydi...

Bünyâmin, yıllar yılı hasretiyle yandığı o güzel kardeş yanındaydı. Bütün yakınları etrafında halka halka olmuştu... Züleyhâ gibi bir inci Sultan ile hayatını birleştirmişti...

Kendisi güzellikte nasıl güneşlere emsal ise, Züleyhâ'da güzellikte öyleydi.

O kadar, o kadar ki, eski mecâzî aşkı, şimdi hakikî aşka, İlâhî muhabbete intikal etmişti. Sanki Cennet hurilerine benziyordu. Gönlünde aşinalık sabahı pırıldamıştı. Ay parçası, bulutlar arasından nasıl gülümserse Züleyhâ'da öyle gülümsüyordu...

O'nun güzelliğini ve Allah'a bağlılığını anlatacak kelime bile bulunamazdı...

Bir güzeldi ki, âdeta cennet mumu, cennet ışığıydı...

Ten kafesi içindeki can kuşu ilâhî aşk ile çırpınıyordu. Artık Züleyhâ Hak kapısının dostuydu. Gönül kâbesinin içinde bir halvet yurdu kurmuştu, o halvetten Allah'a giden bir yol elde etmişti.

Âh, ne desem ki?

İstiyor musun kuzum uçup sonsuza varmak?
Bunun en emin yolu: Allah'a çok yalvarmak!

İşte o sultanlar Allah kapısında sâil olmuşlardı.

Hazret-i Yûsuf ile Züleyhâ cihan denilen bu çemen diyarında âdeta cennet hayatı yaşıyordu...

Züleyhâ'dan iki oğlu, bir kızı olmuştu...

Oğullarından **Efrâim,** Yûşa Peygamberin ceddi olacaktır. Demek ki, ceylan bakışlı Züleyhâ, Yûşa Peygamberin büyük annesi... O böyle bir şerefe de mâlik...

Rahmet adındaki kızı da Eyyûb (aleyhisselâm) un zevcesi olacaktır. Ne taraftan baksan orada erişilmez saadetler pırıldamakta...

Böyleyken? Evet hâl böyleyken...

Bir gün Hak Elçisi Hazret-i Yûsuf ellerini Allah'ın hacet kapısına açtı. Hazin, içli ve tatlı bir sesle duâ ediyordu. Gönlü deniz gibi dalga dalgaydı. Gözleri de ıslak, ıslak...

Rabb-i Kerîmiyle başbaşaydı... O'ndan son bir arzusu daha vardı. Şimdi onu istiyordu. Diyordu ki:

— **"Ey Rabbim! Sen, bana mülkten bir nasip verdin ve bana rüyaların tâbirinden bir ilim öğrettin!**

Ey gökleri ve yeri yaratan!..

Sen dünyada ve âhirette benim yardımcımsın; beni müslim olarak vefat ettir ve beni sâlihlere kat."[144].

Yûsuf (aleyhisselâm) ın yaşı 120 olmuştu. Artık Yüce Rahmana kavuşmak sevdâsıyle çırpınıyordu...

Yûsuf (aleyhisselâm) ın bu türlü duâ ettiğini Züleyhâ işitti. Yüce Allah O'nun duasını elbette kabul ederdi. Öyle olunca da yine Yûsuf'dan ayrılmak vardı...

O'nun hicranına, O'nun firakına artık dayanamayacaktı. Böyle bir saadetin arkasından tekrar acı günlere dönmek istemiyordu. Yaralı bir kuş gibi gönül kanatlarını açtı. Gidilecek bir tek kapı vardı. Cenâb-ı Hakk'ın dergâhına yüz tuttu... Gözleri yağmur gibi yaş akıtıyordu:

— **İlâhî,** diyordu; **ben Yûsuf'un hicranına takat getiremem...**

Ne olur O'nun canına bedel olarak benim canımı al!..

Ey sermayesizlere sermâye veren Allah!..

Yûsuf'dan evvel benim can mumumu söndür!

144 Yûsuf sûresi, âyet: 101

Azîz ve Celîl olan Allah Züleyhâ'nın duasını kabul buyurdu. Züleyhâ, Hazret-i Yûsuf'tan evvel bekâ âlemine göçtü...

Köşk ve saraylarda yaşayan Züleyhâ ölüm istiyordu. Çünkü dünya mü'minin zindanıydı. Dünya köşklerinden daha mükemmel ve ebedî olan köşkler öteki âlemlerdeydi. Orada Yûsuf'undan ayrılma ve firak yoktu. Cennetin Yûsuf'u zindan derdi bilmezdi. Züleyhâ'sı da ebedî gençliğin zevkini sürerdi...

Allah'ın Resulü buyurmuşlardır ki:

— Ölüm, mü'mine hediyyedir!..

Evet:

Her nefse ki ölümü takdir etmiştir Ezel, Hakk'ın sevdası ile ölüvermek ne güzel!..

HAZRET-İ YÛSUF'UN VEFATI

Cihan dediğimiz bu çemen diyarında ilk defa:

— "(Ey Rabbim!) **Beni Müslüman olarak öldür ve beni sâlihlere kat!"** diye duâ eden Hazret-i Yûsuf'dur.

O, Rabbine böyle bir niyaz edince Rabbi'de O'nun duasını kabul buyurdu. Hazret-i Yûsuf 120 yaşında iken bekâ âlemine göçtü...

O'nun ölümüne kabir âlemi bayram ederken, Mısır ülkesi de mateme bürünmüştü...

Yûsuf (aleyhisselâm) gibi bir güzel efendiyi nereden bulacaklardı. O'nun vefat haberi Mısır'ı baştan başa dalgalandırdı. Gözler yağmur gibi yaş döküyordu. Hicran oku sinelere saplanmıştı, ayrılığın derdi hemen herkesi salıvermişti...

Kendisini pek ziyâde seven ve kendisinden çok hoşlanan Mısır halkı, şimdi de O'nun mübarek vücudunu paylaşamıyorlardı. Her zümre O'nu kendi kabristanına koymak istiyordu...

Haklıydılar da...

Ne var ki, O bir candı. Canı da Rahmân'a kanatlanıp uçmuştu. Geride mübarek naaşı duruyordu. Bu nezîh ve mübarek Peygamberin naaşına herkes el uzattı. Herkes O'ndan şeref kazanmak istiyordu. Bu hususta cidâle ve kavgaya meydan vermemek için çâre düşünmeye başladılar ve dediler:

— O'nu mermerden bir sanduka içine koyalım ve Nil Nehri'nin ortasına defnedelim!..

Bu fikir güzeldi...

Öyle de yaptılar... Hak Elçisi Hazret-i Yûsuf'un cesedini bir mermer sanduka ile Nil'in ortasına defnettiler. Böylece kendisinden bütün ahâli müsâvî bir şekilde teberrükte bulunabilecekti. ..

Belki de Yüce Allah kulu ve Peygamberinin mübarek cesedini gayr-ı Müslim olan Mısır ahâlisi kabristanında bulunmaktan siyânet buyurmuştu...

Hazret-i Yûsuf'un mübarek sandukası Nil Nehri'nde 400 sene kaldı. Tâ ki Hazret-i Musa'ya kadar...

Hazret-i Mûsâ Benî İsrail ile Mısırdan çıkınca Hazret-i Yûsuf'un kabrini bulup mübârek vücudunu o mermer sandukadan çıkardı. Arz-ı Mukaddes'e nakletti... Hazret-i Yûsuf, Mûsâ (aleyhisselam) eliyle mübarek baba ve dedelerinin medfûn oldukları yere defnedildi... [145]

Yûsuf (aleyhisselam) un ibretler ve hikmetler dolu hayatı Kur'ân lisaniyle insanlığın idrâkine sunulmaktadır...

Düşünen ve ibret almayı bilenler için bunda nice hakikat denizleri çağlamaktadır...

Bir defa bu kıssa; Kur'ân'ın mucize olduğunu ispat ediyor. Kur'ân-ı Kerim, hiç kimsenin bilmediği bir hâdiseyi en veciz, en güzel ve en hikmetli bir şekilde gözler önüne bir tutam gül gibi getiriyordu.

Bu kıssa, gayb haberlerinden olduğu için aynı zamanda Allah Resûlü'nün de mucizeleri arasındadır. Çünkü o güne kadar Kâinatın Efendisi de bu hâle vâkıf değildi...

(Halbuki sen onların yanlarında değildin.) diyerek Resûl-i Ekrem'e hitap ediliyor. Elbette ki, Allah'ın Resulü onların yanında değildi. Aradan nice asırlar geçmişti. Üstelik Kâinatın

145 Bilmen Tefsiri. 3/1611. Çantay. 1/365.

Fahri hiçbir kitap okumamışlardı. Ve hiç kimseden bir şey öğrenmemişlerdi...

Böyle olunca, bu uzun ve güzel kıssayı bütün çizgileriyle ve dosdoğru haber vermek elbette bir mûcizedir...

Aziz ve Celîl olan Allah, Resulü'ne hitaben buyuruyor ki:

— **"Ey Resulüm! Bu kıssa, sana vahy ile bildirmekte olduğumuz gayb haberlerindendir. Yoksa o Yûsuf'un kardeşleri, işlerine karar verip hile yaparlarken sen yanlarında değildin.**

Sen ne kadar şiddetle arzulasan da yine insanların çoğu îmân edici değillerdir.

Halbuki sen buna (bu tebligata) **karşı onlardan hiçbir ücret de istemiyorsun. O** (Kuran) **âlemlere nasıyhattan başka bir şey değildir."** [146]

Rivayete göre: Yahudi ve müşriklerden bir cemaat bir gün Allah Resûlü'nün mübarek huzuruna geldiler:

— Ey Müslümanların Peygamberi, dediler bize Yûsuf'un kıssasını haber ver!..

Ve ilâve ettiler:

— Eğer bu kıssayı doğru olarak haber verirsen Müslüman olacağız!..

Allah'ın Resulü de vahy-i İlâhî ile bu kıssayı mükemmel bir şekilde haber verdi. Ne var ki, nasipsizler yine îmân devletine eremediler. Varlığın sebebi olan Rahmet Peygamber onların bu münkirâne hallerinden mahzun oldu. Yüce ve Kerîm olan Allah da bu âyetlerle Habîbine:

— "(Ey Habîbim! buyurdu.) **Sen ne kadar şiddetle arzulasan da yine insanların çoğu îmân edici değillerdir."**

Gerçekten öyle!.. İmân kuşunu avlamak herkesin kârı değildir. Ne diyelim o bahtı karalara?..

146 Yûsuf sûresi, âyet: 102, 103, 104,

Bir kere de îmândan lezzet alsın vicdanın. Ey ham adam, âlemde mümkün değil irfanın!..

Kur'ân-ı Kerîm'in nağmeleri billûri ırmaklar gibi çağıl çağıl kâinat denizine dökülmektedir. Gönül tasını bu irfan çeşmesinden doldurabilenler ebedî saltanatın safâsını süreceklerdir.

İşte Kur'ân, hikmetler ve ibretlerle en güzel kıssaları idrâk pencerelerine aksettirmektedir... Ve Yüce Allah buyurmaktadır ki:

— **"Ey Resulüm, de ki: — "İşte benim yolum** (vazifem), **budur** (Allah'ın dinine davettir). **Ben, Allah'a bir görüş ve anlayış üzere insanları davet ediyorum. Ben ve bana tâbi olanlar böyleyiz. Allah'ı bütün noksanlıklardan tenzih ederim, ben müşriklerden değilim."** [147].

Eteğinde zillet çamuru olan ve basiret gözleri körleşen kimseler elbette Resûl-i Zîşân'ın ve Kur'ân'ın nurunu göremezler. Selâmet ve saadet kapısı herkesin yüzüne açılmaz ki...

Yuh olsun, o kâfirlere ki, ibret almayı da bilmiyorlar!..

Evet:

Akıl denen fenere îmân fitili gerek,
Yaşanmaz ki âlemde Allah'ı bilmiyerek!..

147 Yûsuf sûresi, âyet: 108.

EN GÜZEL SON

Hazret-i Yûsuf, o güzellik timsâli Sıddîk Nebi, saraylar ve köşklerde saltanat sürerken gönlü ötelerin ebedî saltanatını istiyordu. Çünkü bu dünyanın lezzeti de, saltanatı da fâni idi...

Hazret-i Yûsuf, cennetten gül toplayan elini Yüce Rabbinin huzurunda açtı da dedi ki:

— "(Ey Rabb-i Rahîmim!) **Benim canımı Müslüman olarak al ve beni sâlihler zümresine ilhak eyle!"** [148].

Saray ve köşk hayatı dahi olsa, dünya cennetin yanında bir zindandır. Hele Rabbine kavuşmak dileyen kimse için bunun hicranı büsbütün çekilmez bir derttir...

Şimdi şu hadîs-i şerifden süzülen mânâyı tefekkür ediniz. Varlığın sebebi olan Cenâb-ı Peygamber (sallallahü aleyhi ve sellem) buyuruyorlar ki:

— "Kim Allah'a kavuşmayı severse Allah da ona kavuşmayı arzu eder. Kim de Allah'a kavuşmaktan hoşlanmazsa Allah da ona kavuşmaktan hoşlanmaz." [149].

Sahâbîler:

— Ey Allah'ın Resûlü, dediler; hiç kimse ölümü arzu etmez ve ölüm kimseye sevimli gelmez!..

Allah'ın Sevgili Resûlü buyurdular ki:

---

148 Yûsuf sûresi, âyet:101.

149 Feyzü'l-Kadir, 6/28.

— "Ölümü sevmemek demek bu değildir. Mü'min son nefesine geldiği anda müjdeci melek kulun Allah'a döneceği hâli ve yeri müjdeler. Artık bu kul için Allah'a kavuşmaktan daha sevimli bir şey yoktur, Allah da ona kavuşmayı ister...

Fâcir ve kâfir de ölüm ânı geldiğinde korkutucu melek onun gideceği yeri müjdeler, o da oraya gitmeyi istemez, Allah'a kavuşmayı da dilemez..."

❁❁❁

Allah aşkı ile gönül kuşu çırpınacak ki, ona varmaya bir yol bulunabilsin...

Dünyada iken Allah'ı görmeye imkân yok. Ölüm ise O'na kavuşmaya bir vesile...

Hem en güzel bir vesile...

Bu sebeple âşıklar ölümü vuslata açılan bir kapı olarak telâkki ederler...

Ne var ki, muhabbet boncuğunu ömür ipine dizebilenler de pek azdır.

Âlem halkı çırpınır, fakat, yâre giden az.
Çemenin diyarına, o gülzâre giden az.
Zehirden aşı yiyip Allah sevdası ile,
Canı, teni, ciğeri... Pare, pare giden az!..

Anlamak ve bilmek gerektir ki, Hazret-i Yûsuf gibi bir Sıddîk Nebî, gayet lezzetli ve sürûrlu bir dünyevî hayatı sürerken, gayet acı olan ölümü istedi. Tâ ki, kör gözlere öteki hayatın daha leziz ve ebedî olduğunu ve gerçek saâdetin Allah katında ve mezarın arkasında bulunduğunu göstersin...

Hem irşâd ediyor ki:

— Ey cihan bahçesinde açılan çiçek! Ölüm makası ile dalından koparılmadan Allah için amel işle ve bir ân olsun kabrin arkasını unutma!.. Sen unutsan bile seni asla unutmazlar...

Kıssaların en güzeli:

Gelen de bir, giden de, tek istikâmet bu yön;
Ruha denecektir ki: Geldiğin yere dön!..

KISSALARIN EN GÜZELİ

— "Gerçekten peygamberlerin kıssalarında, akıl sahipleri için büyük bir ibret vardır. Bu Kur'ân uydurulur bir söz değildir. Ancak kendinden önce inen İlâhî kitapların tasdiki ve her şeyin beyânıdır. O, îmân edecek bir kavim için, bir hidâyet ve bir rahmettir." [150].

Güzel peygamberin bu güzel kıssasını bitirmiş bulunuyoruz. Fakat, bundan alınacak dersler ve ibretler vardır...

İbret alabilenlere ne mutlu!..

Bana ne devlet ki, bu eseri meydana getirmeyi Cenâb-ı Hak nasip buyurdu... O'na sayısız hamd ve senâ...

Daha ne isterim ki?..

Fakat gönül bu... Bunun arzu ve emelleri hiçbir an bitmez. Şimdi de şöyle çağlamaktadır:

Gönlümün sesi kısık,
Duymuyor ki beni yâr.
Bağırıyorum sık sık:
Gel de Yûsuf'u kurtar!..

Ben bu sahilde ancak,
Nöbet bekleyen erim.
Hangi gün başlayacak,
Ötelere seferim?..

150 Yûsuf sûresi, âyet:111.

PEYGAMBERLER GÜZELİ

HZ. YUSUF VE ZÜLEYHA

MUSTAFA NECATİ BURSALI

Elinizdeki bu kitap bir hikâye, bir roman, bir efsane değil; bir güzel peygamberin, güzel kıssasıdır. Kur'ân-ı Kerîm'de "kısssaların en güzeli" diye zikredilir.

Güzel ki, hem ne güzel!..

Buram buram aşk, heyecan, hasret, hicran ve hikmet tüten bir kıssa... Hazret-i Yâkub'un gözyaşları, Hazret-i Yusuf'un çileleri...

O nur yumağı çocuğun kuyuya atılışı, sonra köle diye az bir pahaya satılışı ve sonra Züleyhâ...

İki güzelliğin cengi... Biri Hakk'ın, biri nefsin emrinde... Zindanları saraylara tercih eden sıddık peygamber Hazret-i Yusuf'un ibret dolu, hikmet dolu hayatı...

Gam durağı bu Cihanda gam Yâkubu olan bir Hak peygamberin kırk yıl süren ayrılık ve hasreti...

Yusuf Aleyhisselam'ın güzelliği karşısında ellerini kesen Mısır kadınları... Ve güzellik sebebiyle gönlünü kesen Züleyhâ... Züleyhâ'nın mecâzi aşkının hakiki aşka tebdili ve ilâhi devlete ermesi...

Aşk nedir?

Cevabını bu eserde bulacaksınız..

ISBN 978-975-6457-88-0

9 789756 457887

₺9,00

THG 0322085 CBB

Çelik YAYINEVİ